Rode Kruis

Het Nederlandse Rode Kruis helpt direct

Jaarverslag 2015

www.rodekruis.nl/jaarverslag2015

Inhoudsopgave

Facts en figures 2015 3

Voorwoord 5

Highlights 2015 6

Hoofdstuk 1: De organisatie 11

Hoofdstuk 2: Hulp in Nederland 19

Hoofdstuk 3: Hulp internationaal 35

Hoofdstuk 4: Respect & Hulpbereidheid 46

Hoofdstuk 5: Bestuursverslag 52

- Risicobeleid- en management 57
- Sociaal Personeelsbeleid 59
- Duurzaamheid 60

Hoofdstuk 6: Financiën 62

- Samenvatting financiële resultaten 63
- Jaarrekening 73

Ga direct naar:

- Wereldkaart
- Organogram van het Nederlandse Rode Kruis

Facts & Figures

Het Nederlandse Rode Kruis

Het Nederlandse Rode Kruis maakt sinds 1867 als humanitaire noodhulporganisatie deel uit van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-beweging. Overal ter wereld werkt het Rode Kruis vanuit dezelfde zeven grondbeginselen: *Menslievendheid, Onpartijdigheid, Neutraliteit, Onafhankelijkheid, Vrijwilligheid, Eenheid en Algemeenheid.* Het Rode Kruis is strikt neutraal en opereert onafhankelijk van de overheid, kiest geen partij in conflicten en komt altijd op voor de belangen van slachtoffers.

Centrale doelstelling

Onze centrale doelstelling is om dé humanitaire noodhulporganisatie, ook in Nederland te zijn. Dat willen we realiseren door noodhulp te verlenen, de zelfredzaamheid van mensen te versterken en het respect en de hulpbereidheid in de samenleving te vergroten. Internationaal draagt het Nederlandse Rode Kruis bij aan het verlenen van noodhulp bij calamiteiten, voorbereiding op rampen en het geven van meer structurele hulp bij stille rampen.

Wij helpen mensen in nood.
Dat doen we om de hoek en ver weg.
Dat doen we vanuit ons hart en met de mouwen opgestroopt.
Want wij zijn het Rode Kruis.

Organisatie

Het Nederlandse Rode Kruis is een vereniging die bestaat uit 527.777 leden en donateurs en 29.466 vrijwilligers. Het verenigingskantoor staat in Den Haag. Het hoogste orgaan is de ledenraad. De ledenraad kiest het verenigingsbestuur. De vrijwilligers worden in hun activiteiten ondersteund door 401 beroepskrachten (322 fte). In totaal telt het Nederlandse Rode Kruis 251 afdelingen, 25 districten en 6 Caribische afdelingen per 31 december 2015.

Auxiliaire (hulpverlenende) rol

Het verlenen van noodhulp tijdens crisissituaties vloeit voort uit de zogeheten auxiliaire rol van het Rode Kruis. Deze rol is vastgelegd in de Verdragen van Genève; voor het Koninkrijk der Nederlanden is deze auxiliaire rol bovendien vastgelegd in een Koninklijk Besluit. Diverse taken van het Rode Kruis op het terrein van het humanitair oorlogsrecht (zoals voorlichting en advies) en opsporing van en contactherstel met familieleden zijn ook internationaal vastgelegd.

Nationale hulpverlening

We leveren de volgende vijf hulpdiensten in Nederland:

1. *Noodhulp*
   In 2015 rukken onze SIGMA-teams 11 keer uit om in het kader van Grootschalige Geneeskundige Bijstand in aanvulling op de reguliere hulpdiensten assistentie te verlenen bij calamiteiten. Deze noodhulp richt zich op lichtgewonde slachtoffers en coördinatie van spontaan gegeven hulp door burgers. Daarnaast bieden we opvang en ondersteuning, bijvoorbeeld bij acute evacuaties, gestrande automobilisten of reizigers.

2. *Burgerhulp*
   Tijdens noodsituaties kunnen we, naast onze hulp door onze vrijwilligers, 36 duizend burgers voor uiteenlopende diensten mobiliseren via Ready2Help. Via de website ikbenveilig.nl kunnen burgers zelf hun naasten informeren over hun situatie tijdens of na calamiteiten.

3. *Evenementenhulp*
   We verzorgen de hulpverlening bij tal van grote en kleinere evenementen in ons land. Van popconcerten en sportevenementen tot demonstraties en activiteiten tijdens feestdagen: we staan klaar om te helpen en kunnen zo meteen de vaardigheden van onze noodhulpvrijwilligers in de praktijk trainen.

4. *Eerste Hulp*
   We verzorgen EHBO- en AED-cursussen, offline en online, en stimuleren de uitbreiding van kennis van EHBO onder burgers.

5. *Hulp bij zelfredzaamheid/tips voor preventie*
   We bieden activiteiten gericht op veiligheid in en rondom het huis en het versterken van sociale netwerken, zoals bijvoorbeeld telefonische contactcirkels voor ouderen. Zodat mensen in geval van nood niet alleen staan. Ook verspreiden we adviezen om beter voorbereid te zijn op bepaalde situaties, zoals extreme hitte of kou.

Het vergroten van respect en hulpbereidheid in de samenleving is hierbij een overkoepelend thema. In het verlengde van onze grondbeginselen willen wij stimuleren dat iedereen respectvol met elkaar omgaat en bereid is elkaar te helpen zodra dat nodig is. In dit kader dragen we ook onze kennis over het humanitair oorlogsrecht uit. Onze tracingactiviteiten - het bevorderen van familieherstel en contactherstel van mensen die elkaar zijn kwijtgeraakt - vallen zowel onder nationale als internationale noodhulp. Er werken gemiddeld 130 vrijwilligers in Nederland, verdeeld over twintig tracingteams.

Activiteiten in Nederland

Het Nederlandse Rode Kruis steunt de meest kwetsbare mensen in onze samenleving. Met tal van activiteiten in de buurt die hen zelfredzamer maken. Zo bieden we chronisch zieken, ouderen en gehandicapten een bijzondere vakantie op het vakantieschip J. Henry Dunant. De Mappa Mondo-huizen in Wezep, Waalre en Rijswijk bieden woon- en logeerzorg aan ernstig zieke kinderen. In 2015 besluiten we onze drie Mappa Mondo-huizen, het personeel en de zorg aan de kinderen over te dragen aan ExperTcare/Kizo kinderverpleging.

Internationale hulpverlening

Het Nederlandse Rode Kruis is actief betrokken bij internationale noodhulpverlening na rampen en conflicten. Die hulp kan bestaan uit het beschikbaar stellen van geld, goederen of mensen aan het Rode Kruis of de Rode Halve Maan in het getroffen land, of aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis, dan wel de Internationale Federatie van Rode Kruis en Rode Halve Maan-verenigingen. Steeds meer richt het Nederlandse Rode Kruis zich op het voorkomen van rampen of het beperken van de gevolgen ervan. Dit doen we door gemeenschappen te helpen zich beter op rampen voor te bereiden en hun zelfredzaamheid te vergroten, onder andere via het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds. In 2015 werken we intensiever samen met minder partners. We zetten belangrijke

stappen in langdurige samenwerking met zestien partnerlanden (Benin, Burundi, Centraal Afrikaanse Republiek, Democratische Republiek Congo, Ethiopië, Filipijnen, Haïti, Ivoorkust, Libanon, Malawi, Mali, Palestijnse gebieden, Soedan, Zuid-Soedan, Uganda, Zambia). We helpen deze landen vanwege de vele natuurrampen en conflicten.

Financiën en samenwerking

Om alle activiteiten financieel mogelijk te maken kan het Nederlandse Rode Kruis rekenen op de steun van bijna 530 duizend leden en donateurs. In 2015 gaan ruim 25 duizend collectanten op pad tijdens de landelijke collecte. Andere belangrijke inkomstenbronnen zijn acties zoals 3FM Serious Request, Giro555 acties en inkomsten via de Nationale Postcode Loterij. Ook nalatenschappen, samenwerking met bedrijven en giften van fondsen leveren een belangrijke bijdrage.

Ambassadeurs van het Nederlandse Rode Kruis zijn Irene Moors, Eric Corton, Floortje Dessing, Yfke Sturm en Humberto Tan.

Voorwoord

Honderdduizenden mensen sloegen dit jaar op de vlucht voor de gruwelen van oorlog en conflict. Tienduizenden van hen bereikten Nederland, in de hoop wat menselijkheid terug te vinden. En Nederland gaf het. Een arm om een schouder, een luisterend oor. Een warme jas. Een telefoontje naar huis.

We zijn trots op alle vrijwilligers die lieten zien hoe je mensen in nood helpt, bijvoorbeeld door kleding uit te delen via Welkom Winkels. We zijn blij verrast met de tienduizenden mensen die zich aanmeldden bij Ready2Help, klaar om vluchtelingen te helpen waar ze konden. Trots op alle donateurs die een gift op giro 6868 deden, zodat wij extra ondersteuning konden bieden bij onze (inter)nationale hulpverlening. Én trots op onze medewerkers die vol overgave de nieuwe uitdagingen aangingen.

Niet alleen voor de vluchtelingen kwam Nederland in actie. Toen de aarde beefde in Nepal, trok Nederland de portemonnee. Ruim € 25 miljoen kwam er binnen op Giro555. En in Heerlen werd een gul jaar afgesloten met een prachtige editie van 3FM Serious Request. Van scholen tot de reddingsbrigade, van kerken tot vriendenclubs; heel Nederland hielp mee om jongeren in conflictgebieden een toekomst te bezorgen.

Wat deze geefbereidheid laat zien, is dat veel Nederlanders nog steeds de kant van de meest kwetsbaren kiezen. Zélfs als de publieke opinie de andere kant op neigt en er stenen en eieren naar noodopvangcentra vliegen. In een polariserend vluchtelingendebat vergt het moed om voor de andere kant te kiezen, voor humaniteit. We hebben op deze moed in 2015 een groot beroep mogen doen. We laten u in dit jaarverslag zien wat we hiermee hebben betekend. En nog kunnen betekenen. Want wij zijn het Rode Kruis. Hier om te helpen.

Inge Brakman
voorzitter

Gijs de Vries
algemeen directeur

28 april 2016

Highlights 2015

60 miljoen vluchtelingen wereldwijd

In 2015 zijn maar liefst 60 miljoen mensen wereldwijd op de vlucht voor conflicten en geweld in eigen land.

In conflictgebieden zoals Syrië, Libië, Jemen, de Centraal Afrikaanse Republiek, Oekraïne en Zuid-Soedan hebben gevechten tussen gewapende groeperingen ertoe geleid dat miljoenen mensen zijn gevlucht. Velen raakten ontheemd in eigen land, anderen zagen zich gedwongen om naar andere landen - soms buurlanden - te vertrekken. Een toenemend aantal vlucht naar Europa.

In september 2015 organiseren we de campagne Wie Kies Jij?. Het Rode Kruis moet steeds vaker keuzes maken, simpelweg omdat er niet voldoende geld is. Gaan we minder mensen helpen? Of meer mensen minder lang? Of de hoeveelheid hulp per persoon verkleinen? Tijdens de septembercampagne vragen we via de radio, direct mailing, posters en banners op internet aandacht voor deze problematiek. De inkomsten van de campagne gebruiken we om vluchtelingen in Nederland te helpen, bijvoorbeeld via Welkom Winkels en EHBO in crisisopvang. Buiten Nederland besteden we het geld onder andere aan het uitdelen van voedselpakketten, opvang en registratie in landen rond de Middellandse Zee en medische hulp.

Opening Welkom Winkels voor vluchtelingen

Op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) coördineren we de giften en andere acties voor vluchtelingen in Nederland. Eén van die acties is de opening van Welkom Winkels in de buurt van asielzoekerscentra. Vluchtelingen komen aan zonder bezittingen en zijn na een heftige reis vaak getraumatiseerd. Hulp voor deze mensen is hard nodig. Het Rode Kruis, COA en Vluchtelingenwerk krijgen veel vragen van mensen die willen weten hoe zij, naast het doneren van geld, concreet kunnen helpen. In de Welkom Winkels kunnen spullen worden afgegeven waar op dat moment behoefte aan is, zoals winterkleding en toiletartikelen zoals shampoo en tandpasta. Via www.hulpvoorvluchtelingen.nl en social media communiceren we waaraan behoefte is.

Burgerhulpnetwerk Ready2Help krijgt duizenden aanmeldingen

Door de enorme toestroom van vluchtelingen roepen we Nederlanders op zich aan te sluiten bij Ready2Help. Zo'n 36 duizend burgers melden zich. Ready2Help is bedoeld voor noodsituaties in Nederland waar hulp van deelnemers een aanvullende bijdrage aan de bestaande hulpverlening kan leveren. Het gaat om korte, concrete hulpacties. In 2015 concentreert de hulp zich op de vluchtelingencrisis, maar in de toekomst kan het

vrijwilligersnetwerk ook worden ingezet voor andere noodsituaties, zoals bij een (dreigende) overstroming, een pandemie, extreem weer of een verkeersinfarct. Dankzij de grote hoeveelheid extra handen kunnen we snel en direct in actie komen. Sam van Zwoll (23) was in oktober de 20.000e die zich aanmeldde: “Je kunt de hele tijd aan de zijlijn staan en roepen hoe erg het is. Of je kunt je handen uit de mouwen steken. Helpen sjouwen, goederen sorteren, dat soort dingen. Niet heel ingewikkeld, wel erg belangrijk.”

Aardbeving Nepal

Op 25 april 2015 werd Nepal getroffen door een zware aardbeving van 7.8 op de schaal van richter. Meer dan 2,8 miljoen mensen zijn hierdoor in de problemen geraakt en 8.857 mensen kwamen om het leven. Ruim 900.000 huizen zijn zwaar beschadigd. De Samenwerkende Hulporganisaties, met het Rode Kruis als actievoorzitter, openen Giro555 voor giften onder de naam “Nederland helpt Nepal”. Vanuit heel Nederland worden acties gestart voor Giro555. Ook vanuit het bedrijfsleven komt volop steun. In het eerste half jaar na de ramp heeft het Rode Kruis 620.000 mensen bereikt met hulp.

Nijmeegse Vierdaagse

Op geen enkel ander evenement in Nederland zet het Rode Kruis zoveel vrijwilligers in en kunnen tegelijkertijd zoveel mensen behandeld worden als tijdens de Nijmeegse Vierdaagse. Deze 99e editie van de wandeltocht liggen 5496 lopers met 12963 blaren op de klapbedjes van de EHBO-posten langs de

Vrijwilligers van het Nepalese Rode Kruis waren direct ter plaatse om eerste hulp te verlenen.

Wandelaars van de Vierdaagse konden weer rekenen op het vrijwilligerslegioen van het Rode Kruis.

route, op de start- en finishlocatie en in de grote tent op de Wedren. Naast blaren kampten de wandelaars ook met gebruikelijke problemen als overbelaste spieren en gewrichten. De warme dagen aan het begin van de week zorgden voor 165 flauwtes. Dit jaar was er ook redelijk wat overlast door insecten: ruim 100 mensen werden gestoken en klopten bij het Rode Kruis aan voor hulp.

Hulp in cijfers

Voor de hulpverlening bij de Rode Kruis-posten zijn tijdens de Nijmeegse Vierdaagse 12.000 bloedlancetten, 7.750 wattenstaafjes en 600 meter fixatiepleister gebruikt om de blaren te behandelen. Om de wonden schoon te maken is er 35 liter jodium en 40 liter kamferspiritus doorheen gegaan. Met 20 kilometer Leukoplast en 62.000 gaasjes zijn de blaren afgeplakt en afgedekt. Het vrijwilligerslegioen van 375 EHBO'ers en 52 artsen en verpleegkundigen gebruikten tezamen 14.000 paar handschoenen om alle wandelaars hygiënisch te behandelen. Om de last van alle insectensteken te kunnen verlichten werden 120 tubes Azaron crème verspreid over de hulpposten. In totaal hebben Rode Kruis-vrijwilligers tijdens de wandeltocht 12.963 blaren behandeld en 1.837 EHBO-behandelingen uitgevoerd.

Nieuw platform voor fondsenwerving: Voorkom de ramp

Bekende Nederlanders zoals Paul Rosenmöller, Chris Zegers en André Kuipers gaan helpen voorkomen dat natuurgeweld uitmondt in een ramp. Zo'n 12 bekende Nederlanders uit het bedrijfsleven, de wetenschap, de media en de overheid adopteren een specifiek Rode Kruis project op het gebied van rampenpreventie en zorgen door crowdfunding voor financiering.

De samenwerking met BN'ers die zich inzetten voor het project is onderdeel van "Voorkom de Ramp", een nieuw platform voor fondsenwerving van het Rode Kruis. Hiermee willen we duurzame en vaak innovatieve hulpprojecten organiseren die de schadelijke effecten van een ramp voorkomen of verkleinen.

Eigen voertuigen voor Noodhulpteams

De toekomstige Noodhulpteams van het Rode Kruis hebben nieuwe voertuigen gekregen. Voorheen reden Rode Kruis-vrijwilligers van de SIGMA-teams in busjes van onder andere de ambulancedienst. De SIGMA-teams, die de ambulancedienst ondersteunen, maken in 2016 plaats voor noodhulpteams. Deze teams gaan lichtgewonde slachtoffers verzorgen en hebben nu hun eigen voertuigen. De wagens zijn compacter en iedereen ziet meteen dat ze van het Rode Kruis zijn omdat het logo erop staat. In de voertuigen zitten 8 EHBO-tassen, stoeltjes en een tent.

De nieuwe voertuigen zijn volledig uitgerust om snel ter plaatse noodhulp te kunnen bieden.

De klas antwoordt met een luidkeels 'Jaaa!' op de vraag van moderator Kirsten van den Hul of alle klassen in Nederland de tentoonstelling moeten bekijken.

Overstromingen Malawi
Tienduizenden inwoners van Malawi, Mozambique en Zimbabwe zijn in januari uit hun huizen verdreven door overstromingen. We zijn al langer actief in het getroffen gebied en verlenen directe noodhulp in de vorm van water, hygiënepakketten en opvang. Verder zijn we betrokken bij reddingsoperaties en de registratie van de ontheemden.

Tentoonstelling Kind onder Vuur
Op woensdag 21 oktober 2015 is 'Kind onder Vuur' in het Haagse Atrium geopend. De reizende tentoonstelling voor leerlingen van groep zeven, acht en de brugklas komt voort uit een samenwerking tussen het Humanity House en het Rode Kruis.

De kinderexpositie Kind onder Vuur bestaat uit een fysiek groot rood kruis, waarbij de kinderen in elke 'poot' van het kruis een kind kunnen 'ontmoeten' dat met oorlog te maken heeft. In elke binnenruimte vertelt een leeftijdsgenoot zijn of haar verhaal over landmijnen, vluchten in de oorlog en vluchten uit de oorlog. In de buitenruimtes gaan de leerlingen met interactieve opdrachten aan de slag. Vanaf januari 2016 gaat hij 5 jaar op reis door het hele land.

Conflict in Jemen

Te midden van het toenemende geweld in Jemen draait de hulpverlening van het Rode Kruis op volle toeren. Er zijn honderden burgerslachtoffers gevallen tijdens luchtaanvallen in de hoofdstad Sana'a en andere delen van het land.

Ruim honderdduizend inwoners van Jemen zijn door de aanhoudende gevechten op de vlucht geslagen. Zij hebben dringend behoefte aan medische zorg, voedsel, schoon drinkwater en onderdak. De vrijwilligers van de Jemenitische Rode Halve Maan zijn direct in actie gekomen. Ze verlenen eerste hulp aan gewonden, ondersteunen de ziekenhuizen, helpen de kapotgeschoten waterleidingen te herstellen en delen hulpgoederen uit. Vaak met gevaar voor eigen leven. In 2015 kwamen negen medewerkers en vrijwilligers van de Jemenitische Rode Halve Maan om het leven tijdens de hulpverlening.

Saoedi-Arabië probeert met luchtaanvallen de sjiitische Houthi's te verdringen. Deze bevolkingsgroep strijdt al sinds 2004 voor meer autonomie in het noorden van Jemen.

SAIL Amsterdam

Tijdens Sail Amsterdam 2015 stonden 253 vrijwilligers paraat om op de IJ-oevers te EHBO te verlenen aan bezoekers. Twee Rode Kruis-biketeams uitgerust met EHBO en AED's konden snel ter plekke zijn op moeilijk bereikbare of afgelegen plaatsen en vijf Rode Kruis-bussen pendelen tussen de posten.

Bijzondere Vaarten

Het Rode Kruis is niet alleen op de oevers te vinden, maar ook op het water: de HMS J. Henry Dunant voer mee met SAIL 2015. Bovendien namen drie schepen gedurende drie dagen in totaal 6.000 kwetsbare Amsterdammers mee het water op tijdens de Bijzondere Vaarten. Zo konden mensen die niet zelfstandig kunnen deelnemen aan SAIL - chronisch zieken, minder validen, ouderen en mensen die onder de armoedegrens leven - toch genieten van SAIL 2015. De Bijzondere Vaarten van het Rode Kruis Amsterdam worden mogelijk gemaakt door de Stichting SAIL Noord en Luxury Hotels of Amsterdam.

3FM Serious Request

3FM Serious Request 2015 zet zich in voor de toekomst van kinderen en jongeren in conflictgebieden. Zij zijn de stille slachtoffers van de oorlog. Bijna 50 miljoen kinderen en jongeren kunnen op dit moment als gevolg van oorlog of conflict niet (regelmatig) naar school of een beroepstraining volgen.
De actieweek van 3FM Serious Request trekt 658 duizend bezoekers naar Heerlen. Aan het eind van de actieweek wordt op het podium aan het bomvolle Burgemeester van Grunsvenplein een mooi eindbedrag van € 7.562.985 euro (zie ook pagina 44) bekend gemaakt.

Hoofdstuk 1

De **organisatie**

Rode Kruis

helpt direct

2015: de handen uit de mouwen voor **een menselijk gebaar**

“Allemaal vinden we dat kleine meisjes niet horen rond te drijven in de Middellandse Zee. En dat kleine jongetjes niet horen aan te spoelen op een Turks strand. … Maar de tijd is voorbij om alleen maar dingen te vinden. … Bij de Americahal in Apeldoorn stond afgelopen week een meisje met een zelf geverfd schilderijtje. Bedoeld voor één van de vluchtelingen die daar in de noodopvang komen. Dit meisje staat symbool voor waar ons land voor staat. De handen uit de mouwen voor een menselijk gebaar. Volg haar voorbeeld en steun kwetsbare mensen naar eigen kunnen.”

Deze indringende oproep van het Nederlandse Rode Kruis in september 2015 markeert één van de heftigste jaren uit ons bestaan. In Nederland arriveert dit jaar een enorm aantal vluchtelingen: 43.090 (bron: IND jaarverslag 2015). Het Nederlandse Rode Kruis helpt bij de inrichting van noodopvanglocaties, verleent Eerste Hulp en medische zorg. Nederlanders brengen massaal spullen naar onze Welkom Winkels. Zo’n 36 duizend burgers melden zich via Ready2Help aan om te helpen. We doen wat we kunnen en brengen onze missie dagelijks in praktijk: het beschermen van de meest kwetsbaren.

Grootste hulpoperatie in 25 jaar

De opvang van vluchtelingen is voor het Nederlandse Rode Kruis de grootste nationale hulpoperatie sinds de jaren ’90. Dat heeft de nodige consequenties voor onze vereniging. In september wordt iedereen in opperste staat van paraatheid gebracht. Om de hulp aan vluchtelingen op adequate wijze te organiseren, kondigen we het Verenigingskantoor in Bijzondere Omstandigheden (VKBO) af. Dit betekent dat de hulpverlening aan vluchtelingen en migranten prioriteit heeft boven andere werkzaamheden. Dit gebeurt alleen bij hoge uitzondering. De laatste keer dat het VKBO werd afgekondigd is 25 jaar geleden.

Vrijwilligers, medewerkers en hulptroepen verzetten deze maanden bergen werk. Een crisis als deze maakt ons allemaal wederom duidelijk hoe kwetsbaar mensen zijn. En dat het Rode Kruis als noodhulporganisatie heel erg nodig is. *We zetten ons daarom met hart en ziel in voor onze drie belangrijkste strategische doelen: het beperken van de gevolgen van noodsituaties, het versterken van zelfredzaamheid en het vergroten van respect en hulpbereidheid.*

Verder groeien in nieuwe bestuurlijke vorm

Om alle uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, is een sterke vereniging nodig. Dankzij de bestuurlijke veranderingen van afgelopen jaren zijn we inmiddels een slagvaardige ‘uitrukorganisatie’. De lijnen tussen afdelingen, districten en het verenigingskantoor zijn kort en de afspraken over wat we van elkaar mogen verwachten, zijn glashelder, maar niet in beton gegoten.

Het districtmodel is verder ingevuld binnen de vereniging. Afgezien van enkele lokale problemen met de bezetting van de bestuursposten of samenwerking tussen afdelingen, werkt dit naar behoren. Maar het Nederlandse Rode Kruis wil verder groeien in zijn bestuurlijke slagvaardigheid. In 2015 starten we met de Bestuursacademie. Een opleiding voor het bestuurlijk kader van onze vrijwilligersorganisatie die vooral efficiënt en aantrekkelijk is en meer dan alleen maar ‘hard leren’. Onderdeel van de opleiding is een digitale leeromgeving, gevuld met bijvoorbeeld diepte-interviews met vooraanstaande professionals. Maar ook krijgen deelnemers intervisie, coaching en reflectie. En natuurlijk veel leren in de praktijk. In 2015 doet het maximale aantal van achttien deelnemers mee. Het is een groot succes: de deelnemers waarderen de Bestuursacademie gemiddeld met een 8,4 als rapportcijfer.

Nieuwe ontwikkelingen

Het is belangrijk dat we ons blijven ontwikkelen als dé humanitaire noodhulporganisatie van Nederland. Dit betekent dat we soms taken moeten afstoten die niet langer bij deze ambitie horen en waarvan de uitvoering bij andere partijen in goede handen terecht komt. In 2015 besluiten we daarom afstand te doen van onze drie Mappa Mondo-huizen. Er wordt een overnamepartner gevonden in ExperTcare/Kizo kinderverpleging.

Een ander traditioneel boegbeeld dat we in 2015 kritisch tegen het licht houden is ons hospitaalschip J. Henry Dunant. Steeds meer partijen bieden alternatieven voor kwetsbare groepen en via het Rode Kruis worden steeds minder vakanties geboekt. In 2016 nemen we een besluit over de toekomst van het schip, binnen of buiten het Rode Kruis. Tot die tijd blijft het schip gewoon in de vaart voor vakanties met zorg.

Nieuwe werkkleding

Onze vrijwilligers krijgen in 2015 nieuwe werkkleding. We selecteren Helly Hansen om een nieuw, sportief ontwerp te maken. De nieuwe outfit is comfortabel, eigentijds, heeft een dameslijn, is waterdicht, ademend en winddicht; een grote verbetering ten opzichte van de oude uniformen! Bij het ontwerp houden we zoveel mogelijk rekening met de wensen en input van vrijwilligers die we via een speciale kledingenquête in kaart brengen.

"Dit zit véél lekkerder dan de huidige kleding". In dit filmpje vertellen vrijwilligers wat zij van hun nieuwe outfit vinden.

De nieuwe jas heeft bijvoorbeeld op hun verzoek een binnenzak en een speciale lus waar portofoons aan kunnen hangen.

Accent op innovatie

Innovatie neemt een steeds belangrijker plek in; het is in 2015 écht een speerpunt. We trappen het jaar in januari samen met het Amerikaanse Rode Kruis innovatief af op de Nyenrode Business Universiteit. We organiseren een symposium voor kennisinstellingen, NGO's en het bedrijfsleven over humanitaire innovatie en de financiering ervan.

De groeiende hulpvraag in binnen- en buitenland dwingt ons om met innovaties te komen, waardoor we meer kunnen doen met minder geld. En sneller. Zo struinen *in Nederland* vrijwilligers door nieuwssites en social media om bij incidenten en rampen snel een inschatting van de ernst van de situatie te kunnen maken: het team Informatie Management. *Buiten Nederland* werken hulpverleners bij rampen vaker met satellietbeelden, waardoor zij de impact kunnen meten zonder het veld in te gaan. Andere noemenswaardige innovaties zijn de Refugee Buddy App en de Welkom Winkels. Die laatste uitvinding werd beloond met de interne innovatieprijs. Lees over beide innovaties meer in hoofdstuk 2. Hulp in Nederland.

Dutch Coalition for Humanitarion Innovation

Een andere belangrijke innovatie waar we trots op zijn is de *Dutch Coalition for Humanitarian Innovation,* een coalitie met het Nederlandse bedrijfsleven, universiteiten, kennisinstellingen en NGO's om meer innovatieve oplossingen voor noodhulp te ontwikkelen. De oprichters zijn behalve het Nederlandse Rode Kruis, het ministerie van Buitenlandse Zaken, VNO-NCW,

CARE Nederland, UNICEF Nederland en de gemeente Den Haag. In 2015 bevinden we ons in de kwartiermakersfase en werken de betrokken partijen aan een innovatieagenda. In november vindt een werkconferentie plaats met vijftien bestuurders van grote bedrijven zoals DSM en Philips. Zij spreken hun commitment uit voor de coalitie. De minister van Buitenlandse Zaken, die dit als belangrijke ontwikkeling ondersteunt, volgt.

Krachtig jongerenbeleid

Jongeren zijn in 2015 actief voor het Nederlandse Rode Kruis op allerlei manieren en in allerlei verbanden: ze verzinnen gekke fondsenwervende acties, ze lichten voor over kinderen in oorlog, hulpbereidheid, humanitair oorlogsrecht en ze verlenen EHBO op evenementen.

We zijn er trots op dat ons Jongerennetwerk (jongbestuurslid in verenigingsbestuur, jongerencommissie, jongerenambassadeurs, jongerenteams, studentendesks en jongeren in de afdelingen) dit jaar meer omvang heeft gekregen. Maar er mag nog wel wat meer vet op de botten. We weten steeds beter jongeren te activeren binnen de districten. Om deze jongeren ook langere tijd aan ons te binden – iets waar we in het verleden niet altijd in slaagden – houden we een evaluatie van ons jongerenbeleid en schrijven we een plan van aanpak voor de komende jaren.
Ook de komende jaren willen we jongeren bij ons werk betrekken en hen interesseren om zich voor het Rode Kruis in te zetten. Daarom zetten we in 2015 een aantal wervende acties op poten. Het zijn met name lokale activiteiten rondom het vergroten van respect en hulpbereidheid die succesvol zijn. Een goed voorbeeld van zo'n activiteit is Eerste Hulp Bij Festivals (EHBF). Hierbij lopen jongeren op festivals rond die op een leuke, frisse manier aan andere bezoekers laten zien wat de gevaren zijn op een festivalterrein en hoe te handelen bij nood.

Maar ook de studentendesks in tal van studentensteden, waarin dit jaar maar liefst 585 studenten van mbo, hbo en wo enthousiast meedraaien, zijn een succes. Er starten in 2015

twee nieuwe studentendesks: in Twente en Breda. De desks organiseren allerlei bijeenkomsten, lezingen en gezellige borrels. In oktober vindt het jaarlijkse studentendeskweekend plaats. Maar liefst tachtig jongeren komen naar Bunnik om te praten over belangrijke thema's die spelen.

Het is een grote eer als in december 2015 de leden van de internationale vergadering van de Rode Kruis-beweging in Genève de Nederlander Bas van Rossum kiezen als nieuwe voorzitter van de wereldwijde jongerencommissie.

Medewerkers en duurzaamheid

Om dé humanitaire noodhulporganisatie te zijn en te blijven zijn gekwalificeerde en geïnspireerde medewerkers nodig. Goed personeelsbeleid is daarom noodzakelijk. Het Nederlandse Rode Kruis wil medewerkers een professionele werkomgeving en prettig werkklimaat bieden. In 2015 hebben we naast goede arbeidsvoorwaarden ook oog voor opleidingsbeleid, beleid rond functioneren, beoordeling en diversiteit.

Het Nederlandse Rode Kruis wil doen wat goed is voor mensen. Dat geldt voor de huidige generatie, maar ook voor die ná ons. Vanuit dat perspectief staat duurzaamheid in 2015 wederom hoog op de agenda. Bij al onze werkzaamheden hebben we oog voor de lange termijnplanning en duurzaam herstel. Of het nu gaat om de aanleg van een duurzame watervoorziening of om het duurzaam versterken van een gemeenschap.

Communicatie

De afdelingen marketingcommunicatie, corporate communicatie en verenigingscommunicatie vormen per 1 januari 2015 één cluster communicatie. Zij zitten vanaf dan ook bij elkaar op het verenigingskantoor. Dit betekent dat de lijnen tussen de drie afdelingen korter zijn en de interactie beter is.

Begin 2015 stellen we een strategisch communicatieplan op voor 2015 en 2016. Hierin benoemen we vijf hoofduitdagingen. Drie daarvan komen goed tot hun recht in 2015. Twee hoofduitdagingen moeten in 2016 meer accent krijgen. Dit zijn de hoofduitdagingen mét resultaat:

1. *Relevanter:* we willen de relevantie van het Rode Kruis in Nederland beter over het voetlicht brengen. Dat lukt goed in 2015. Dit jaar is het Rode Kruis zeer zichtbaar met acties als Ready2Help, de noodopvang voor vluchtelingen en de Welkom Winkels.
2. *Menselijker:* we willen menselijker worden, want we zijn nog wat te institutioneel. Het blijft lastig om het merk Rode Kruis 'warmer' te positioneren. In 2016 gaan we ons hier nog nadrukkelijker op richten.
3. *Dichterbij:* we willen de lokale afdelingen meer betrekken bij de communicatie. Dit lukt goed in 2015. We organiseren vijf roadshows in het land waarin we tweehonderd lokale communicatievrijwilligers betrekken bij onze communicatieplannen. Ook laten we zien hoe je bijvoorbeeld in de lokale media komt of een advertentie opstelt. De roadshows worden zeer goed gewaardeerd.
4. *Expert:* we willen bouwen aan onze autoriteit als noodhulpexpert. Door de aardbeving in Nepal en de vluchtelingencrisis kunnen we hier onvoldoende aandacht aan besteden. We zijn meer praktisch bezig dan in onze rol als expert. Ook dit krijgt in 2016 meer accent.
5. *Daadkrachtiger:* we willen actueel en proactief zijn. Dat lukt steeds beter. We reageren sneller op social media, onder andere door een piketregeling voor social media en webredactie, en spelen in op actuele ontwikkelingen.

Op 1 juni 2015 gaat de nieuwe website rodekruis.nl live. Een website die beter voldoet aan de eisen van de moderne tijd; zowel technisch als inhoudelijk. Om ook een jonge doelgroep te betrekken bij humanitaire nood in de wereld gaan we

samenwerken met bekende YouTubers, zoals de jongens van StukTV. De vloggers bezoeken het grensplaatsje Idomeni bij de Noord-Griekse en Macedonische grens en maken twee video's die in totaal ruim 148 duizend keer worden bekeken. Ook in Italië zijn vloggers te gast bij het Rode Kruis.

Aan media-aandacht hebben we dit verslagjaar geen gebrek. Het Nederlandse Rode Kruis komt veelvuldig in het nieuws. De meeste aandacht vanuit de pers is er voor de hulpverlening aan vluchtelingen in Nederland en Europa, de grote Ready2Help-oefening in maart, de aardbeving in Nepal en 3FM Serious Request. Gezien de pieken in druk op persvoorlichting maakt het Rode Kruis sinds 2015 gebruik van een flexpool van persvoorlichters. Deze pool zetten we voor het eerst in ten tijde van de Giro555 actie voor de aardbeving in Nepal.

	2015	2014
Website www.rodekruis.nl (aantal unieke bezoekers)	1.648.161	1.367.892
Facebook.com/rodekruis (aantal likes)	123.799	112.591
Twitter.com/rodekruis (aantal volgers)	19.086	17.121

Website en social media

Fondsenwerving

De steun van financiële supporters is onmisbaar voor ons werk. Het behouden van bestaande donateurs is in 2015 dan ook een prioriteit. Dit jaar ontwikkelen we een nieuw strategisch plan om donateurs (particulieren en bedrijven) langer aan het Nederlandse Rode Kruis te binden, waarbij de focus op vernieuwing ligt.

Aantal vrijwilligers*	2015	2014
Noodhulp	9.029	8.318
Evenementenhulp	7.761	7.303
Zelfredzaamheid	9.134	8.592

**vrijwilligers kunnen meerdere functies vervullen*

Aantal vrijwilligers in Noodhulp, Evenementenhulp en Zelfredzaamheid

De financiële steun van de 527 duizend donateurs (en leden) is onmisbaar voor ons werk. Naast het werven van nieuwe donateurs, is in 2015 ook het behouden van bestaande donateurs een prioriteit. We stellen daarom een plan op dat er voor moet zorgen dat donateurs langer verbonden blijven, voorkomt dat ze uitstromen en daar waar mogelijk hun giften verhogen. Ook voeren we een onderzoek uit om donateurs beter te begrijpen en meer hun taal te leren spreken. Met succes, want in 2015 zijn de inkomsten hoger dan begroot. Belangrijke highlights zijn verder de septembercampagne, de Tulp voor Hulp-campagne, de samenwerking met supermarktketen Coop en het corporate partnership met Philips.

Doelstellingen en resultaten

Als centraal doel voor 2014 -2016 hebben we vastgesteld:

- Het Nederlandse Rode Kruis is dé humanitaire noodhulporganisatie van Nederland. We willen dat de Nederlandse burger de kerntaken van het Rode Kruis beter herkent.
- Onze relevantie willen we vergroten door de betekenis, omvang en bekendheid van onze hulpverlening in Nederland te vergroten.

Hiervoor hebben we vijf doelstellingen bepaald. Deze volgen we op de voet om te zien of we goed op koers liggen en te zien wat goed gaat en beter kan. Ook vormen de resultaten belangrijke voeding voor ons plan 2017-2020.

Een impressie van onze resultaten:

1. *Het Rode Kruis wordt (h)erkend als de nummer één op gebied van hulp bij noodsituaties.*
   Dit doen we door onze rol bij grote en kleine noodhulpsituaties steeds opnieuw waar te maken en te vergroten met de inzet van burgerhulp (Ready2Help). Onze inzet voor de vluch-

Aantal leden en donateurs	
2015	527.777
2014	537.404
2013	546.418

telingencrisis in Nederland is een mooi zichtbaar resultaat van onze paraatheid bij rampen, ook binnen Nederland. Buiten de 146 inzetten ten behoeve van de vluchtelingencrisis komen we in 2015 25 keer in actie bij calamiteiten. Internationaal ondersteunen we in 2015 25 grote noodhulpoperaties en 24 kleinere operaties. In onze publiciteit leggen we extra focus op de nationale activiteiten. Toch zijn we vooral bij een jongere doelgroep nog niet goed bekend als de noodhulporganisatie actief in Nederland. En nog niet alle plaatselijke afdelingen hebben noodhulp als primaire activiteit op de agenda gezet. Meer over onze Nederlandse noodhulp op pagina 20.

2. *Ruim 2,5 miljoen mensen gebruiken onze EHBO diensten (app-gebruikers, cursisten, websitebezoeken) zodat meer levens worden gered en mensen beter weten wat te doen in noodsituaties.*
   In 2015 bereiken we met onze activiteiten 2,4 miljoen mensen. In 2016 willen we 2,5 miljoen mensen bereiken, hierbij zijn we dus goed koers. Ondanks dat we zo veel mensen weten te bereiken met onze EHBO activiteiten lukt het ons nog niet voldoende hier de nodige financiële middelen uit te genereren. Dit blijft aandachtspunt in 2016. Meer over EHBO op pagina 28.

3. *Onze inkomsten groeien jaarlijks gemiddeld met 3% om nog meer van betekenis te kunnen zijn met onze diensten en onze doelen te kunnen realiseren.*
   In 2015 bedragen de totale baten bijna € 104 miljoen. Dat is € 7 miljoen meer dan vorig jaar en € 22 miljoen meer dan begroot. Hiermee is de doelstelling ruimschoots behaald. Toch liggen er nog kansen die we beter kunnen benutten. Bijvoorbeeld fondsenwerving op bestaande activiteiten zoals zelfredzaamheid en EHBO. En financieringsmogelijkheden bij de Europese Unie. Meer over ontwikkelingen in de baten staat beschreven op pagina 63.

4. *Het aantal Nederlanders dat we voor ons werk mobiliseren neemt jaarlijks toe met 3%*
   In 2015 groeit het aantal Ready2Helpers van een kleine 6 duizend naar meer dan 36 duizend. Een geweldig resultaat. Voornaamste reden voor deze groei is de enorme toestroom van vluchtelingen. Vaste vrijwilligers werven voor nieuwe activiteiten van plaatselijke afdelingen, zoals zelfredzaamheid, vraagt nog wel aandacht. Het aantal Rode Kruis-vrijwilligers blijft in 2015 met zo'n 29.000 stabiel. Meer over de inzet van burgerhulp op pagina 23.

5. *De hulpverlening die we faciliteren geniet 80% tevredenheid bij onze partners en financiers.*
   Het percentage klanttevredenheid hebben we nog niet specifiek gemeten. Wel kunnen we een impressie geven op basis van het sentiment op social media en ervaringen van stakeholders en donateurs, waarbij met name de zichtbaarheid van de hulpverlening in Nederland, de versterkte focus op noodhulp en voorbereiding op rampen goed gewaardeerd worden.

Vooruitblik 2016: blijvende aandacht voor vluchtelingen

De vluchtelingencrisis zal ook in 2016 voor een groot deel onze agenda bepalen. We helpen gemeenten om opnieuw crisisnoodopvang in te richten als de capaciteit van het COA niet toereikend is en EHBO-posten te bemannen. Naast noodopvang zetten we ook in op het versterken van de zelfredzaamheid van vluchtelingen. Zo gaan we de workshops 'Risico's in en om het huis', 'EHBO op maat' en 'Sterk door je netwerk' aanpassen om veel vluchtelingen te bereiken en aan te spreken. Natuurlijk blijven we ook de slachtoffers van de crises ter plekke onvoorwaardelijk steunen.

Binnen de vereniging voeren we in 2016 een aantal veranderingen door. We gaan sterk inzetten op het professionaliseren van onze evenementenhulp. Uit een onderzoek onder vrijwilligers en opdrachtgevers blijkt lang niet iedereen tevreden met de huidige opzet. We roepen daarom een speciale stuurgroep in het leven om de evenementenhulp tegen het licht te houden en verbeteringen voor te stellen en door te voeren.

Ook gaan we in 2016 kijken naar de verbinding tussen vrijwilligers en het Rode Kruis. Hoewel het aantal vrijwilligers nog steeds toeneemt, is vrijwilligerswerk in een tijd van 'druk-druk' niet meer vanzelfsprekend. We zien dat er naast de traditionele vrijwilligers een ander type vrijwilliger ontstaat; de flex-vrijwilliger. Het Nederlandse Rode Kruis heeft met Ready2Help al een voorschot genomen op deze ontwikkeling. Met een algehele herziening willen we ervoor zorgen dat we óók in de toekomst steeds over voldoende, goede vrijwilligers beschikken. Doel is een krachtige visie met aandacht voor onder andere de positie van vrijwilligers, werving, begeleiding, training en opleiding.

De steun vanuit het bedrijfsleven is voor het Nederlandse Rode Kruis steeds belangrijker. Steeds meer bedrijven gaan de samenwerking met ons aan en zetten mensen of middelen in voor het goede doel. Deze samenwerkingen willen we in 2016 intensiveren. We richten onze organisatie zo in dat alle partijen die met ons willen samenwerken dat eenvoudig kunnen doen.

Een belangrijke ontwikkeling in 2016 is de invoering van de erkenningsregeling. Deze regeling omvat een set van afspraken voor kwaliteit, verantwoording en toegankelijke publieksinformatie.

We bereiden ons in 2016 voor op ons 150-jarig bestaan in 2017. We kijken uit naar een bijzonder jubileumjaar met veel activiteiten en feestelijkheden.

Hoofdstuk 2

Hulp in **Nederland**

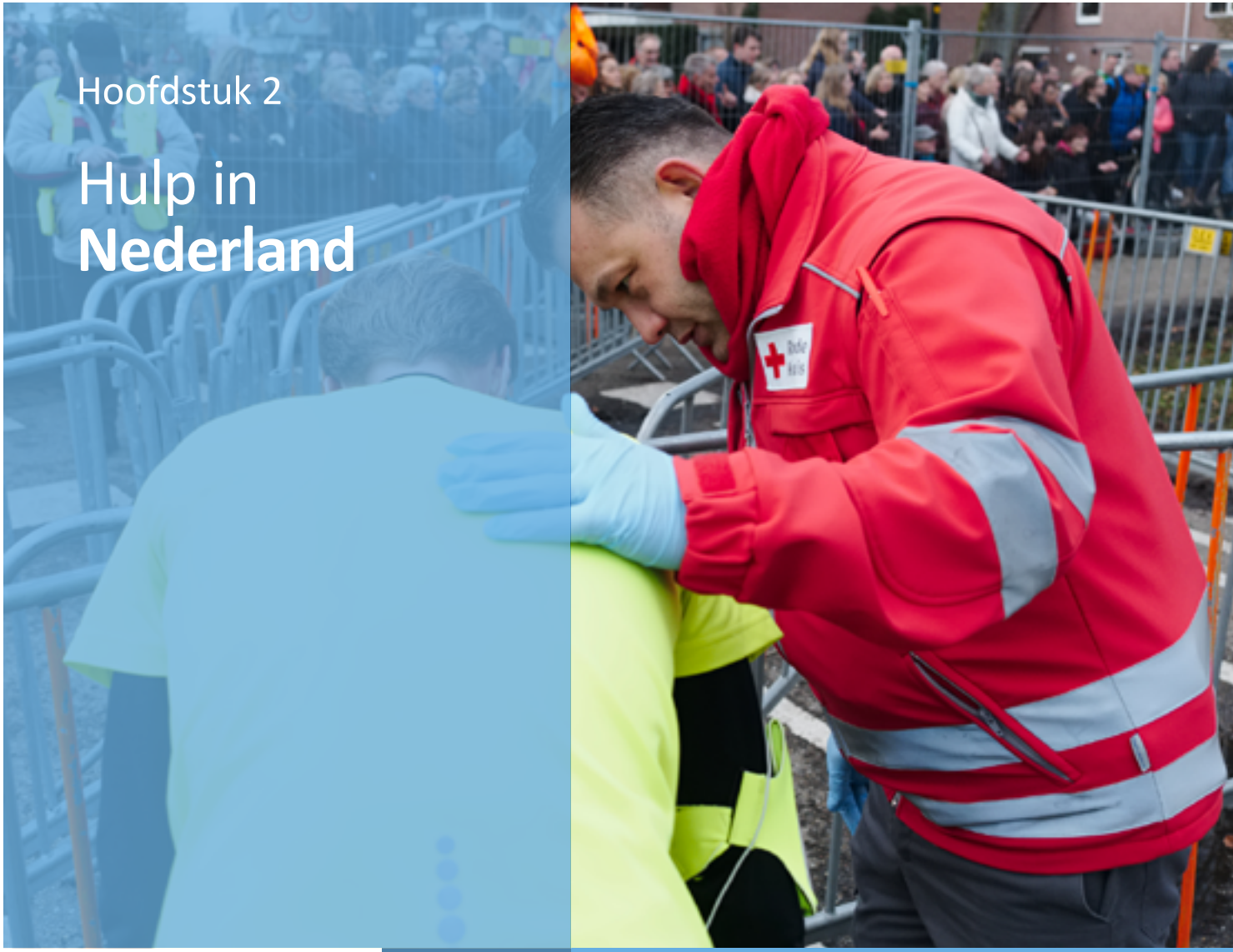

Rode Kruis

helpt direct

Hulp in **Nederland**

In 2015 staan vrijwilligers en beroepskrachten wederom klaar om mensen te helpen als het nodig is. Met noodhulp, burgerhulp, evenementenhulp, EHBO, opsporing en ondersteuning en activiteiten waarmee we mensen willen voorbereiden op een noodsituatie. Met 251 lokale afdelingen en 25 districten zijn we altijd dichtbij.

Noodhulp in Nederland: vluchtelingen

In Nederland arriveert in 2015 een recordaantal vluchtelingen: zo'n 43 duizend. Om iedereen goed op te vangen, starten we de grootste hulpoperatie sinds de jaren '90. We stoppen zeker in de tweede helft van het jaar al onze energie in hulp voor de vluchtelingen: we helpen bij de inrichting van bijna 150 noodopvanglocaties, openen zestien EHBO-posten en ondersteunen bij opsporing en contactherstel met familieleden. Veel mensen willen vluchtelingen helpen door kleding te geven. Om het COA te ontlasten, gaan we kleding inzamelen en leveren we kledingpakketten aan vluchtelingen. Vanaf 9 september 2015 kunnen Nederlanders die spullen willen geven, terecht in Welkom Winkels. Op die dag opent de eerste winkel, in Goes. Uiteindelijk zijn door heel Nederland 27 Welkom Winkels te vinden.

Voor de vluchtelingen op de opvanglocaties ontwikkelen we in 2015 vier activiteiten:

1. *Ondersteuning van burgerinitiatieven voor vluchtelingen:* getrainde, lokale vrijwilligers ondersteunen burgers, bijvoorbeeld bewoners in de buurt van een opvanglocatie, die iets willen organiseren voor vluchtelingen.
2. *Medische buddy's:* buddy's (vrijwilligers met veelal een medische achtergrond) maken vluchtelingen die zorg nodig hebben wegwijs in de Nederlandse gezondheidszorg.
3. *Hospitality & signalering:* getrainde vrijwilligers functioneren op de opvanglocaties als gastheer en gastvrouw. Ze geven informatie, verrichten hand- en spandiensten en begeleiden bewoners naar activiteiten.
4. *Workshops zelfredzaamheid:* met verschillende activiteiten leren vluchtelingen een noodsituatie beter te doorstaan, maar ook een netwerk op te bouwen.

Eind 2015 lanceert het Nederlandse Rode Kruis de Refugee Buddy App. Dit innovatieve hulpmiddel voorziet vluchtelingen in Nederland van informatie en relevant nieuws, maar geeft ook praktische informatie over de asielprocedure, de verkeersregels in Nederland en 'how to deal with the Dutch'. De Refugee Buddy App ontwikkelen we samen met vluchtelingen. De app is beschikbaar in het Engels, Arabisch, Frans en Tigrinya (een taal die voornamelijk in Eritrea wordt gesproken). Eind 2015 neemt het Canadese Rode Kruis als eerste zustervereniging de app over.

Speciale aandacht heeft de nazorg aan de vrijwilligers. Er is bij de noodopvang weinig tijd om de veelal ongetrainde vrijwilligers goed voor te bereiden op de heftige dingen die zij gaan zien en horen. We stellen daarom een handzame instructie op A4-formaat op om de vrijwilligers toch zo goed mogelijk te ondersteunen. In de instructie staat informatie over de gedragscode van het Nederlandse Rode Kruis, de hygiënevoorschriften en de mogelijkheden voor nazorg. Ook organiseren we eind 2015 een aantal nazorgavonden.

Parallel hieraan starten we ook een discussie binnen de vereniging met vrijwilligers die om principiële redenen geen vluchtelingen willen ondersteunen. Ook al betreft het een zeer beperkt aantal vrijwilligers – in tegenstelling tot wat de uitgebreide berichtgeving in de media doet vermoeden – onze boodschap is duidelijk: principiële weigeraars kunnen geen vrijwilliger blijven van het Rode Kruis, ondanks hun goede inzet tot nu toe. De organisatie overlegt in december met de voorzitters van alle 25 districten om de exacte omvang van het probleem vast te stellen en maatregelen te bespreken.

Overzicht hulp voor vluchtelingen

Noodhulp	
Aantal locaties Rode Kruis inzet bevolkingszorg	146
Aantal ingevulde vrijwilligersdiensten	4.831
Aantal bereikte hulpvragers	20.451
EHBO	
Aantal locaties Rode Kruis inzet	14
Aantal ingevulde vrijwilligersdiensten	1.611
Aantal uitgevoerde EHBO behandelingen	6.325
Welkom Winkels	
Aantal geopende Welkom Winkels in 2015	27
Distributie van goederen	
Aantal uitgeleverde veldbedden	13.373
Aantal uitgeleverde kussens	13.276
Aantal uitgeleverde hygiënesets	12.161
Aantal uitgeleverde dekens	13.480
Aantal uitgeleverde slaapzakken	2.606

Het vermelde aantal is een schatting die is gebaseerd op beschikbare registraties en opgaves vanuit de inzetlocaties.

** Dit getal betreft enkel de oproepen voor hulp aan vluchtelingen.*

Restoring Family Links (september - december 2015)	
Aantal Tracing teams actief	20
Totaal aantal uitgevoerde bezoeken (incl. spreekuren op RK locaties)	216
Aantal gevoerde gesprekken met hulpvragers dat niet leidde tot 1 van de 4 onderstaande categorieën	259
Aantal opsporingsverzoeken opgenomen	224
Aantal Rode Kruis berichten opgenomen	20
Aantal overige Tracing verzoeken	40
Aantal 3 minuten gesprekken	1.006
Aantal ingevulde vrijwilligersdiensten	533
Aantal bereikte hulpvragers	1.600
Busritten	
Aantal busritten met begeleiding Rode Kruis	22
Aantal ingezette vrijwilligers	26
Aantal betrokken hulpvragers	1.179
Ready2Help - vluchtelingenhulp	
Aantal Ready2Helpers	35.893
Aantal R2H oproepen*	152
Aantal ingevulde diensten Ready2Help	2.072
Aantal geworven Ready2helpers	29.393

Noodhulp in Nederland: overige inzetten

Buiten de 146 inzetten ten behoeve van de vluchtelingencrisis komen de noodhulpvrijwilligers en -beroepskrachten van het Nederlandse Rode Kruis in 2015 25 keer in actie bij calamiteiten. In 2014 was dat 29 keer. Eén van die inzetten is de opvang en verzorging van lichtgewonden bij een grote brand in een senioren-flat in Nijmegen in februari. Maar ook bij kleinere incidenten staan vrijwilligers paraat, zoals bij de opvang van kinderen van een kinderdagverblijf in Vlaardingen bij een brand in een nabij-gelegen pand in september.

Ikbenveilig.nl

De website ikbenveilig.nl zetten we in 2015 twee keer in. De eerste keer is na het ongeluk met een gekantelde tankwagen met zoutzuur op de A73 nabij St. Odiliënberg in januari. In totaal registreren zes getroffenen en omwonenden zich, zodat familie en vrienden niet onnodig in onzekerheid hoeven te verkeren. De tweede keer dat het Nederlandse Rode Kruis ikbenveilig.nl inzet is na het kraanongeval in Alphen aan den Rijn in augustus. 128 mensen registreren zich, waarbij er vijf-tien keer een match is.

Inzet Rode Kruis-noodhulpvrijwilligers in Nederland

Datum inzet	Omschrijving incident	Plaats	Gevraagde ondersteuning/ingezette diensten
16-11-15	Ontruiming bejaardencentrum en opvang na brand	Hilversum	Bevolkingszorg
2-11-15	Hulp aan gestrande reizigers	Schiphol	Bevolkingszorg en EHBO
26-10-15	Brand appartementencomplex	Bergen op Zoom	SIGMA en bevolkingszorg
16-09-15	Zeer grote brand, GRIP 2, wsl asbest, rook over binnen-stad Vlaardingen	Vlaardingen	SIGMA
9-09-15	Openstelling Calamiteitenhospitaal, naar aanleiding ontruiming VUMC	Utrecht	Inzet vrijwilligers hospitaal conform convenant.
9-09-15	Wateroverlast door gesprongen leiding	Omgeving VUMC in Amsterdam	Bevolkingszorg
3-08-15	Kraanongeval op woningen	Alphen aan den Rijn	SIGMA en Bevolkingszorg (ikbenveilig.nl)
25-07-15	Brand winkels en woningen	Houten	Bevolkingszorg
25-07-15	Zwarte Cross	Lichtenvoorde	Levering van ligeenheden
5-07-15	OLS	Venlo	SIGMA
4-07-15	Tour de France	Utrecht	SIGMA
2-07-15	Laakkwartier onlusten	Den Haag	SIGMA
14-06-15	Gasexplosie Appartementencomplex	Venlo	Bevolkingszorg
20-05-15	Brand Hotel en Congrescentrum	Wageningen	SIGMA
9-05-15	Assistentie verzorgingstehuis	Badhoevedorp	Bevolkingszorg
4-05-15	Assistentie repatriëring vlucht uit Nepal	Eindhoven	Bevolkingszorg
20-04-15	Gasexplosie	Heerlen	Bevolkingszorg
31-03-15	Storm: annulering vluchten	Schiphol	Bevolkingszorg
2-03-15	Gasleidingbreuk	Geldermalsen	Bevolkingszorg
20-02-15	Grote brand Snackbar	Nijmegen	SIGMA
3-02-15	Onbewoonbare flatwoning	Rotterdam	Levering van ligeenheden
1-02-15	Gasexplosie	Rotterdam	SIGMA
17-01-15	Gasstoring, geen water en elektra huishoudens	Velsen Noord	Levering van ligeenheden
14-01-15	Ongeluk met gekantelde tankwagen met giftige gassen	Roermond A73	SIGMA en Bevolkingsdienst (ikbenveilig.nl)
8-01-15	Preventief: Manifestatie Je Suis Charlie	Rotterdam	Preventief: SIGMA en Evenementenhulp

SIGMA = Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie

Nieuw model voor noodhulp
Dit jaar bereiden we de vervanging van de SIGMA-diensten door speciale noodhulpteams voor. Dit is onderdeel van de invoering van een nieuw model voor geneeskundige hulpverlening bij grote calamiteiten waarbij veel slachtoffers vallen: Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB). Dit nieuwe model zorgt ervoor dat alle partijen in het veiligheidsdomein op een uniforme en geprotocolleerde manier samenwerken.

Maar liefst 830 vrijwilligers nemen deel aan de noodhulpteams, waarvan ongeveer de helft afkomstig is uit de oude SIGMA-teams. Zij krijgen na de zomer allemaal een nieuwe opleiding aangeboden om goed voorbereid aan de slag te gaan. Ook krijgen we 25 nieuwe voertuigen met uitrusting van het Instituut Fysieke Veiligheid in bruikleen.

Burgerhulp steeds belangrijker
Voordat de professionele hulpverleners arriveren, zijn het bij grote ongevallen en rampen vaak de omstanders of omwonenden die het verschil kunnen maken voor getroffenen. Het Nederlandse Rode Kruis ondersteunt en coördineert deze spontane initiatieven van mensen die anderen willen helpen. We doen dat met Ready2Help, een netwerk van behulpzame

Kruis van Verdienste voor Eric Corton

In 2015 beslist het bestuur om Eric Corton een Kruis van Verdienste toe te kennen. Als iemand de afgelopen tien jaar een ware ambassadeur voor het Rode Kruis is geweest, dan is hij het. Het succes van 3FM Serious Request is voor een belangrijk deel aan de inzet van Eric te danken. Dit jaar stopt hij met 3FM Serious Request, wat een mooi moment is om hem te bedanken voor zijn ongelooflijke inzet in de afgelopen tien jaar. Eric blijft aan het Rode Kruis verbonden als ambassadeur. Hij zet zich inmiddels ook in voor het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds, als een van de pioniers om projecten op het gebied van rampenvoorbereiding van de grond te krijgen.

Het Kruis van Verdienste wordt sinds 1914 door het bestuur van het Rode Kruis bij hoge uitzondering verleend om ‘belangrijke diensten binnen of jegens het Nederlandse Rode Kruis’ te belonen. Eerder kregen Prins Bernhard, Elco Brinkman, voormalig voorzitter van het Rode Kruis en de President van de Syrische Rode Halve Maan, Abdul Rahman Attar, deze onderscheiding.

burgers die bij rampen en crises kunnen helpen met praktische zaken als zandzakken vullen, opvang en vervoer van mensen of tolken in een vreemde taal.

Om Ready2Help te testen organiseert het Nederlandse Rode Kruis in maart de grootste online rampenoefening in onze geschiedenis. Doel van de oefening is te zien of het oproepsysteem werkt en op welke manier mensen gehoor geven aan de oproep. Honderden burgers oefenen op locatie en online. En met succes; uit de evaluatie blijkt dat deelnemers het werk als nuttig en leuk ervaren. De hele oefendag krijgt gemiddeld het rapportcijfer 7,6.

In 2015 groeit het aantal Ready2Helpers van een kleine 6 duizend naar meer dan 36 duizend. Voornaamste reden voor deze groei is de enorme toestroom van vluchtelingen. De Ready2Helpers assisteren bij 158 oproepen: van online hulp voor Nepal en het opbouwen van een opvanglocatie voor

Roerig jaar voor Bijzondere Vakanties en Mappa Mondo

Het Rode Kruis organiseert in 2015 diverse sociale hulpactiviteiten. We bieden chronisch zieken, ouderen en gehandicapten Bijzondere Vakanties in de hotels De Paardestal, De Valkenberg en IJsselvliedt of op ons eigen vakantieschip J. Henry Dunant. De hotels zijn sinds een aantal jaar niet meer in ons bezit, maar wél houden we ons aan de garantieafspraken voor de gastenbezetting. We bouwen flink aan ons netwerk samen met (districts)coördinatoren. Ondanks onze inspanningen vallen de bezettingsgraden van de hotels en het schip tegen. Er zijn minder gasten dan begroot.

Voor ernstig zieke kinderen biedt het Nederlandse Rode Kruis woon- en logeerzorg in de Mappa Mondo-huizen in Wezep, Waalre en Rijswijk. We zoeken in 2015 een geschikte partij om Mappa Mondo over te nemen. Na een zorgvuldige zoektocht vinden we deze in ExperTcare/KiZo kinderverpleging. Het gehele proces verloopt open en transparant: we informeren medewerkers, ouders en vrijwilligers steeds via bijpraatmails en nieuwsbrieven. Dit is zeer gewaardeerd! Door de overname is de zorg voor de kinderen geborgd, mede als de werkgelegenheid voor medewerkers.

Directeur Gijs de Vries over de overname: “Wij hebben er het volste vertrouwen in dat ExperTcare/KiZo kinderverpleging de zorg van de Mappa Mondo-huizen zal voortzetten. Zij hebben de expertise in huis om de continuïteit te waarborgen en delen onze passie voor het helpen van hen die hulp of zorg nodig hebben.”

	De Valkenberg	IJsselvliedt	J. Henry Dunant
Bezettingspercentage gasten 2015	57%	76%	71%

Bijzondere vakanties bezettingspercentages

vluchtelingen, tot het inpakken bij de voedselbank. Een ongelofelijk resultaat. Om deze enorme groei goed te organiseren, werven we met succes een community manager.

Maar mensen willen ook op andere manieren de handen uit de mouwen steken en ‘iets doen’, vooral ook om vluchtelingen die in Nederland aankomen te helpen. Het Nederlandse Rode Kruis richt in 2015 de website hulpvoorvluchtelingen.nl in, waarop precies te zien is waar welke hulp nodig is en welke vacatures nog open staan. Daarnaast coördineren we 550 burgerinitiatieven. Ook bedrijven bieden hulp aan, financieel en niet-financieel. Van tientallen organisaties ontvangen we donaties en hulp in natura, zoals tandenborstels, dekens, ondergoed, zeep en dozen.

Aanwezig op grote evenementen

Het Nederlandse Rode Kruis is in 2015 op tal van grote evenementen aanwezig. Zo zijn vrijwilligers actief bij evenementen zoals de Grand Départ van de Tour de France op 4 juli in Utrecht. Door de hitte moeten ze veel toeschouwers hulp bieden. In totaal behandelen de vrijwilligers 215 mensen waarvan er tien naar het ziekenhuis worden doorverwezen.

Voor SAIL 2015 in Amsterdam komen maar liefst 253 vrijwilligers in actie. Verdeeld over acht posten op de IJ-oevers verlenen zij eerste hulp aan de bezoekers. Twee Rode Kruis-biketeams uitgerust met EHBO en AED’s staan paraat om snel ter plekke te kunnen zijn op moeilijk bereikbare of afgelegen plaatsen, terwijl vijf Rode Kruis-bussen zorgen voor logistieke ondersteuning.

Natuurlijk is ook dit jaar het Nederlandse Rode Kruis aanwezig op de Nijmeegse Vierdaagse. Wel vijfhonderd vrijwilligers zetten zich tijdens de 99ste editie van dit evenement in voor 43 duizend wandelaars. Ze steken de deelnemers een hart onder de riem, behandelen duizenden blaren en halen mensen op die niet meer verder kunnen.

In 2015 laten 5.496 Vierdaagse-wandelaars hun blaren behandelen door Rode Kruis-vrijwilligers.

Om ook in de toekomst hoogwaardige medische zorg tijdens evenementen te kunnen blijven bieden, nemen we in 2015 de activiteiten van Stichting Service Médical over. Ook de 170 artsen en verpleegkundigen, diverse (hulpverlenings)voertuigen en de mobiele medische post van Service Médical integreren we in onze evenementenhulp. Deze overname past in onze plannen om meer professionele evenementenhulp aan te kunnen bieden.

Bijzondere opbrengsten: nalatenschappen en septembercampagne

Nalatenschappen zijn van groot belang voor het werk van het Nederlandse Rode Kruis. In 2015 ontvangen we uit nalatenschappen bijna € 17 miljoen. Een aanzienlijk hoger bedrag dan de voorgaande jaren. De inkomsten zijn afkomstig van legaten die in testamenten zijn opgenomen en in veel gevallen is het Rode Kruis de (enige) erfgename. Een aantal nalatenschappen heeft een specifieke doelbestemming, zoals internationale hulpverlening of een afdeling van het Rode Kruis.

We zijn buitengewoon dankbaar dat er ieder jaar weer mensen besluiten hun nalatenschap (gedeeltelijk) voor het Nederlandse Rode Kruis te bestemmen. Elke nalatenschap, groot of klein, is een blijk van bijzonder vertrouwen. Veelgenoemde redenen om het Nederlandse Rode Kruis in het testament op te nemen zijn ‘Jullie zijn altijd en overal aanwezig’, ‘Het Rode Kruis is neutraal en helpt iedereen’ en ‘Bij het Rode Kruis weet ik zeker dat mijn erfenis goed terecht komt’.

Septembercampagne

Het Nederlandse Rode Kruis biedt wereldwijd hulp aan vluchtelingen, maar moet steeds vaker keuzes maken, simpelweg omdat er niet voldoende geld is. Daardoor staan we regelmatig voor grote dilemma’s: minder mensen helpen, of minder lang, of interen op de hoeveelheid praktische hulp die per persoon nodig is. Met de campagne ‘Wie kies jij - het grootste aantal vluchtelingen ooit’ willen we ervoor zorgen dat we dit soort keuzes niet hoeven maken.

Via radio, direct mailing, posters en diverse banners op internet vragen we aandacht voor de problematiek. RTL Late Night besteedt zelfs een hele uitzending aan het thema. Met succes. In totaal halen we ruim € 6,7 miljoen op via giro 6868. Een geweldig teken van solidariteit van de Nederlandse bevolking. Dit geld gebruiken we om vluchtelingen wereldwijd en in Nederland te helpen.

Zelfredzaamheid op de kaart

Behalve het verlenen van hulp bij een noodsituatie bereiden we mensen óók voor op noodsituaties. Bijvoorbeeld door activiteiten voor kwetsbare mensen te organiseren, waarmee we hun zelfredzaamheid helpen vergroten en zij zich sterker en veiliger voelen. 2015 is een bijzonder jaar, want we passeren de grens van honderd activiteiten. Ruim honderd afdelingen zijn inmiddels flink met het thema zelfredzaamheid aan de slag, waarbij steeds meer afdelingen samenwerken met gemeenten en andere organisaties.

De verschillende workshops zelfredzaamheid lopen goed. Alleen de contactcirkel, het dagelijkse contactmoment per telefoon of social media om te informeren of alles goed gaat, is soms lastig goed in te richten. Met name wanneer de contactcirkel wordt gebruikt als alarmeringssysteem tijdens risicovolle situaties, bijvoorbeeld extreme hitte, blijven veel mensen voorkeur houden voor de structurelere telefooncirkel.

REDx

In het najaar van 2015 organiseren we voor het eerst vier inspiratiesessies onder de noemer REDx. Naar het voorbeeld van de korte en zeer toegankelijke talks van TEDx spreken enkele enthousiasmerende sprekers over het voorbereiden van mensen op noodsituaties. Het programma is een afwisseling van korte presentaties, filmpjes en entertainment. De edities zijn succesvol en drukbezocht.

Coop Rode Kruis Fonds
Om de buurt nog meer te versterken gaat het Nederlandse Rode Kruis in 2015 een samenwerkingsovereenkomst aan met supermarktketen Coop. Klanten van Coop kunnen het Rode Kruis steunen door te sparen voor een gratis boodschappenpakket. Voor elk pakket doneert Coop een bedrag aan het Coop Rode Kruis Fonds dat we speciaal voor dit doel oprichten. Met de opbrengst van het fonds financieren we activiteiten die de zelfredzaamheid van kwetsbare mensen in noodsituaties vergroten. Het zorgt voor een enorme boost van hulpactiviteiten in wijken.

Zelfredzaamheidsprijs
Rode Kruis Brunssum en buurtbeheerbedrijf Betere Buren winnen dit verslagjaar de Zelfredzaamheidsprijs. Zij slaan in de winter de handen ineen om senioren te helpen met het sneeuwvrij maken van een aantal stoepen bij seniorencomplexen en -bungalows. Doorgaans zorgt de gemeente Brunssum voor het sneeuwvrij maken van de wegen, maar trottoirs zijn de verantwoordelijkheid van aanwonenden. Voor ouderen kan dit een groot probleem zijn.

EHBO niet weg te denken
Onze EHBO-teams zijn dit verslagjaar zeer zichtbaar, zowel op EHBO-posten op evenementen als met mobiele biketeams. Ook bij de opvang van vluchtelingen zijn vele honderden getrainde EHBO'ers overal in het land actief: we openen maar liefst zestien EHBO-posten en helpen 6.325 vluchtelingen met kleine verwondingen. Vluchtelingen met ernstiger verwondingen verwijzen we door naar het ziekenhuis. Bij evenementen en festivals zijn Rode Kruis-EHBO'ers niet weg te denken: in 2015 zijn we bij meer dan duizend kleine evenementen en bij bijna de helft van alle grote evenementen (met meer dan 5 duizend bezoekers) aanwezig. Overigens niet alleen om eerste hulp te verlenen, maar ook om de kennis en vaardigheden van jongeren rondom eerste hulp te vergroten.
De belangrijkste doelstellingen in 2015 op het gebied van EHBO zijn gerealiseerd. Voor het vierde jaar op rij is het aantal EHBO-cursussen en het aantal mensen dat een EHBO-certificaat via het Nederlandse Rode Kruis behaalt verdubbeld. We geven 3.700 cursussen door het land en reiken 41 duizend certificaten (inclusief bewijs van deelname en online cursussen) uit.

Om de EHBO-kennis binnen de samenleving verder te vergroten, werken we diverse ideeën uit. Van de workshop EHBO op maat maken we verschillende varianten, zoals een workshop voor blinden en slechtzienden en een workshop voor ongeletterden. Ook ontwikkelt het Nederlandse Rode Kruis een cursus voor ouders met jonge kinderen. In 2015 worden de eerste cursussen gehouden en certificaten uitgereikt. De cursus is zo succesvol dat we ook een variant voor vluchtelingen ontwikkelen.

De EHBO-app is onverminderd succesvol. Ruim 1,4 miljoen Nederlanders hebben de app inmiddels gedownload op hun smartphone. Ook met onze EHBO-website en -webshop gaat het goed: respectievelijk 565 duizend en 155 duizend unieke personen bezoeken ons.

Er is ook minder goed nieuws, want de fusie met het Oranje Kruis mislukt in 2015. Na een uitgebreide verkenning van de mogelijkheden, wordt duidelijk dat de cultuurverschillen te groot zijn om samen te gaan. We blijken in onze visie op Eerste Hulponderwijs te veel van elkaar te verschillen.

Extreem weer

In juli is er een Nationaal Hittealarm van kracht. We proberen de gevolgen van de extreme warmte op een aantal simpele manieren te beperken. Een recordaantal lokale afdelingen houdt acties en deelt extra water en zonnebrand uit. Verder verspreiden we onze tips via de website en sociale media. Met succes, want op Facebook gaan onze hittetips zelfs viral. Ook tijdens grote evenementen hebben we extra aandacht voor de (gevolgen van) hitte. In 2015 wordt Helga van Leur onze thema-ambassadeur extreem weer. Zij neemt een aantal filmpjes op, waarin zij bijvoorbeeld tips geeft over winterweer, kou en gladheid.

Tijdens warme dagen op braderieën en festivals geeft de hittewaaier tips en verkoeling.

Innovaties tijdens de jaarlijkse collecteweek

In juni 2015 gaan ruim 25 duizend collectanten op pad voor het Nederlandse Rode Kruis. De opbrengst van de collecte bedraagt ruim € 1,7 miljoen. Een prachtig resultaat, maar ondanks de enorme inspanningen van de collectanten is dit 0,4% lager dan in 2014.

Contactloos doneren
Tijdens de collecteweek testen we op zes plaatsen de mogelijkheid om met een smartphone contactloos te doneren. Via contact tussen de smartphone en een zogeheten NFC Chip kan een bedrag van € 2 worden gedoneerd aan het Rode Kruis. Het Nederlandse Rode Kruis is het eerste
goede doel in Nederland dat deze innovatieve manier van collecteren uitprobeert. Het aantal betalingen is nu nog laag door de relatieve onbekendheid. We verwachten dat in 2016 meer mensen contactloos gaan doneren.

CollecteApp
Ook het doneren met een sms via de CollecteApp wordt breed uitgerold. In 2015 realiseren 21 afdelingen donaties via de app waarmee mensen geld kunnen geven, bijvoorbeeld als ze geen contanten voor de collectebus hebben. De afdeling Amsterdam zet de app structureel in tijdens de collecteweek en haalt daarmee € 542 extra op. De nieuwe mogelijkheid, zo blijkt uit de ervaringen, valt vooral in de smaak bij gevers tussen de 25 en 45 jaar.

	2015	2014
Totaal Aantal Collectanten	25.605	26.046
Totale Opbrengst	€ 1.721.272	€ 1.728.322

Top 3 afdelingen	Opbrengst	Aantal Collectanten
1. Utrecht	€ 49.400	644
2. De Baronie	€ 46.352	711
3. Amsterdam	€ 40.285	376

Collecte 2015

Corporate partners en **major donors**

In 2015 ondersteunt het bedrijfsleven opnieuw het Nederlandse Rode Kruis met financiële donaties, expertise, producten en diensten. Steeds meer organisaties gaan de samenwerking met het Rode Kruis aan bij de invulling van hun MVO/CSR-beleid. Ook diverse service-clubs, stichtingen en vermogensfondsen steunen ons met een groot aantal waardevolle giften. Enkele van de mooiste resultaten op een rij:

- Tijdens de SHO/Giro555-campagne voor de slachtoffers van de aardbeving in Nepal bieden enorm veel bedrijven financiële steun. Dit zijn bedrijfsdonaties, maar ook donaties dankzij inzamelingsacties van medewerkers. Bedrijven die zich inspannen voor de slachtoffers in Nepal zijn bijvoorbeeld DSM, Philips, KLM en Generali. Een landelijke consumentenactie van Kruidvat levert ook een grote donatie op.

- Het internationale partnership Philips Foundation gaat in 2015 van start. Een intensieve samenwerking die al veel concrete resultaten oplevert. Zo draagt Philips met financiële en productdonaties bij aan meerdere noodhulpcampagnes zoals voor Nepal, India en de vluchtelingencrisis. Het partnership met Philips is bijzonder, omdat de kennis en innovatiekracht van dit vooraanstaande technologiebedrijf heel relevant en hanteerbaar zijn voor de hulpverlening van het Rode Kruis aan kwetsbare gemeenschappen. Dit levert in 2015 de eerste resultaten op, zoals in een project in Ivoorkust, waar we met nieuwe technieken toegang tot gezondheidszorg bevorderen.

- De Adessium Foundation zegt voor een periode van drie jaar ondersteuning van het project Ondersteuning Ongedocumenteerde Migranten toe. Ook ontvangt het Nederlandse Rode Kruis van dit fonds een bijdrage voor de ontwikkeling van de Refugee Buddy App en de noodhulp in Nepal en Griekenland.

- Voor het project Kind onder Vuur ontvangen we een mooie bijdrage van het vfonds (Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg), de Anna Muntz Stichting en Fonds 1818. Kind onder Vuur is een unieke tentoonstelling die hedendaagse verhalen van kinderen die in oorlog opgroeien of door oorlog op de vlucht zijn geraakt, dicht bij de belevingswereld van Nederlandse kinderen brengt.

- Van stichting Zabawas krijgen we een bijdrage voor het project The Skill & the Will. Deze methodiek geeft de deelnemers meer vertrouwen in hun handelen. Het project is geen traditionele EHBO-les met theorie en demonstraties, maar heeft een vraaggestuurde aanpak waarbij de deelnemer bepaalt welke handelingen hij of zij als eerste wil leren. Centraal in de lesstof staat het oefenen van EHBO-vaardigheden.

- In 2015 vindt de eerste succesvolle Tulp voor Hulp-campagne plaats. In nagenoeg alle filialen van Albert Heijn kunnen klanten een bosje tulpen in speciale Rode Kruis-verpakking kopen. Per verkochte bos gaat een euro naar noodhulpactiviteiten van het Nederlandse Rode Kruis.

- Voor het tweede jaar op rij organiseren we samen met onze partner Aon het Rode Kruis Golftoernooi. Na een prachtige golfdag op de Koninklijke Haagsche Golf & Countryclub ontvangen we een mooie donatie ten behoeve van het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds.

- Net als in voorgaande jaren ontvangen we ook in 2015 weer veel gouden kronen van honderden tandartspraktijken en hun patiënten voor het Gouden Kronen Plan. Hierdoor kunnen we mooie projecten realiseren vanuit het het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds.

- De bijdrage van DOB Emergency is zeer welkom voor ons Health programma in het Middellandse Zeegebied. Mede dankzij hen kan het Rode Kruis een paar duizend gezinnen die op de vlucht zijn en aankomen in Griekenland voorzien van hygiëne kits waarin ook specifieke hygiënische artikelen voor kinderen en baby's zijn opgenomen.

- Van de Stichting Nationale Rode Kruis Rally ontvangt het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds een mooie bijdrage. Met deze bijdrage draagt de Rally jaarlijks bij aan projecten die mensen wereldwijd voorbereiden op toekomstige natuurrampen. We kijken terug op een tweejarige samenwerking met de Tulpenrally en in het bijzonder op het galadiner waar Mappa Mondo een fraai bedrag ontvangt.

- Klanten van Coop steunen het Rode Kruis door te sparen voor een gratis boodschappenpakket. Voor elk pakket doneert Coop een bedrag aan het Coop Rode Kruis Fonds dat we speciaal voor dit doel oprichten.

- Vanaf augustus groeit het aantal contacten met bedrijven die het Rode Kruis willen steunen bij de hulpverleningsactiviteiten voor vluchtelingen in Nederland en Europa. Het aanbod van producten en diensten is indrukwekkend en overweldigend. Bedrijven als HEMA, IKEA, Vodafone, Unilever, Scania, Procter & Gamble, Kruidvat, PostNL, Albert Heijn en vele anderen helpen ons enorm met hun aanbod. Zo krijgen we bijvoorbeeld dekens en artikelen voor de persoonlijke verzorging en wordt kleding via de Welkom Winkels aan vluchtelingen uitgedeeld. Tal van bedrijven roepen hun medewerkers op om zich aan te melden voor Ready2Help. Dit draagt enorm bij aan het aantal aanmeldingen voor dit burgerhulpplatform.

- Met diverse bijdragen van Vereniging Lions Clubs MD 110 Nederland kon het Rode Kruis in 16 landen hulp verlenen in de strijd tegen het Ebola-virus.

- De gouverneurs van Rotary in Nederland hebben in 2015 alle Rotary Clubs en individuele leden opgeroepen om het Rode Kruis steun te geven voor de noodhulp voor vluchtelingen in Nederland.

Onderscheiding	Personen	Aantal
Medaille van Verdienste in Zilver	Mw J.A. Lucker, Dhr. T. Cornelissen, Dhr. J. de Jong, Dhr. W.J.M. Jansen, Dhr. H.F.J. Donders	5
Medaille van Verdienste in Brons	Mw. J.P.M. van der Loo, Mw. T. Wagenaar, Mw. M.J. Kootstra, Dhr. M. Knevel	4
Legpenning	Dhr. J.H.M. van Lith, Mw. J.M. Ronnes-Meulepas, Dhr. P.J.M. van Baast, Mw. H.A. Jacobs, Mw. L. Beerentempfel, Dhr. M. van der Hagen	6
Totaal		15

Toegekende Rode Kruisonderscheidingen

Afdeling Opsporing en Ondersteuning helpt na oorlog, ramp en bij humanitaire noodsituaties

Tracing: opsporing en contactherstel
Het Rode Kruis spoort familie en dierbaren op, die elkaar zijn kwijt geraakt door conflict, ramp, migratie of andere humanitaire redenen, en brengt hen met elkaar in contact. Dit gebeurt wereldwijd in samenwerking met het Internationale Comité van het Rode Kruis en nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen. We ontvangen in 2015 928 tracingverzoeken, waarvan 607 verzoeken voor actieve opsporing en contactherstel. In totaal kunnen we 171 familieleden succesvol met elkaar in contact brengen. 26% hiervan zijn minderjarigen. Dit doen we in samenwerking met gemiddeld 130 tracingvrijwilligers, verdeeld over twintig tracingteams in Nederland.

In de periode oktober tot en met december zijn tracingteams actief geweest op opvanglocaties voor migranten en vluchtelingen in Nederland. Er zijn in deze periode 1.026 telefoontjes gefaciliteerd voor contactherstel- en -behoud met familie. Naast tracingdiensten in Nederland zetten we ons actief in voor hulp aan migranten en vluchtelingen in Europa. In 2015 zijn onder andere twee missies voor Restoring Family Links en migratie uitgevoerd in Griekenland en Italië. Bovendien zijn we onderdeel van de Europese Coördinatie Werkgroep van de Federatie van het Rode Kruis.

Oorlogsarchief Nederlandse Rode Kruis
Het Oorlogsarchief van het Nederlandse Rode Kruis is in Nederland de meest omvattende verzameling van persoonlijke gegevens over de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog, en telt onder andere 240 duizend persoonsdossiers. Het archief bevat zeer gedetailleerde gegevens over de Nederlandse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en de Bersiap-periode in Nederlands-Indië (1945-1946). Het Rode Kruis gebruikt het archief om te voldoen aan een belangrijke kerntaak, namelijk het verstrekken van informatie over de lotgevallen van alle Nederlandse oorlogsgetroffenen in en direct na de Tweede Wereldoorlog. In 2015 komen in totaal 1.242 verzoeken om informatie binnen, waarvan 1.157 van particulieren. We verwelkomen 416 bezoekers en wetenschappers in Den Haag. Mede dankzij financiële ondersteuning van het Nationaal programma voor het behoud van het papieren erfgoed (Metamorfoze) kunnen we dit jaar ons archief over Herinneringskamp Westerbork conserveren en digitaliseren.

Project Ondersteuning Slachtoffers Mensenhandel (OSM)
Mensenhandel is een ernstige schending van mensenrechten die ook in Nederland voorkomt. Daarom bieden we ondersteuning aan buitenlandse slachtoffers van mensenhandel in Nederland. Vrijwilligers van het Rode Kruis geven juridisch-praktische ondersteuning aan buitenlandse slachtoffers van mensenhandel bij de opbouw van een veilig bestaan. We bieden deze ondersteuning vanuit onze plaatselijke afdelingen in Utrecht en Amersfoort. In 2015 komt daar Groningen bij. Om de bekendheid te vergroten ontwikkelen we een informatiebrochure en diverse publicaties. Het project OSM telt in 2015 21 vrijwilligers. Ook in Europa zijn we als medevoorzitter actief binnen het Anti-Trafficking Netwerk van het Rode Kruis.

Project Ondersteuning Ongedocumenteerde Migranten (OOM)
Het Nederlandse Rode Kruis zet in 2015 het project OOM voort. Met dit project, gestart in 2014, willen we ongedocumenteerden in Nederland ondersteuning bieden voor verbeterde toegang en continuïteit van zorg. Samen met migranten en andere hulporganisaties kunnen we barrières voor goede zorg wegnemen. We starten dit verslagjaar activiteiten vanuit twee plaatselijke afdelingen: Almere en Amsterdam. Bovendien zijn we in het Detentiecentrum voor migranten in Zeist actief, onder andere door EHBO cursussen op maat. In de zomer starten we met de werving van nieuwe vrijwilligers.

Opsporing & Ondersteuning: Hulpverzoeken in 2015

Tracing – Restoring Family Links (RFL) Opsporing van en contactherstel met familieleden	
Totaal aantal nieuwe verzoeken	**928**
Opsporingsverzoeken	544
Rode Kruis berichten	63
Overige RFL verzoeken	93
Informatieverzoeken	228
Werkvoorraad per 31-12-2015	477
Totaal aantal gezochte personen	**1.201**
Aantal tracingteams	20
Aantal vrijwilligers Tracing	126
Aantal ondersteuningen vrijwilligers R2H	11
Oorlogsarchief Nederlandse Rode Kruis	
Totaal aantal nieuwe verzoeken	**1.242**
Particuliere Aanvragen	1.157
Commissie Algemene Oorlogsongevallen Regeling Indië (CAOR)	80
Stichting 40-45	5
Werkvoorraad per 31-12-2015	150
Totaal aantal bezoekers	**416**
Inzage dossiers	33
Informatie en onderzoek	56
Rondleiding	177
Terugkerend wetenschappelijk onderzoek	150

Ondersteuning Slachtoffers Mensenhandel (OSM) – regio Utrecht, Amersfoort, Groningen	
Totaal aantal cliëntondersteuningen	**26**
Aantal nieuwe hulpverzoeken	12
Aantal vrijwilligers OSM	21
Ondersteuning Ongedocumenteerde Migranten (OOM) – regio Almere, Amsterdam, DC Zeist	
Totaal aantal bereikte migranten	**130**
Aantal vrijwilligers OOM	9
Aantal EHBO trainers en assistenten	4

Hoofdstuk 3

Hulp **internationaal**

Rode Kruis

helpt direct

Hulp **internationaal**

Ook buiten Nederland zet het Nederlandse Rode Kruis zich in 2015 weer vol overgave in. Onze hulp is broodnodig. We bieden rechtstreekse noodhulp in zes landen, waaronder Burundi (verkiezingsgeweld) en Libanon (vluchtelingen uit Syrië). In totaal ondersteunen we 25 grote noodhulpoperaties en 24 kleinere operaties met financiële middelen.

Hulp aan ontheemden

De aanhoudende crisis in Syrië, maar ook in Irak doen nog steeds veel mensen op de vlucht slaan. In 2015 zijn meer dan 60 miljoen mensen op de vlucht, ook als gevolg van bijvoorbeeld verkiezingsgeweld in Burundi en geweld door rebellengroepering Boko Haram in West-Afrika.

De groei van het aantal ontheemden in de wereld is niet nieuw. Wat in 2015 wél nieuw is, is het aantal mensen dat Europa binnenkomt. We komen in 2015 in actie om hulp te bieden aan migranten in Europa op zoek naar een veilig bestaan. Dat doen we zowel in de landen aan de buitengrenzen van Europa zoals Italië en Griekenland, als ook de transitlanden (Republiek Macedonië, Servië, Hongarije) en bestemmingslanden (Nederland, Duitsland).

Aantal personen uitgezonden:	**64**
Aantal man:	37 (58%)
Aantal vrouw:	27 (42%)
Aantal man/maanden	**674**
waarvan noodhulp	229
waarvan meerjarige inzet langdurige crisis	446
Aantal individuele inzetten	**67**
Aantal landen	26

Meer dan 1 miljoen mensen steken de buitengrenzen van Europa over, waarvan het overgrote deel uit Syrië, Afghanistan en Irak komt. Het Rode Kruis verzorgt eerste hulp en medische zorg, distributie van noodzakelijke goederen zoals zeep, dekens en tenten, maar draagt ook zorg voor het hervinden van familieleden en warme maaltijden onderweg. De dagelijks veranderende situatie en routes van migranten samen met de aanhoudende humanitaire crisis, stelt het Rode Kruis voor grote uitdagingen en vraagt om flexibiliteit en coördinatie. Daarom helpen wij onze internationale collega's ook met onze expertise op het gebied van informatiemanagement. Ook geven we WASH (Water, Sanitation and Hygiene)-advies aan de betrokken Europese Rode Kruis-verenigingen.

Hulp bij natuurrampen

In maart schrikt Vanuatu samen met een aantal omliggende eilanden op door de tropische cycloon 'Pam'. Daarvoor openen we een girorekening en we bieden ondersteuning door de inzet van een noodhulpcoördinator.

Nepal

Op 25 april wordt Nepal getroffen door de heftigste aardbeving in 85 jaar, met een 7.9 op de schaal van Richter. Honderden naschokken worden geregistreerd, waarvan de heftigste op 12 mei met een kracht van 7.3. De ramp is enorm: duizenden mensen komen om en miljoenen mensen zijn getroffen. Giro555 start de actie Nederland Helpt Nepal. Samen met NPO Radio 2 organiseren we in studio De Hallen in Amsterdam een actiedag. In totaal wordt € 25 miljoen opgebracht door het Nederlands publiek, waarvan ruim € 4,8 miljoen naar het Rode Kruis gaat. Hiervan sturen wij financiële middelen, goederen en beroepskrachten naar het Nepalese Rode Kruis. Het Nederlandse Rode Kruis stuurt ook woordvoerder Merlijn Stoffels naar het rampgebied om de hoos aan vragen te beantwoorden waarvoor het Nepalese Rode Kruis geen tijd heeft. Hij staat de Nederlandse en internationale pers te woord. Merlijn ziet wat de aardbeving heeft aangericht. Lees zijn blogs over zijn ervaringen.

Nieuw in de campagne

Het Rode Kruis is tijdens de nationale actie Nederland helpt Nepal actievoorzitter van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Als coördinator voert het Rode Kruis een aantal vernieuwingen in de campagne door. Zo wordt het traditionele belpanel vervangen door een digital lounge, waarin bekende Nederlanders hun achterban mobiliseren om in actie te komen en te doneren. Ook wordt een nieuwe generatie aan Giro555 verbonden door nauwe samenwerking met de bekendste Youtubers van Nederland. De *jongens van StukTV* reizen zelfs af naar Nepal.

Filipijnen
De wederopbouw in de Filipijnen na de verwoestende tropische storm Haiyan (in 2014) zetten we in 2015 voort. Het Nederlandse Rode Kruis draagt hier onder andere bij aan het bouwen en repareren van huizen, het geven van voorlichting over hygiëne en gezondheid, het verbeteren van sanitaire en medische voorzieningen en het geven van rampenmanagement trainingen. Zo krijgen 3.552 huishoudens interactieve voorlichting, bouwen we 457 huizen met latrine en zijn twee medische dorpscentra opgeleverd, die zorg bieden aan meer dan 6.200 dorpsbewoners.

Ebola-virus
Het Ebola-virus blijft een actueel thema in 2015. Het internationale Rode Kruis verzorgt medische en psychosociale hulp, voorlichting en educatie, opsporing van mogelijke besmettingen en contacten, veilige en menswaardige begrafenissen en de desinfectie van huizen in Guinee, Liberia en Sierra Leone. Met de opbrengsten van Giro555 draagt het Nederlandse Rode Kruis bij aan deze activiteiten door onder andere de aanschaf van pick-up trucks en motoren voor voorlichtingsactiviteiten en psychosociale hulp en de aanschaf van beschermende kleding, lijkenzakken en chloor voor veilige begrafenissen. Eind 2015 worden Sierra Leone en Guinea ebolavrij verklaard en Liberia in januari 2016.

Stille rampen en bijdrage van het Nederlandse Rode Kruis in 2015

Land	Stille ramp	Bijdrage
Afghanistan	Aardbeving	€ 50.000
Dem Rep Congo	Overstromingen	€ 42.600
Djibouti	Vluchtelingencrisis	€ 10.650
Filipijnen	Cycloon Koppu	€ 50.000
Griekenland	Vluchtelingencrisis	€ 50.000
Guinea	Overstromingen	€ 50.000
India	Overstromingen	€ 31.935
Indonesië	Bosbrand	€ 50.000
Kirgizië	Aardbeving	€ 42.600
Libanon	Extreem weer	€ 50.000
Macedonië	Vluchtelingencrisis	€ 100.000
Madagaskar	Cycloon Chedza	€ 42.600
Niger	Cholera epidimie	€ 42.600
Oekraïne	Explosie	€ 50.000
Pakistan	Aardbeving	€ 50.000
Palestijnse gebieden	Extreem weer	€ 42.600
Rwanda	Vluchtelingencrisis	€ 42.600
Soedan	Politiek geweld	€ 50.000
Somalië	Cycloon Chapala	€ 13.845
Somalië	Vluchtelingencrisis	€ 10.650
Tajikistan	Aardbeving	€ 35.700
Tajikistan	Overstromingen	€ 42.600
Tsjaad	Vluchtelingencrisis	€ 42.600
Zuid-Soudan	Cholera epidimie	€ 50.000
Totaal		**€ 1.043.580**

Aandacht voor stille rampen

Het Nederlandse Rode Kruis heeft een speciaal fonds voor zogenoemde stille rampen; rampen die aan ons voorbij gaan omdat ze het nieuws niet halen. Het ministerie van Buitenlandse Zaken financiert het fonds. Dit jaar is 24 keer noodhulp via dit fonds gefinancierd, waaronder aan de getroffenen van de cycloon Chezda in Madagaskar. In de schaduw van Malawi raast Chezda na twee weken zware regen ook over Madagaskar; het gemaal van de hoofdstad begeeft het en delen van

Grote rampen en bijdrage van het Nederlandse Rode Kruis in 2015 (1)

Land/regio	Type	Bedrag €
Colombia	Politiek geweld - seksueel geweld	€ 1.000.000
DR Congo	Politiek geweld - seksueel geweld	€ 4.700.000
Ethiopie	Politiek geweld (in Zuid-Soedan)	€ 200.000
Europa (2)	Vluchtelingenopvang in Europa	€ 1.805.408
Irak	Politiek geweld	€ 440.405
Jemen	Politiek geweld	€ 1.159.303
Kenia	Cholera epidemie	€ 150.000
Malawi	Overstromingen	€ 507.179
Myanmar	Overstromingen	€ 350.000
Nepal	Aardbeving	€ 5.506.914
Oekraine	Poltiek geweld	€ 1.009.942
Syrie (3)	Politiek geweld	€ 9.190.609
Tanzania	Politiek geweld (in Burundi)	€ 104.415
Tanzania	Cholera epidemie	€ 200.000
Vanuatu	Cycloon Pam	€ 521.189
West-Afrika (4)	Ebola	€ 1.883.696
West-Afrika (5)	Politiek geweld (Boko Haram insurgency)	€ 175.000
Zuidelijk Afrika (6)	Droogte	€ 249.714
Zuid-Soedan	Politiek geweld - seksueel geweld	€ 1.926.138
Totaal		**€ 31.079.912**

(1) alle bijdragen groter dan € 100.000,- zijn vermeld
(2) hulpverlening is verspreid over Griekenland, Italië, Hongarije, Servië, Bulgarije, Duitsland en regionale ondersteuning
(3) hulpverlening voor dit conflict is verspreid over Syrië (€ 6,9 miljoen), Libanon, Jordanië, Turkije
(4) hulpverlening is verspreid over Sierra Leone, Guinea, Ivoorkust, Liberia en regionale ondersteuning
(5) hulpverlening voor dit conflict is verspreid over Niger, Kameroen en Tsjaad
(6) hulpverlening is verspreid over Zimbabwe, Namibië, Malawi

Madagaskar overstromen. Met onder andere een bijdrage van € 42.600 van het Nederlandse Rode Kruis krijgen getroffenen onderdak, adequate sanitaire voorzieningen, hygiënepakketten, schoon drinkwater en voorlichting. In 2015 besteden we ruim € 1 miljoen aan deze stille rampen.

Dutch Surge Support (DSS) Water

In 2014 richten het Nederlandse Rode Kruis, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Netherlands Water Partnership het Dutch Surge Support Water (DSS Water) op. Met dit platform kunnen Nederlandse waterexperts wereldwijd snel hulp bieden bij rampen. In 2015 organiseren we onder andere twee trainingen en ondersteunen we de training van UNESCO-IHE. Ook volgen 24 waterexperts een introductietraining in humanitaire principes en humanitair werk; 33 experts volgen een tweedaagse training in noodhulp op het gebied van water, sanitatie en hygiëne.

In 2015 vinden zes uitzendingen plaats voor DSS. Voor UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) gaan mensen naar Rwanda, twee keer naar Kenya en naar Tanzania om hydrogeologisch onderzoek te doen naar water voor vluchtelingenkampen. Voor de Europese Unie gaan mensen na de overstromingen naar Albanië en voor UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) naar de Gazastrook in de Palestijnse gebieden. Hier gaat het om onderzoek naar verzilting van het grondwater.

Cariben

We hebben nieuwe samenwerkingsovereenkomsten getekend met de Caribische afdelingen. Daarmee versterken we de onderlinge samenwerking en brengen we de statuten in lijn. Zo doen die meer recht aan de nieuwe structuur en werkwijze van de organisatie. Ook stellen we strategische plannen, begrotingen en meerjarenplannen op.

Mooie projecten
Honderden vrijwilligers werken op de Cariben aan verschillende projecten. Enkele voorbeelden:

- Op Curaçao zetten we een (jeugd)detentie project op: zestien jeugdgevangenen behalen hun EHBO-diploma. Ook vinden hier vijf *Vulnerability Community Assessments* (VCA's) plaats in arme wijken. VCA is een instrument om de kwetsbaarheid en de capaciteit van een gemeenschap te meten. Noodhulp verlenen we onder andere aan honderden inzittenden van een vliegtuig dat een noodlanding moet maken op Curaçao.

- Op Aruba vindt een DRR (Disaster Risk Reduction)-project plaats voor duizend schoolkinderen. Zij krijgen les in EHBO, veilig verkeer, sterk in je netwerk en milieu en klimaat. Ook organiseert Aruba een truckersrit om gehandicapten uit hun isolement te halen (Paranda di Bochinda). Meer dan 85 mensen met een beperking trekken op 28 november 2015 in een lange optocht over het eiland. Na jaren sparen wordt een nieuw opslag- en lesgebouw geopend.

- Sint Maarten haalt met een 'fit for life'-evenement 1500 dollar op. Ook verstrekt Sint Maarten in januari vijftig voedselpakketten aan arme mensen.

Voor vluchtelingen
Door de verslechterende politieke context in onder andere Venezuela hebben Curaçao, Aruba en St Maarten vaker te maken met instroom van politieke vluchtelingen. We organiseren een internationaal congres van de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) op Aruba. Dit leidt ertoe dat het Rode Kruis Aruba en UNHCR een partnerschap aangaan waardoor zij vluchtelingen en asielzoekers beter kunnen helpen.

Minder risico op rampen
Naast noodhulp en wederopbouw is het Nederlandse Rode Kruis actief om rampenrisico's te verminderen en de weerbaarheid van kwetsbare gemeenschappen tegen rampen te versterken. Dit noemen we Disaster Risk Reduction, kortweg DRR. Deze aanpak voorkomt veel leed en scheelt veel noodhulpgeld. In 2015 ondersteunen we de inwoners van Haïti bij extreme droogte. Dankzij een vernieuwende aanpak in zelfredzaamheid kunnen we snel noodhulp bieden én een directe brug slaan naar wederopbouw voor de getroffen gemeenschappen.

Partners for Resilience
Sinds 2011 werkt het Nederlandse Rode Kruis samen met het internationale Rode Kruis Klimaatcentrum, CARE Nederland, Cordaid en Wetlands International in het programma Partners for Resilience. Het doel is om mensen in Afrika, Azië en Midden-Amerika weerbaarder te maken tegen rampen gerelateerd aan klimaatverandering en verandering van de natuurlijke omgeving. In 2015 bereiken de partners meer dan 650 duizend mensen in 565 gemeenschappen wereldwijd. Deze gemeenschappen ontwikkelen actieplannen om risico's op droogte en overstromingen te verminderen. Ook passen meer dan

Samenwerking met de **Postcode Loterij** opnieuw met vijf jaar verlengd

Dankzij haar 2,7 miljoen trouwe deelnemers kan de Nationale Postcode Loterij uit de opbrengst van 2015 een recordbedrag van € 328 miljoen schenken aan goede doelen op het gebied van mens en natuur. Het Rode Kruis ontvangt als vaste beneficiënt van de loterij weer een prachtige jaarbijdrage van € 5,4 miljoen. In de loop van het jaar ontvangen we het geweldige nieuws dat we ook de komende vijf jaar op deze belangrijke steun mogen rekenen.

Extra geld voor humanitaire crises
Vanwege de vele humanitaire crises in de wereld, besluit de Postcode Loterij eind 2014 extra geld vrij te maken voor noodhulp. Zo ontvangt het Rode Kruis een eenmalige schenking van € 5 miljoen voor hulp aan de slachtoffers van het conflict in Syrië. Dankzij deze schenking hebben vrijwilligers van de Syrische Rode Halve Maan in 2015 ruim 137 duizend voedselpakketten kunnen verstrekken aan families in moeilijk bereikbare en belegerde gebieden.

Met de extra bijdrage uit 2014 van ruim € 2 miljoen van de loterij voeren we in 2015 op het Filipijnse eiland Mindanao het project Een Dijk van een Wijk uit. Samen met CARE Nederland, Wetlands International en lokale partners helpen we de inwoners van 150 kwetsbare wijken om zich beter voor te bereiden op rampen. Gezamenlijk bepalen we hoe we het land- en waterbeheer duurzaam kunnen verbeteren en helpen we met het opzetten van evacuatieplannen en waarschuwingssystemen. Via de Dijk van een Wijk-competitie bieden we samen met Nudge ook Nederlanders de kans hun wijk duurzaam te verbeteren. Mensen (of wijkteams) met goede ideeën rond energie, groen, water of veiligheid kunnen hun ideeën delen op www.dijkvaneenwijk.org. Dit levert ruim zeventig ideeën op. Na selectie door het publiek roept een vakkundige jury de winnaar uit: Energie Coöperatie Anneville. Deze organisatie ontvangt € 10 duizend om op het dak van basisschool de Klokkebei in Ulvenhout zonnepanelen te installeren en een educatief programma rond duurzame energie te ontwikkelen.

Margriet Schreuders – Hoofd Goede Doelen Nationale Postcode Loterij
"Dankzij onze trouwe deelnemers kunnen we ieder jaar een substantiële bijdrage leveren aan meer dan honderd goede doelen die werken aan een betere wereld. Inmiddels is de Nationale Postcode Loterij de grootste particuliere fondsenwerver in Nederland en daar zijn we trots op. De bijdrage van de Postcode Loterij en haar deelnemers is uniek, want deze is niet alleen meerjarig, maar de goede doelen bepalen zelf de besteding ervan op basis van hun expertise. We zijn blij dat we het Rode Kruis de komende jaren kunnen blijven steunen in de zo essentiële hulp die zij geven aan mensen in nood wereldwijd."

100 duizend mensen hun bestaansmiddelen aan, bijvoorbeeld door vis te kweken naast landbouw, waardoor hun weerbaarheid tegen deze rampen groter wordt.

In Manilla op de Filipijnen zijn jaarlijks veel mensen slachtoffer van overstromingen, vooral de meest kwetsbare groepen. Overstromingen worden versterkt doordat afval waterafvoer blokkeert. Daarnaast draagt het afval bij aan de verspreiding van ziektes, zoals dengue. Om deze problemen aan te pakken, zet het Rode Kruis in 2015 een centrum op voor afvalrecycling. Hier zetten we gebruikte materialen om voor nieuwe doelen en zetten we groenafval om in compost. Inwoners gebruiken dit voor stadstuintjes, die minder kwetsbaar zijn voor de overstromingen. Zij dragen bij aan gezonde voeding en vormen een alternatieve inkomstenbron voor de arme bevolking. Het centrum is nu een model voor andere buurten die soortgelijke projecten willen opzetten.

Minder partners, intensiever samenwerken
In 2015 zet het Nederlandse Rode Kruis belangrijke stappen in zijn samenwerking met de partnerlanden (Benin, Burundi, Centraal Afrikaanse Republiek, Ethiopië, Filipijnen, Haïti, Ivoorkust, Malawi, Mali, Soedan, Zuid Soedan, Zambia). We helpen deze landen vanwege de vele natuurrampen en conflicten.

Verder hebben we met één ander land, Democratische Republiek Congo, een intentieverklaring opgesteld voor een samenwerking voor de lange termijn. Daarmee komt het totaal nu uit op dertien. Met het Filipijnse Rode Kruis is de eerste tienjarige partnerschapovereenkomst eind 2015 getekend. In mei is op bestuurlijk en managementniveau een strategische bijeenkomst gehouden met vier van onze partners, gericht op duurzame organisatieontwikkeling. De lokale hulpverleningsprogramma's die we ondersteunen binnen deze overeenkomst zijn afgestemd op de belangrijkste behoeften, zoals de lokale Rode Kruis-zustervereningingen die hebben vastgesteld. Op deze manier draagt het Nederlandse Rode Kruis bij aan de ontwikkeling van een sterke lokale Rode Kruisvereniging. Dat is een belangrijke voorwaarde om de hulpverlening effectiever en toekomstbestendig te maken. Deze manier van intensiever samenwerken met minder partners vindt binnen de internationale Rode Kruis-beweging steeds meer navolging.

WASH in Malawi

In 2015 werken we in de regio Phalombe in Malawi voor het tweede jaar op rij aan de distributie van schoon water en betere sanitaire voorzieningen. Dat gebeurt in het kader van een driejarig WASH (Water, Sanitation and Hygiene)-project. In het Afrikaanse land sterven nog veel mensen aan de gevolgen van verontreinigd water en slechte hygiëne. Vooral veel kinderen worden ziek en sterven door diarree. Dit verslagjaar repareren we achttien waterputten. In totaal hebben we daarmee nu 28 van de 45 geplande waterputten gemaakt. We verzorgen trainingen voor het onderhoud ervan. Ook plaatsen we honderd nieuwe latrines in basisscholen, faciliteren we trainingen en werven we 150 vrijwilligers om inwoners voor te lichten. In totaal bereiken we met onze hulp ruim 52 duizend mensen.

Veiliger drinkwater op Filipijnen

In 2015 treffen we voorbereidingen voor een duurzaam waterproject in Cebu, de Filipijnen, samen met Vitens Evides Internationaal (VEI). VEI start hier vanaf eind 2015 met het aanleggen van duurzame watervoorzieningen voor de allerarmsten. Doel is om 80 duizend mensen, van wie het merendeel in krottenwijken leeft, direct toegang tot schoon drinkwater te geven. Het Nederlandse Rode Kruis richt zich in dit project vooral op het geven van voorlichting op het gebied van water, sanitatie en hygiëne.

Projecten uitgevoerd dankzij 3FM Serious Request

In 2015 voeren we projecten uit van drie verschillende 3FM Serious Request programma's:

- Let's hear it for the babies! (2012). We begeleiden vrouwen tijdens de zwangerschap, regelen medische zorg en voorzieningen en hebben aandacht voor moeder en kind na de bevalling. In totaal besteden we in elf landen in 2015 ruim € 3,0 miljoen.
- Let's clean this shit up! (2013). Het Nederlandse Rode Kruis bouwt in 2015 waterpompen en toiletten in scholen, klinieken en huizen. Daarnaast geven we voorlichtingssessies op scholen over hygiëne en delen we zeep uit. In totaal besteden we in elf landen in 2015 bijna € 2,6 miljoen.
- Hands off our girls! (2014). We bereiken in 2015 duizenden slachtoffers. We besteden aandacht aan preventie, organiseren grote voorlichtingscampagnes, richten ons op opvang en zorg voor slachtoffers en helpen overlevenden van seksueel geweld aan een nieuwe toekomst met financiële hulp en trainingen. In totaal geven we in drie landen in 2015 ruim € 7,7 miljoen uit.

Mensen (cumulatief) bereikt lopende 3FM Serious Request programma's

	Babysterfte	Kindersterfte door diarree	Slachtoffers van seksueel geweld
2013	419.857		
2014	1.256.107	152.212	
2015	1.698.700	985.273	20.461

Met de opbrengst van 3FM Serious Request 2014 konden we in het eerste jaar in drie landen al **duizenden vrouwen en meisjes** *helpen. Slachtoffers van seksueel geweld houden zich verborgen en zijn door taboe en schaamte vaak moeilijk rechtstreeks te benaderen. Daarom kunnen we dit jaar niet voor al onze hulpactiviteiten exact aangeven hoeveel slachtoffers we in totaal hebben bereikt.*

Actief in 59 landen

	Stille ramp	Noodhulp	Rampen risico-verm. + Rampen paraatheid	Voedsel(zekerheid)	Basis gezondheidszorg	HIV/AIDS	Water en sanitatie	Capaciteitsopbouw
Afrika								
Benin			•				•	•
Burundi		•			•		•	•
Centraal-Afrikaanse Republiek		•					•	•
Djibouti	•							
DR de Congo		•			•		•	•
Ethiopië		•	•	•	•	•	•	•
Guinee	•	•			•			
Ivoorkust		•			•		•	•
Kameroen		•						
Kenia		•	•		•			•
Liberia		•			•			
Madagaskar	•							
Malawi		•			•	•	•	•
Mali			•					•
Namibië		•						
Niger	•	•						
Oeganda		•	•		•	•	•	•
Rwanda	•							
Sierra Leone		•			•			
Soedan	•	•				•	•	
Somalië	•							
Tanzania		•						
Tsjaad	•		•					•
Zambia					•		•	•
Zimbabwe		•						
Zuid-Soedan	•	•	•	•	•	•		•
Latijns-Amerika								
Colombia		•			•			•
Guatemala			•		•			•
Haïti		•	•		•	•	•	•
Honduras								
Nicaragua			•					
Azië								
Afghanistan	•	•						
Filipijnen	•	•	•		•		•	•
India	•							
Indonesië	•		•				•	•
Kirgizië	•							
Micronesia								
Myanmar		•						
Nepal		•						
Noord-Korea					•			
Pakistan	•		•					
Tajikistan	•							
Vanuatu		•						
Europa								
Bulgarije		•						
Duitsland		•						
Griekenland	•	•						
Hongarije		•						
Italië		•						
Macedonia	•							
Servië		•						
Turkije		•						
Oekraïne	•	•						
Midden-Oosten								
Irak		•						
Israël								
Jemen		•						
Jordanië		•						
Libanon	•	•	•		•			•
Bezette Palestijnse Gebieden	•	•			•			•
Syrië		•		•	•			

Hulp bij stille rampen en noodhulp omvat onder andere onderdak, huishoudelijke artikelen, basis gezondheidszorg, schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen.
Rampen risicovermindering omvat in sommige landen ook activiteiten die bijdragen aan voedselzekerheid en (alternatieve) inkomstenbronnen.

Rode Kruis Prinses Margriet Fonds lanceert nieuw platform fondsenwerving

Prinses Margiet lanceerde tijdens TEDx Amsterdam ons nieuwe crowdfundingproject Voorkom de Ramp.

Het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds heeft als missie het voorbereiden van gemeenschappen op natuurrampen. Met steun van dit fonds is het Rode Kruis al actief vóórdat ergens een ramp plaatsvindt.

In de zomer van 2015 lanceert het fonds een nieuw platform voor fondsenwerving: www.voorkomderamp.nl. Hiermee wil het Rode Kruis duurzame en vaak innovatieve hulpprojecten organiseren die de schadelijke effecten van een ramp voorkomen of verkleinen. Twaalf bekende gezichten uit het bedrijfsleven, de wetenschap, de media en de overheid, zoals André Kuipers en Chris Zegers, scharen zich achter het initiatief. Deze pioniers zorgen in 2015 voor de succesvolle financiering van vier projecten:

- de aanplant van mangrovebossen in de Filipijnen
- de bouw van waarschuwingssystemen in de Filipijnen
- de bouw van houtbesparende ovens in Ethiopië
- rampenoefeningen op scholen in Indonesië

De projecten dienen meerdere doelen. Door de projecten creëren we niet alleen sociale waarden, namelijk het weerbaar maken van mensen en het beperken van menselijk leed. Ook zijn er ecologische en economische effecten, omdat we bijvoorbeeld zorgen voor andere inkomstenbronnen voor boeren of door het vergroenen van de directe leefomgeving.

Extra aandacht krijgt voorkomderamp.nl tijdens TEDxAmsterdam: ideas worth spreading. Initiatiefnemer en pionier Jim Stolze besteedt tijdens dit unieke evenement aandacht aan het initiatief. Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet, erevoorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, geeft een TedTalk en benadrukt daarbij het belang van rampenpreventie. “Elke euro die je aan één van onze projecten voor preventie en voorbereiding doneert, bespaart gemiddeld 7 euro aan noodhulp en wederopbouw achteraf. Een betere investering is er niet.”

Meer informatie op www.voorkomderamp.nl

Mooie opbrengst voor de **12de editie van 3FM Serious Request** in Heerlen

3FM Serious Request gaat vrijdag 18 december 2015 voor de twaalfde keer van start. Giel Beelen, Paul Rabbering en Domien Verschuuren nemen plaats in het Glazen Huis in Heerlen. Zij maken 24 uur per dag, 6 dagen lang radio zonder te eten en zetten Heerlen op zijn kop. 3FM Serious Request 2015 zet zich in voor de generatie van de toekomst in oorlog en conflictgebieden: kinderen en jongeren die leven onder de meest extreme omstandigheden en daardoor weinig kans hebben op scholing en ontwikkeling. Zij zijn de stille slachtoffers van de oorlog.

Paul Rabbering maakt een reis naar Syrië en Wijnand Speelman door de Democratische Republiek Congo, waar zij de jongeren zelf spreken en reportages maken. Hun verhalen maken veel indruk en zorgen ervoor dat veel mensen een plaat aanvragen, in actie komen en geld doneren. Op het podium aan het bomvolle Burgemeester van Grunsvenplein wordt een fantastisch eindbedrag van € 7.562.985* euro bekend gemaakt. We zijn ontzettend dankbaar dat er ook dit jaar weer zo gul wordt gegeven. Niet alleen in geld, maar ook met de inzet van vele leuke en creatieve acties.

De actieweek van 3FM Serious Request trekt 658 duizend bezoekers naar Heerlen. In de stad worden veel activiteiten georganiseerd waarmee op allerlei manieren geld in wordt gezameld. Ook zijn er tijdens de week bijna duizend vrijwilligers van het Nederlandse Rode Kruis op de been om alles zo goed mogelijk te laten verlopen.

Ook de Syrische vluchteling Eyad (25) is op het plein aanwezig. “Door de ellende die ik in Syrië heb meegemaakt was ik mijn geloof in de goedheid van de mens verloren. Nu ik hier sta, heb ik dat weer teruggekregen”, vertelt hij. Dankzij de enorme opbrengst gaat het Nederlandse Rode Kruis in verschillende landen de ‘next generation’ helpen. Bijvoorbeeld met het opzetten van een eigen bedrijfje of winkeltje. Maar ook met het geven van bijles, zodat de jongeren weer verder kunnen studeren.

** De opbrengsten van 3FM Serious Request zijn op het moment van publicatie van het jaarverslag nog een schatting op basis van toezeggingen. Bovendien lopen de inkomsten in 2016 nog door. In de jaarrekening hebben we de meest actuele stand per april 2016 opgenomen van € 8.466.294.*

Het Klimaatcentrum: een jaar vol hoogtepunten

Het internationale Klimaatcentrum, gevestigd bij het Nederlandse Rode Kruis, ondersteunt het internationale Rode Kruis en de Rode Halve Maan en partners bij een betere voorbereiding op klimaatgerelateerde rampen.

1. Het jaar van de grote akkoorden
In 2015 richt het Klimaatcentrum zich op verschillende nieuwe internationale afspraken, waarin klimaatverandering een grote rol speelt. De belangrijkste afspraak waarbij het Klimaatcentrum is betrokken, is natuurlijk de klimaatovereenkomst van Parijs in december 2015. Daarnaast is er een top over rampenreductie in Sendai (Japan) en worden de nieuwe Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties aangenomen in New York.
Het Klimaatcentrum vraagt tijdens dergelijke bijeenkomsten aandacht voor de stijgende risico's voor de meest kwetsbare groepen. Het zet daarbij het Rode Kruis en de Rode Halve Maan en humanitaire partners op de kaart als belangrijke actoren om op lokaal niveau de risico's te reduceren. Het Klimaatakkoord van 2015 is een grote stap voorwaarts, al moet er nog veel gebeuren om de ambitieuze doelen te bereiken. Dat geldt zowel voor het terugdringen van uitstoot als voor het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering.

2. Risico's verminderen voor extreem weer en klimaatverandering
Door klimaatverandering nemen de risico's op weersextremen toe. Het Klimaatcentrum helpt nationale Rode Kruis-verenigingen over de hele wereld om die risico's beter in te schatten. Ook bedenkt het centrum praktische oplossingen om beter voorbereid te zijn, zoals *early warning* systemen, gekoppeld aan effectievere *early action*. Het Nederlandse Rode Kruis leidt het grote Partners for Resilience-programma, dat van 2011-2015 650 duizend mensen bereikt in verschillende delen van de wereld. Het Klimaatcentrum is een van de partners van dit grote programma.

3. Samen leren hoe je mensen minder kwetsbaar maakt
Het Klimaatcentrum zorgt er ook voor dat nieuwe kennis over risico's en over manieren om risico's te reduceren beter gedeeld wordt. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het BRACED-programma, gefinancierd door de Britse overheid. BRACED staat voor *Building Resilience and Adaptation for Climate Extremes and Disasters*. Dit programma helpt om miljoenen mensen in Afrika en Azië minder kwetsbaar te maken voor regelmatig terugkerende rampen. Het Klimaatcentrum organiseert bijvoorbeeld webinars, writeshops en online leertrajecten over wat wel en niet werkt, bijvoorbeeld als er toch een ramp plaatsvindt in een van de projectgebieden.

4. Forecast-based financing (FBF)
In 2015 werkt het Klimaatcentrum het concept *'forecast-based financing' (FBF)* met partners verder uit. Door beter gebruik te maken van wetenschappelijke verwachtingen kunnen we meer levens redden en schade voorkomen. In 2015 starten nieuwe pilots in Peru, Bangladesh, Mozambique en Ethiopië. Lokale Rode Kruis-verenigingen en de lokale gemeenschapen maken *Standard Operating Procedures* om sneller in actie te komen voorafgaand aan een mogelijke ramp. Daarbij wordt ook de financiering voor die activiteiten vooraf geregeld. In Oeganda levert FBF de eerste resultaten op. Het Oegandese Rode Kruis krijgt een waarschuwing van het Oegandese Meteorologisch Instituut die voldoet aan het vooraf afgesproken drempelcriterium. Daardoor gaan preventieve activiteiten zoals de distributie van non-food items direct van start. De projectgemeenschappen krijgen zo voorraden om beter om te gaan met de voorspelde regens en overstromingen.

5. Is klimaat de oorzaak?
Als een ramp gebeurt, volgt vaak de vraag: ligt dat aan klimaatverandering? Klimaatwetenschappers kunnen deze vraag steeds beter beantwoorden en ook steeds sneller na een ramp. Het Klimaatcentrum werkt samen met Climate Central in Princeton, de universiteiten van Oxford en Melbourne en het Nederlandse KNMI om dit onderzoek te versterken. Maar we werken vooral ook aan het verbeteren van de communicatie, zodat mensen zich bewust worden van veranderende risico's. In 2015 houden we ons bijvoorbeeld bezig met de Europese hittegolf, de grote overstromingen in Engeland en de droogte in Brazilië.

Meer informatie
Meer informatie over het werk van het Klimaatcentrum is te vinden op www.climatecentre.org

Hoofdstuk 4

Respect & hulpbereidheid

Rode Kruis

helpt direct

Respect & Hulpbereidheid

Het bevorderen van respect en hulpbereidheid is voor het Nederlandse Rode Kruis een steeds belangrijker thema. We kunnen immers niet overal tegelijk zijn. Daarom stimuleren we burgers om zelf waakzaam te zijn en bereid om te helpen in tijden van nood. Ongeacht iemands geloof, nationaliteit, ras, afkomst of politieke mening.

Campagne voor medemenselijkheid

'Bescherm de mensheid - stop onverschilligheid'. Met die oproep zet het internationale Rode Kruis in 2015 een campagne op voor de vluchtelingen. De campagne is een oproep aan leiders en burgers in alle landen waar vluchtelingen aankomen of doorheen trekken. We vragen ook aandacht voor een respectvolle opvang van vluchtelingen in Nederland. Samen met andere goede-doelen-organisaties plaatsen we een 'Save their Soul'-oproep in Trouw. Ook plaatst de Volkskrant een brief van ons waarin we de aandacht vestigen op het grootste kerkhof in Europa, namelijk de Middellandse Zee. Via diverse lobbyactiviteiten bepleiten we, in samenwerking met het internationale Rode Kruis, bij overheden veilige migratie.

Pijlen op jongeren

Om respect en hulpbereidheid te vergroten richt het Nederlandse Rode Kruis zijn pijlen steeds specifieker op jongeren. Dat doen we in 2015 op verschillende manieren: we geven gastlessen op scholen, maken lespakketen over 3FM Serious Request, organiseren stages en gaan langs bij populaire festivals. Ook organiseren we de Frits Kalshoven-competitie voor rechtenstudenten, gaan we door met het project Hero of Humanity en openen we in oktober de tentoonstelling Kind onder Vuur.

Hero of Humanity

Met het project Hero of Humanity vragen we aandacht voor de dappere vrijwilligers die elke dag wereldwijd in moeilijke situaties kiezen voor menselijkheid. Met hun verhalen willen we (met name) jongeren inspireren om ook iedereen altijd overal te helpen. In dat kader spelen op 5 mei vrijwilligers van het Nederlandse Rode Kruis voor het eerst de 'dilemma games' met bezoekers van Bevrijdingsfestivals. Hierbij proberen de deelnemers zich in te leven in een situatie waarin iemand in nood is. De situaties roepen echter altijd mixed feelings op. Hoe handel je? En welke afwegingen maak je? Het laat jongeren nadenken over hulpbereidheid en onderscheid. Ondanks het slechte weer doen zevenhonderd deelnemers mee aan het spel. Daarnaast horen minimaal 5 duizend bezoekers het verhaal van Siham vanaf het podium in Zwolle. Nog meer bezoekers bereiken we met een videoboodschap die op alle festivals wordt vertoond.

We breiden het spel ook uit tot een educatief programma voor met name mbo-scholen. Steeds ontstaan weer ingewikkelde dilemma's waarbij de deelnemers wikken en wegen wat te doen. Wij faciliteren de dialoog en zorgen dat leerlingen ervaringen durven uitwisselen. Tussendoor vertellen de vrijwilligers de leerlingen indrukwekkende verhalen van leeftijdsgenoten die elders op de wereld precies die dilemma's kennen en toch steeds kiezen om te helpen. Door dergelijke gesprekken worden leerlingen zich bewuster van hun eigen rol en zien ze in wat ze zelf kunnen bijdragen. In het najaar van 2015 verzorgen we vier pilot lessen, met als doel om het lesprogramma in 2016 uit te rollen. Henk Buikema, docent op het ROC Aventus in Apeldoorn, zegt over het project: "Hero of Humanity confronteert de studenten op een interactieve wijze met de keuzes die ze maken".

Kind onder vuur
Voor leerlingen van groep zeven, acht en de brugklas opent in oktober de tentoonstelling Kind onder Vuur. De reizende tentoonstelling komt voort uit een samenwerking tussen het Humanity House en het Nederlandse Rode Kruis. Kind onder Vuur bestaat uit een fysiek groot, rood kruis, waarbij de kinderen in elke 'poot' van het kruis een kind kunnen 'ontmoeten' dat met oorlog te maken heeft. In elke binnenruimte vertelt een leeftijdsgenoot zijn of haar verhaal over landmijnen, leven in de oorlog en vluchten uit de oorlog. In de buitenruimtes gaan de leerlingen met interactieve opdrachten aan de slag. Meer informatie over de expositie is de vinden op www.kindondervuur.nl.

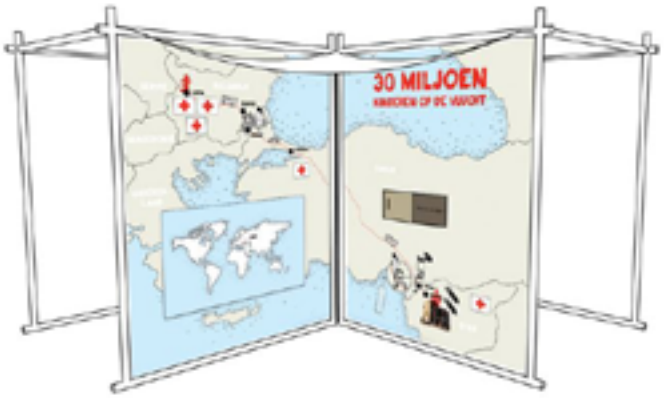

Humanitaire Top: unieke samenwerking noodhulporganisaties
Ter voorbereiding op de VN World Humanitarian Summit (mei 2016) organiseren op 12 februari 2015 tien Nederlandse noodhulporganisaties, waaronder het Nederlandse Rode Kruis, samen met het Humanity House de Nederlandse Humanitaire Top. Deze top gaat over hoe humanitaire hulp bij crises beter en sneller kan. Met een zeer gevarieerd programma en maar liefst 35 nationale en internationale sprekers weet de top ruim 250 experts, wetenschappers, politici en journalisten te bereiken. Tijdens deze top zal minister Ploumen de innovatiemarkt van de deelnemende organisaties bezoeken. De uitkomsten van deze top worden gedeeld met de VN.

Vrijwilligersnetwerk humanitair oorlogsrecht
Het vrijwilligersnetwerk humanitair oorlogsrecht (HOR-netwerk) helpt mee aan verspreiding van kennis over het oorlogsrecht. Meer dan 110 voorlichters geven presentaties op scholen, bij lokale afdelingen van het Rode Kruis en op andere plaatsen. Vrijwilligers organiseren ook debatavonden, filmvertoningen, tentoonstellingen en acties tijdens evenementen. In 2015 ontwikkelt het HOR-netwerk diverse nieuwe activiteiten, zoals een pubquiz en een paintball-project. Daarbij bestrijden teams elkaar met gebruik van verfballen. Het doel is om de vlag van de tegenstander te pakken, maar alle deelnemers moeten zich – ook in het heetst van de strijd - aan de regels van het humanitair oorlogsrecht houden.

Frits Kalshoven competitie
De Frits Kalshoven International Humanitarian Law Competition is een jaarlijkse pleitcompetitie voor rechtenstudenten, georganiseerd door het Nederlandse Rode Kruis in samenwerking met het Vlaamse Rode Kruis. Ieder voorjaar nemen geselecteerde masterstudenten een week lang deel aan excursies, workshops en lezingen over het humanitair oorlogsrecht. Tijdens rollenspellen kruipen ze in de huid van militair juristen en vertegenwoordigers van het Internationaal Comité van het Rode Kruis. De week eindigt met een pleitcompetitie over een fictief gewapend conflict.

Het Nederlandse en Vlaamse Rode Kruis organiseren de competitie om studenten kennis te laten maken met het humanitair oorlogsrecht. Naleving van het oorlogsrecht begint met kennis van de regels. Dit is voor toekomstig juristen extra belangrijk, want veel rechtsgebieden raken aan het oorlogsrecht. De competitie ontleent zijn naam aan Frits Kalshoven, emeritus

hoogleraar internationaal recht en humanitair oorlogsrecht. Hij geniet internationaal bekendheid als oorlogsrechtdeskundige en was nauw betrokken bij de ontwikkeling van dit rechtsgebied.

Actieve lobby tegen kernwapens

In het voorjaar van 2015 vindt de vijfjaarlijkse Toetsingsconferentie van het Non-proliferatieverdrag (NPV) plaats in New York. Dit verdrag beperkt het bezit en de ontwikkeling van kernwapens. Ook moeten kernwapenlanden hun kernwapenvoorraad afbouwen. Tijdens de conferentie bespreken de lidstaten de voortgang van hun verplichtingen. Het Nederlandse Rode Kruis roept de Nederlandse regering op tijdens de conferentie actief te streven naar onderhandelingen over een verdrag voor volledige ontwapening. Dit zal het Nederlandse Rode Kruis ook doen tijdens een ronde tafel in de Tweede Kamer.

Een andere manier waarop we van ons laten horen is door het steunen van het burgerinitiatief 'Teken tegen Kernwapens' van vredesorganisatie PAX. In september overhandigt de organisatie meer dan 45 duizend handtekeningen aan leden van de Tweede Kamer. Dit betekent dat de Tweede Kamer moet debatteren over een nationaal verbod op kernwapens. De verwachting is dat dit debat zal plaatsvinden in 2016.

Internationale conferenties

In december 2015 vinden de statutaire vergaderingen plaats, die bestaan uit de General Assembly, Council of Delegates en de Internationale Conferentie. Tijdens deze vergaderingen bespreken we belangrijke humanitaire vraagstukken en zoeken we naar oplossingen.

1. *De General Assembly*
De General Assembly (GA) is de ledenraad van de IFRC. Tijdens deze tweejaarlijkse conferentie komen alle nationale verenigingen en de IFRC bijeen. In 2015 nemen de leden de nieuwe statuten voor de IFRC aan en keuren zij het budget goed. Er worden diverse medailles uitgereikt, waaronder de Henry Dunant Award aan de afdeling Sicilië van het Italiaanse Rode Kruis, voor hun inzet voor de vluchtelingen. Het Nederlandse Rode Kruis draagt Bas van Rossum voor als voorzitter van de Youth Commission. Hij wordt gekozen en is daarmee lid van de Governing Board.

2. *De Council of Delegates*
De Council of Delegates (CoD) is de gezamenlijke vergadering van alle onderdelen van de Rode Kruis en Rode Halve Maan-beweging: de 190 nationale verenigingen, de Federatie en het ICRC. De vergadering vindt eens per twee jaar plaats, waarvan de laatste op 7 december 2015. De leden bespreken de strategie en debatteren over internationale humanitaire vraagstukken. De CoD bereidt daarnaast de vierjaarlijkse Internationale Conferentie van het Rode Kruis voor, waarbij ook alle staten die de Verdragen van Genève hebben onderschreven deelnemen. Deze Conferentie vindt dit jaar plaats aansluitend op de CoD, van 8-10 december. Er worden diverse resoluties aangenomen, waaronder de 'World Humanitarian Summit'. Dit is een boodschap aan de VN waarin onder andere aandacht wordt gevraagd voor lokale actoren, innovatie en respect voor de grondbeginselen. Deze top vindt in 2016 plaats.

3. *De Internationale Conferentie*
Elke vier jaar komt de beweging samen met afgevaardigden van de staten die de Verdragen van Genève hebben ondertekend. Het doel van de Internationale Conferentie (IC) is onder andere de ontwikkeling van het humanitair oorlogsrecht (HOR). Deze 32e editie brengt 169 regeringen, 185 nationale verenigingen, ICRC, IFRC en meer dan honderd observatoren bijeen. Het Nederlandse Rode Kruis trapt het plenaire debat af. Erevoorzitter HKH Prinses Margriet spreekt onder meer over rampenbestrijding en het belang van resilience, goede bescherming voor hulpverleners en het belang van naleving van het HOR. Leden nemen een resolutie aan waarin we afspreken dat de regels voor de bescherming van gevangenen in niet-internationaal gewapende conflicten verder worden uitgewerkt. Twee andere resoluties roepen op om vrijwilligers, medisch personeel en gewonden beter te beschermen. Ook liggen er afspraken voor betere samenwerking binnen de beweging. Helaas worden staten het nog niet eens over een voorstel voor een nieuw – vrijwillig - nalevingsmechanisme voor het HOR. De besprekingen hierover worden voortgezet. Alle resoluties worden na tekstwijzigingen met consensus aangenomen.

Humanity House bestaat vijf jaar

Het Humanity House laat bezoekers ervaren hoe het is om een ramp of conflict mee te maken en brengt via tijdelijke tentoonstellingen aanverwante thema's voor het voetlicht. Ook is er een educatieprogramma dat wereldproblemen dichterbij kinderen en jong volwassenen brengt. Het Humanity House is daarnaast een ontmoetingsplek voor mensen en organisaties die zich bezighouden met humanitaire thema's.

In 2015 komt voor veel mensen in Nederland en Europa de vluchtelingenproblematiek ineens een flinke stap dichterbij. Humanity House merkt dat vooral in een groeiende behoefte van publiek en pers aan een uitvalsbasis voor informatie, debat en gesprek over de complexe thema's rond oorlog, noodhulp en vluchtelingen.

Het aantal bezoekers aan het museum stijgt opnieuw. In totaal doen bijna 35 duizend mensen de ervaringsreis en in de zomer ontvangen we de 100 duizendste bezoeker. De online community van het museum groeit gestaag in 2015 naar ruim 16 duizend mensen die onze updates ontvangen, fan zijn op Facebook of ons volgen via Twitter. Daarnaast bezoeken ruim 90 duizend mensen de website. Ook de internationale pers toont belangstelling voor onze bijzondere manier van publieksvoorlichting.

Ook de interesse vanuit het onderwijs groeit: maar liefst 442 schoolklassen volgen in ons huis een programma. In 2015 vernieuwt het Humanity House in samenwerking met het Nederlandse Rode Kruis de Humanity Game. Na de ervaringsreis kruipen leerlingen in de huid van een Rode Kruis-hulpverlener en leren over de lastige dilemma's waar hulpverleners tijdens hun dagelijks werk voor staan. In de game staan rampen en crises zoals Ebola, het conflict in Syrië, tyfoon Haiyan op de Filipijnen en de aardbeving op Haïti centraal. Meer informatie: www.humanityhouse.org

Public affairs

In februari organiseert het Nederlandse Rode Kruis de tweede Henry Dunant-lezing. Die is bedoeld om de discussie over de actuele waarde van de grondbeginselen van het Rode Kruis te stimuleren. Minister Melanie Schultz houdt de lezing en gaat daarbij ook in op voorbereiding op noodsituaties, in het bijzonder hoog water. Daar maken we ons vanuit zelfredzaamheid ook sterk voor. Uit onderzoek blijkt namelijk dat Nederlanders nauwelijks voorbereid zijn op eventuele overstromingen. Het ministerie en het Nederlandse Rode Kruis slaan daarom de handen ineen.

Het Rode Kruis vraagt al geruime tijd op politiek niveau aandacht voor het vluchtelingenvraagstuk. Daarbij zetten we ons ervoor in dat iedereen die hulp nodig heeft, toegang heeft tot hulp. Voor veiliger vluchtwegen maken we ons nationaal en op Europees niveau sterk. In Nederland zijn we continu in gesprek op het hoogste niveau en dragen we verbeteringen, oplossingen en problemen aan voor de opvang van vluchtelingen.

In de eerste helft van het jaar werken we ook aan draagvlak voor Ready2Help op verschillende niveaus en veiligheidsregio's en waterschappen. We gebruiken de grote rampenoefening in Dordrecht op 14 maart als netwerkmoment. Ook op andere bestuurlijke niveaus werken we aan de zichtbaarheid van het Rode Kruis, zoals in de Landelijke managementraden Bevolkingszorg, in overleg met de directeuren Publieke Gezondheid en in de Raad van Directeuren van de Veiligheidsregio's.

Tot slot leggen we dit jaar de basis voor de viering van het Rode Kruis jubileumjaar in 2017. Het Rode Kruis bestaat dan 150 jaar. Een jubileumcommissie gaat van start, onder voorzitterschap van voormalig Eerste Kamervoorzitter Fred de Graaf.

Hoofdstuk 5

Bestuursverslag

Rode Kruis

helpt direct

Bestuursverslag

Het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis is een betrokken bestuur met een spiegelfunctie voor vereniging en beroepsorganisatie. Het bestuur komt in 2015 zes keer in vergadering bijeen. Daarnaast is het bestuur aanwezig bij de vergaderingen van de Ledenraad in juni en december en een themasessie. In 2015 vindt een evaluatie van het bestuur plaats onder leiding van een externe deskundige.

De bestuursleden tonen hun betrokkenheid bij talloze evenementen in het land, variërend van de collecteweek tot een bijeenkomst met de pioniers van het het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds, en van SAIL Amsterdam tot de opening van de tentoonstelling Kind onder Vuur. Eind december vertegenwoordigen voorzitter Inge Brakman en bestuurslid Kirsten van den Hul, samen met de algemeen directeur, het Nederlandse Rode Kruis bij de internationale vergaderingen in Genève. Erevoorzitter Prinses Margriet is de delegatieleider.

Het bestuur laat zich zorgvuldig op de hoogte houden van de hulpverlening na de aardbeving in Nepal. In het najaar is het bestuur nauw betrokken bij de standpuntbepaling rondom de opvang van asielzoekers en bezoeken bestuursleden de Welkom Winkels. Het bestuur kijkt met gepaste trots terug op de enorme inzet van vrijwilligers en de beroepsorganisatie en de bijdrage die het Rode Kruis ook in samenwerking met tal van andere organisaties levert.

Bijzondere aandacht vraagt de zorgvuldige overdracht van Mappa Mondo aan ExperTcare/Kizo kinderverpleging. Ook voert het bestuur de eerste gesprekken over de toekomst van de J. Henry Dunant en de toekomstige rol van het Rode Kruis in bijzondere vakanties. Verder spreekt het bestuur over een mogelijke verregaande samenwerking tussen het Oranje Kruis en het Rode Kruis. Deze kruisverbinding strandt in juli. Er blijkt onvoldoende draagvlak in het bestuur van het Oranje Kruis.

Samenstelling van het verenigingsbestuur per 31 december 2015

Het bestuur bestaat statutair uit 9 leden. Op 31 december 2015 zaten er 7 leden in het bestuur (2 posities niet ingevuld):

- Mevrouw mr. I. (Inge) Brakman, voorzitter
- De heer drs. V.W.J.A. (Vincent) van Stijn RA MGA, penningmeester
- Zijne Hoogheid Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven, vice-voorzitter
- De heer em. prof. dr. J.W. (Hans) Egtberts
- Mevrouw mr. G.H. (Geke) Faber
- Mevrouw drs. K.A.E. (Kirsten) van den Hul
- Mevrouw L. (Liu) Liu, jong bestuurslid

Op 14 juni 2015 verlaat mevrouw J.F.M.M. (Johanneke) Tummers op eigen verzoek het bestuur.

Alle bestuursleden zijn vrijwillig en onbezoldigd verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis en ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte kosten. In 2015 bedragen de onkosten € 891,-. In 2014 was dit € 3.264,-.

Nevenfuncties bestuursleden en directie in 2015

Mevrouw mr. Inge Brakman (voorzitter)
Benoemd in 2012 (1e termijn)
Hoofdfunctie: onafhankelijk bestuurder / toezichthouder
Nevenfuncties:
- Voorzitter CCS, commissie belast met het toezicht op het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Voorzitter Raad van Toezicht Staatsbosbeheer
- Lid Raad van Commissarissen Instituut voor het midden- en kleinbedrijf
- Lid bestuur Persvrijheidsfonds
- Voorzitter Stichting Kijk Onderzoek
- Lid Raad van Commissarissen DSM Nederland
- Lid Raad van Commissarissen Shell Nederland
- Lid van bestuur Fondsenbeheer Nederland
- Lid Raad van Commissarissen Royal Duyvis Wiener
- Lid bestuur STAK ABN AMRO Group
- Voorzitter monitoring commissie Code Banken

De heer drs. Vincent van Stijn RA MGA (penningmeester)
Benoemd in 2010, herbenoemd in 2014 (2e en laatste termijn)
Hoofdfunctie: Partner bij Deloitte Accountants B.V.
Geen nevenfuncties

Z.H. Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven (vice-voorzitter sinds 8 juni 2014)
Benoemd in 2010, herbenoemd in 2014 (2e en laatste termijn)
Hoofdfunctie: CEO van AGT Group (Netherlands) BV
Nevenfuncties:
- Voorzitter Laureus Foundation Netherlands
- Voorzitter stichtingsbestuur KUSW
- Vice-voorzitter Rode Kruis Tourrally
- Bestuurslid stichting Meer dan Voetbal
- Oprichter en voorzitter Tignum AG
- Voorzitter VBN
- Bestuurslid stichting Educatieve Theaterprojecten
- Ambassadeur JOGG
- Voorzitter Advisory Board Syntus BV
- Voorzitter Advisory Board EMG (Enable More Goods)

De heer em. prof. dr. Hans Egtberts
Benoemd in 2010, herbenoemd in 2013 (2e en laatste termijn)
Hoofdfunctie: Coach/counselor zingevingsvraagstukken bij de Praktijk voor Coaching en Counseling (eigen bureau, éénmansbedrijf)
Nevenfuncties:
- Fractievoorzitter/raadslid D66 gemeente Duiven
- Voorzitter stichting Gehandicaptenraad Duiven
- Lid Raad van Toezicht stichting Zorgbelang Gelderland
- Lid klachtencommissie Open Universiteit Nederland
- Lid facultaire opleidingscommissie faculteit Nederlands recht OUNL
- Plv. lid Raad van Advies Zorgkantoor Arnhem (Menzis Zorgkantoor)

Mevrouw drs. Kirsten van den Hul
Benoemd in 2014 (1e termijn)
Hoofdfunctie: onafhankelijk adviseur (The Change Agent)
Nevenfuncties:
- Gastdocent UvA en Haagse Hogeschool
- Columnist Trouw
- Vice-voorzitter Humanity House
- Lid Commissie Buitenland, PvdA

Mevrouw Liu Liu
Benoemd in 2014 (1e termijn)
Hoofdfunctie: co-assistent LUMC
Nevenfuncties:
- Onderzoeksstudent Erasmus MC afdeling dermatologie

Mevrouw mr. Geke Faber
Benoemd in 2014 (1e termijn)
Hoofdfunctie: burgemeester gemeente Zaanstad
Nevenfuncties:
- Voorzitter Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland *)
- Voorzitter Stichting Marketing Zaanstreek *)

  **) gebonden aan de functie van Burgemeester gemeente Zaanstad*
- Voorzitter Raad van Toezicht ROC Amsterdam/ROC Flevoland
- Voorzitter Bestuur Stichting Nationaal Brandweer Monument
- Voorzitter Raad van Toezicht Reumafonds
- Lid Politiediversiteitsraad
- Voorzitter Veiligheidsberaad/IFV
- Lid Politieonderwijsraad

De heer mr. Gijs de Vries (algemeen directeur per 1 januari 2014)
Nevenfuncties:
- Voorzitter Raad van Toezicht RIBW Arnhem & Veluwe Vallei
- Lid van bestuur Red Cross/ Red Crescent Climate Centre
- Lid van bestuur Samenwerkende hulporganisaties

Andere onderwerpen die in het bestuur ter sprake komen zijn de pleitbezorging voor het verbod op het gebruik van kernwapens, de elfde editie van 3FM Serious Request, diversiteit en jongerenbeleid, de initiatieven van het Rode Kruis op het gebied van innovatie, de positionering en de nieuwe communicatiestrategie in combinatie met de reorganisatie van de communicatieafdeling, de invoering van het systeem voor Grootschalige Geneeskundige Bijstand in de nationale noodhulp, de viering van het 150-jarig bestaan in 2017, inclusief de terugblik op de rol van het Nederlandse Rode Kruis in de Tweede Wereldoorlog, de toekomst van het oorlogsarchief, het onderscheidingenbeleid en de strategische partnerschappen van het Nederlandse Rode Kruis in internationaal verband met zusterverenigingen. Het bestuur staat ook stil bij de ontwikkeling van het districtsmodel en de samenwerking tussen de afdelingen binnen de vereniging. De eerste lichting van de Bestuursacademie voor de professionele ontwikkeling van lokale bestuursleden wordt positief gewaardeerd.

Samenstelling Ledenraad, incl. zetelverdeling per 31 december 2015

De heer Jeroen Frieser	Zetel Amsterdam-Amstelland
De heer Martin van der Avoird	Zetel Brabant Noord
De heer Peter Koppens	Zetel Brabant-Zuid-Oost
De heer Klaas Jongstra	Zetel Drenthe
De heer Eelco Hotting	Zetel Flevoland
Mevrouw Minke Graafsma	Zetel Fryslan
De heer Ger Kitzen	Zetel Gelderland Midden
De heer Guus Krähe	Zetel Gelderland Zuid
Mevrouw Olga Samwel-van Hassel	Zetel Gooi en Vechtstreek
Mevrouw Betty Knigge	Zetel Groningen
Mevrouw Thea van Nierop-van der Laan	Zetel Haaglanden
Mevrouw Ineke Spinder	Zetel Hollands-Midden
De heer Jan Hattink	Zetel IJsselland
De heer Henk Lulf	Zetel Kennemerland
De heer Martin van den Bos	Zetel Limburg Noord
Mevrouw Marlene Smeets-Haest	Zetel Limburg-Zuid
De heer Frans Kevenaar	Zetel Midden- en West-Brabant
De heer Erik van Luxzenburg	Zetel Noord- en Oost Gelderland
De heer Erik Smits	Zetel Noord-Holland Noord
De heer Marcel de Ruiter	Zetel Rotterdam-Rijnmond
Mevrouw Margaret Langeler-Salomons	Zetel Twente
De heer Peter Hilhorst	Zetel Utrecht
De heer Roel Jansma	Zetel Zaanstreek-Waterland
De heer Martijn Hofman	Zetel Zeeland
Mevrouw Gerda van Rossum-Visscher	Zetel Zuid-Holland Zuid

De heer Angelo Ramirez	Zetel Cariben
Mevrouw Mariska Steenbergen	Zetel Diversiteit
De heer Pim van Batenburg	Zetel Financiën
De heer Henk Sikkema	Zetel Financiën
Mevrouw Ineke van der Laan-Schuuring	Zetel Fondsenwerving
De heer Max van Tongeren	Zetel Fondsenwerving
Mevrouw Anne Schoenmakers	Zetel Internationale Hulp
Mevrouw Anika Altaf	Zetel Internationale Hulp
De heer Regnier Vrieswijk	Zetel Nationale Hulp
De heer Gijs Dirkzwager	Zetel Nationale Hulp

De heer Hans Tijsmans, zetel financiën, verlaat in 2015 de ledenraad in verband met zijn benoeming tot interim-voorzitter van het districtsbestuur Zaanstreek-Waterland. De heer Henk Sikkema volgt hem op.

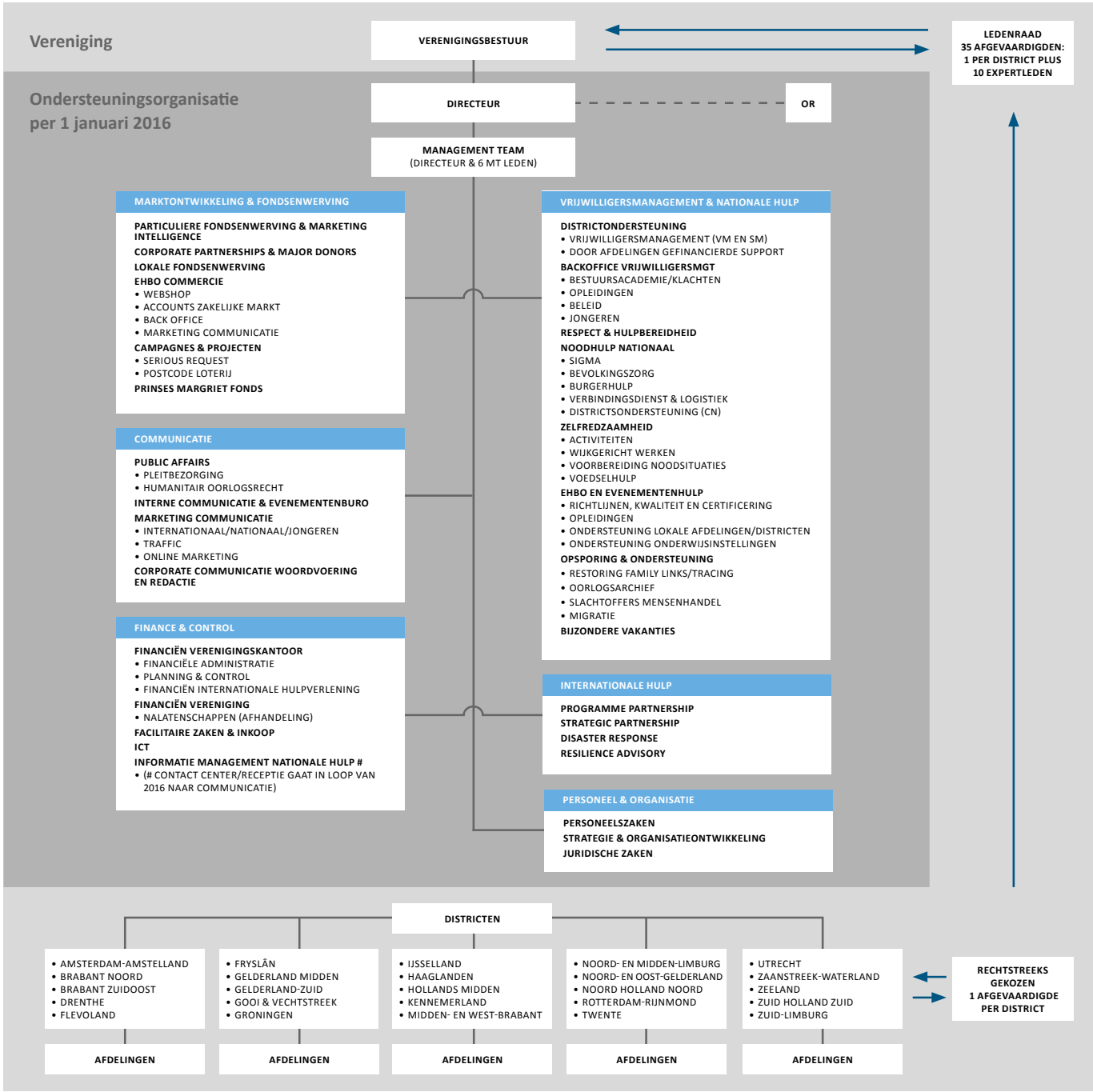
Vereniging
VERENIGINGSBESTUUR
LEDENRAAD
35 AFGEVAARDIGDEN:
1 PER DISTRICT PLUS
10 EXPERTLEDEN
Ondersteuningsorganisatie
per 1 januari 2016
DIRECTEUR
OR
MANAGEMENT TEAM
(DIRECTEUR & 6 MT LEDEN)
MARKTONTWIKKELING & FONDSENWERVING
PARTICULIERE FONDSENWERVING & MARKETING INTELLIGENCE
CORPORATE PARTNERSHIPS & MAJOR DONORS
LOKALE FONDSENWERVING
EHBO COMMERCIE
• WEBSHOP
• ACCOUNTS ZAKELIJKE MARKT
• BACK OFFICE
• MARKETING COMMUNICATIE
CAMPAGNES & PROJECTEN
• SERIOUS REQUEST
• POSTCODE LOTERIJ
PRINSES MARGRIET FONDS
COMMUNICATIE
PUBLIC AFFAIRS
• PLEITBEZORGING
• HUMANITAIR OORLOGSRECHT
INTERNE COMMUNICATIE & EVENEMENTENBURO
MARKETING COMMUNICATIE
• INTERNATIONAAL/NATIONAAL/JONGEREN
• TRAFFIC
• ONLINE MARKETING
CORPORATE COMMUNICATIE WOORDVOERING EN REDACTIE
FINANCE & CONTROL
FINANCIËN VERENIGINGSKANTOOR
• FINANCIËLE ADMINISTRATIE
• PLANNING & CONTROL
• FINANCIËN INTERNATIONALE HULPVERLENING
FINANCIËN VERENIGING
• NALATENSCHAPPEN (AFHANDELING)
FACILITAIRE ZAKEN & INKOOP
ICT
INFORMATIE MANAGEMENT NATIONALE HULP #
• (# CONTACT CENTER/RECEPTIE GAAT IN LOOP VAN 2016 NAAR COMMUNICATIE)
VRIJWILLIGERSMANAGEMENT & NATIONALE HULP
DISTRICTONDERSTEUNING
• VRIJWILLIGERSMANAGEMENT (VM EN SM)
• DOOR AFDELINGEN GEFINANCIERDE SUPPORT
BACKOFFICE VRIJWILLIGERSMGT
• BESTUURSACADEMIE/KLACHTEN
• OPLEIDINGEN
• BELEID
• JONGEREN
RESPECT & HULPBEREIDHEID
NOODHULP NATIONAAL
• SIGMA
• BEVOLKINGSZORG
• BURGERHULP
• VERBINDINGSDIENST & LOGISTIEK
• DISTRICTSONDERSTEUNING (CN)
ZELFREDZAAMHEID
• ACTIVITEITEN
• WIJKGERICHT WERKEN
• VOORBEREIDING NOODSITUATIES
• VOEDSELHULP
EHBO EN EVENEMENTENHULP
• RICHTLIJNEN, KWALITEIT EN CERTIFICERING
• OPLEIDINGEN
• ONDERSTEUNING LOKALE AFDELINGEN/DISTRICTEN
• ONDERSTEUNING ONDERWIJSINSTELLINGEN
OPSPORING & ONDERSTEUNING
• RESTORING FAMILY LINKS/TRACING
• OORLOGSARCHIEF
• SLACHTOFFERS MENSENHANDEL
• MIGRATIE
BIJZONDERE VAKANTIES
INTERNATIONALE HULP
PROGRAMME PARTNERSHIP
STRATEGIC PARTNERSHIP
DISASTER RESPONSE
RESILIENCE ADVISORY
PERSONEEL & ORGANISATIE
PERSONEELSZAKEN
STRATEGIE & ORGANISATIEONTWIKKELING
JURIDISCHE ZAKEN
DISTRICTEN
• AMSTERDAM-AMSTELLAND
• BRABANT NOORD
• BRABANT ZUIDOOST
• DRENTHE
• FLEVOLAND
• FRYSLÂN
• GELDERLAND MIDDEN
• GELDERLAND-ZUID
• GOOI & VECHTSTREEK
• GRONINGEN
• IJSSELLAND
• HAAGLANDEN
• HOLLANDS MIDDEN
• KENNEMERLAND
• MIDDEN- EN WEST-BRABANT
• NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG
• NOORD- EN OOST-GELDERLAND
• NOORD HOLLAND NOORD
• ROTTERDAM-RIJNMOND
• TWENTE
• UTRECHT
• ZAANSTREEK-WATERLAND
• ZEELAND
• ZUID HOLLAND ZUID
• ZUID-LIMBURG
RECHTSTREEKS GEKOZEN
1 AFGEVAARDIGDE PER DISTRICT
AFDELINGEN
AFDELINGEN
AFDELINGEN
AFDELINGEN
AFDELINGEN

Risicobeleid en -management

Vanuit de aard en de activiteiten van de organisatie is risicobereidheid een natuurlijk onderdeel van onze dagelijkse routine. Een deel van de hulpactiviteiten heeft immers een hoog risicoprofiel, ons werkterrein is niet zelden een ramp- of conflictgebied. We zijn ons altijd bewust van de risico's en nemen de maatregelen in acht. Ook risico's die niet direct gerelateerd zijn aan de hulpverlening calculeren we zorgvuldig in. Als organisatie, die voor de inkomsten grotendeels afhankelijk is van giften, zijn we bijvoorbeeld gevoelig voor reputatieschade. De uitdaging is om risico's afdoende te beheersen zonder dat dit leidt tot disproportionele kosten.

Risicoanalyse uitgebreid

In 2015 breiden we onze risicoanalyse aanzienlijk uit. Zowel het aantal risico's als een analyse per risico, inclusief de getroffen maatregelen ter voorkoming en vermindering van de impact. Daaruit blijkt dat de afgelopen jaren een groot aantal maatregelen geïmplementeerd is. Veel maatregelen hebben betrekking op de uitvoering van de hulpverlening en de bescherming van de reputatie van het Rode Kruis. De meerderheid van deze maatregelen is ook ingebed in de uitvoerende processen en ook de verantwoordelijkheid is geïntegreerd in de algemene managementverantwoordelijkheid.

Als voornaamste risicogebieden onderscheiden we:

Operationeel (indirect reputatie)
- Kwaliteit medewerkers
- Veiligheid medewerkers
- Opbouw en kwaliteit vrijwilligersbestand
- Uitvoering hulpverlening
- Informatiebeveiliging

Financieel (positie, verslaggeving; indirect reputatie)
- Balans kosten en inkomsten van de organisatie
- Fraude
- Verslaggeving

Strategie/reputatie
- Strategie
- Reputatie hulpverlening
- Reputatie fondsenwerving
- Reputatie koepel- en zusterorganisaties

Wet- en regelgeving
- Erkenningsregeling

Risicomanagement
- Kwaliteit van het risicomanagement zélf en het toezicht daarop

Het Rode Kruis maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

De combinatie van de bovenvermelde risico's met de beheersmaatregelen vatten we samen in een matrix risicobeheer. Belangrijkste conclusies uit de matrix:

- In de periode t/m 2015 treffen we een groot aantal maatregelen, die het risicoprofiel van de organisatie aanzienlijk verbeteren. In het bijzonder betreft dit maatregelen op het gebied van de uitvoering van de hulpverlening, de kwaliteit en veiligheid van medewerkers, de invoering van de *code of conduct* voor alle medewerkers en vrijwilligers en (communicatie over) de reputatie van het Rode Kruis.
- De geplande verbeteringen liggen in een logisch verlengde van de strategie en de reeds ondernomen stappen.
- Installatie van de audit commissie, verantwoordelijk voor toezicht op het risicomanagement, en de update van de risicoanalyse, vormt een passend onderdeel van een verbeterd risicomanagement.

Een voorbeeld van de uitbreiding van de risicoanalyse betreft de persoonlijke veiligheid van medewerkers die werkzaam zijn in gevaarlijke gebieden. Eerder kregen deze medewerkers in Nederland en daarna op de plaats van bestemming een uitgebreide briefing, toegespitst op de meest recente veiligheidssituatie. In 2015 implementeren we de volgende aanvullende maatregelen:
1. Herzien van veiligheidsbeleid en opstellen van crisis management plan.
2. Uitvoeren van een crisissimulatie.
3. Ontwikkelen van training guide (voor verplichte training).
4. Veiligheidstraining voor aantal (nieuwe) medewerkers.
5. Herzien of opstellen veiligheidsplan per land (loopt door in 2016).

Een ander voorbeeld van een risicogebied dat we in 2015 onder de loep nemen, is het risico op reputatieschade door fondsenwervende activiteiten. Vanuit de klachtenrapportage is fondsenwerving een belangrijke categorie waar het publiek onvrede over uit. Mogelijke impact is dat een te groot deel van het Nederlands publiek onze wervende methode als negatief ervaart. In aanvulling op het al ingevoerde donateurspanel, gaan we vanaf 2016 regelmatig nieuwe manieren van fondsenwerving testen en minimaal twee keer per jaar een imago onderzoek uitvoeren.

Incidenten en maatregelen in 2015

Gedurende het jaar houden we een overzicht bij van de voorkomende incidenten en de eventuele aanvullende maatregelen. Uit dit overzicht trekken we de volgende conclusies:

- Het belang van een hooggekwalificeerde communicatiefunctie, geïntegreerd voor het hele Rode Kruis in het kader van de bescherming van de reputatie van de organisatie.
- Er zijn nauwelijks incidenten met betrekking tot de hulpverlening zélf, nationaal en internationaal.
- Ondanks een stevig aantal maatregelen op het gebied van financieel beheer blijft de organisatie kwetsbaar voor financiële onregelmatigheden, zowel nationaal (vrijwilligers) als internationaal (kwetsbare gebieden).

Op het gebied van internationale hulp speelt een fraudezaak in één van onze projectlanden. Een medewerker van de nationale Rode Kruis-vereniging aldaar heeft geld ontvreemd. Voor de zustervereniging reden om de bestaande beheersmaatregelen en operationele controles tegen het licht te houden en waar nodig te verbeteren.

Ook in de Nederlandse organisatie nemen we in 2015 een aantal extra maatregelen om fraude te voorkomen. Een van de belangrijkste hiervan is de verplichte invoering van functiescheiding ('het 4-ogen principe') in het betalingsverkeer voor de hele vrijwilligersorganisatie, districten en lokale afdelingen, gedurende 2015 en 2016.

Een ander incident betreft twee keer een klacht over gedrag van vrijwilligers. Ook hierin schuilt een reputatierisico, maar ook het risico op afbreuk van een kwalitatief hoog vrijwilligersbestand. In 2015 brengen we de bestaande gedragscode opnieuw onder de aandacht.

Klachtenrapportage: meer klachten, minder escalaties

Het aantal gerapporteerde klachten stijgt in 2015 flink, zo blijkt uit de klachtenrapportage, met als belangrijkste categorieën fondsenwerving en onderlinge relaties vrijwilligers. Ten aanzien van de klachten over fondsenwerving blijft anderzijds het aantal zeer beperkt ten opzichte van de uitgestuurde wervende mailings en is de afhandeling voldoende. Bij de categorie *onderlinge relatie vrijwilligers* lijkt te gelden dat het instellen van de klachtenfunctionaris en het aangepaste klachtenbeleid weliswaar leidt tot een sterke toename van de klachten, maar deze tegelijkertijd leidt tot een daling van het aantal formele klachtenprocedures via het Geschillencollege naar nul. Dit is in lijn met de doelstelling om door betere klachtenbehandeling het aantal escalaties te verminderen.

Personeelsbeleid

Bij het Nederlandse Rode Kruis brengen mensen hart en ziel naar de organisatie. Wij willen voor hen een goede werkgever zijn. Duurzame inzetbaarheid staat daarbij centraal. In 2015 zetten we het interne vitaliteitsprogramma door. Met trainingen, inspirerende lezingen over gezond werken én voeding dragen we bij aan gezonde en gelukkige werknemers. We lanceren de website www.rodekruisvitaal.nl met een vitaliteitsbibliotheek en informatie over onder andere gezond eten en beweging. Medewerkers komen zelf ook met initiatieven: twintig medewerkers doen mee aan de Estafette Marathon van Rotterdam en er komt op het verenigingskantoor een stilte- en gebedsruimte. Om de werkdruk in het hectische 2015 te verlichten, kunnen medewerkers aanspraak maken op een drietal individuele coachingsessies. Tachtig medewerkers geven zich hiervoor op.

Beroepskrachten in aantallen

	Per eind 2015	Per eind 2014	Per eind 2013	Per eind 2012
Beroepskrachten in Nederland	359	385	404	464
Beroepskrachten in het buitenland	42	43	30	37
Totaal	401	428	434	501
Verhouding man/vrouw	31/69	30/70	26/74	28/72
Ziekteverzuim	3,6 %	4,3 %	4,5 %	4,6 %
Aantal stagiaires	101	55	164	121

Dit is exclusief medewerkers Mappa Mondo

We bespreken het MedewerkersTevredenheidsOnderzoek (peildatum eind 2014) met de medewerkers. Het algemene tevredenheidscijfer voor het werken bij het Rode Kruis stijgt tot 7,5. Een mooi cijfer, met gelukkig nog genoeg aanknopingspunten voor verdere verbetering, zoals werkdruk. We pakken deze per cluster/onderdeel op. Het ziekteverzuim zet de dalende trend van afgelopen jaren voort, waarbij we nu op het landelijk gemiddelde zitten.

Opleidingen
We vinden het essentieel dat medewerkers zich blijven ontwikkelen en besteden daar tijdens de beoordelingen van medewerkers veel aandacht aan. In 2015 besteden medewerkers gemiddeld € 1000 per persoon aan opleidingen en trainingen. Een assessment tool bij interne sollicitaties gaan we breder uitrollen om de ontwikkelmogelijkheden van medewerkers beter in kaart te brengen. Tevens starten we met een talentprogramma. Hierin krijgen twaalf medewerkers assessments, intervisie en persoonlijke coaching met als doel hun krachten te mobiliseren.

Diversiteit
Ons beleid is erop gericht om meer jongeren aan ons te binden. Het Nederlandse Rode Kruis streeft naar een evenwichtige personeelsopbouw, uitgaande van heterogeniteit: een mooie verdeling op basis van etniciteit, sekse, lichamelijke beperking, leeftijd en overtuiging. We beogen een werkklimaat dat niemand uitsluit en maximale ontplooiingsmogelijkheden biedt voor alle medewerkers in een omgeving van respect en acceptatie. Diversiteit blijft een aandachtspunt om meer handen en voeten te geven binnen de vereniging.

Duurzaamheid

Het Nederlandse Rode Kruis wil doen wat goed is voor mensen in nood. Voor de huidige generatie, maar ook voor die ná ons. Bij al onze werkzaamheden hebben we oog voor de lange termijnplanning en duurzaam herstel. Of het nu gaat om de aanleg van een duurzame watervoorziening of om het duurzaam versterken van een kwetsbare gemeenschap.

Ook binnen het verenigingskantoor krijgt het MVO-beleid onze aandacht. We voeren in 2015 een aantal veranderingen door om activiteiten nog meer op een maatschappelijk verantwoorde wijze uit te voeren. Zo proberen we het printen van papier terug te dringen door online te propageren. We hanteren een streng vliegbeleid en compenseren onze CO_2 uitstoot. Dankzij deze compensatie maakt het Nederlandse Rode Kruis de installatie van bijna zeshonderd cookstoves mogelijk. Hiermee bereiken we ruim drieduizend mensen en sparen we bijna vijfduizend bomen. Daarnaast begeleiden twee leidinggevenden in het kader van Dutch Dream Foundation een jaar lang een bi-culturele ondernemer.

Leeftijdsopbouw beroepskrachten

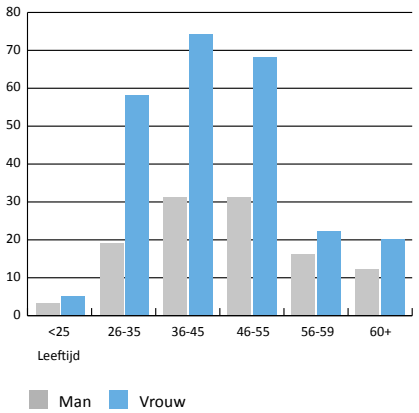

Dienstjaren beroepskrachten

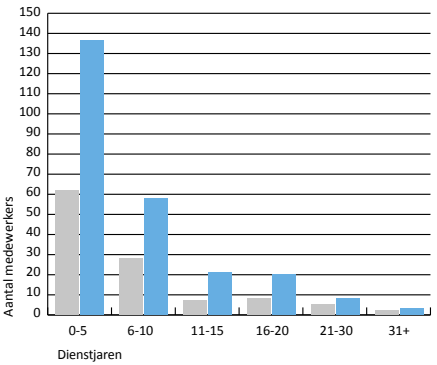

Functiegroep beroepskrachten

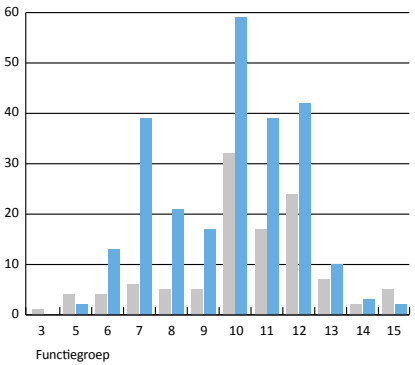

Ledenraad, leden, verenigingsbestuur en directie

Het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis is in handen van het verenigingsbestuur. Leden van dit bestuur zetten in hoofdlijnen het beleid uit en nemen beslissingen op strategisch niveau. De ledenraad houdt toezicht op het bestuur. De dagelijkse leiding van de beroepsorganisatie die de vereniging ondersteunt en uitvoering geeft aan de internationale hulpverlening en de centrale fondsenwerving, is in handen van de directie. De directie legt verantwoording af aan het verenigingsbestuur. Op districts- en afdelingsniveau ligt de verantwoordelijkheid bij de besturen. De districtsbesturen leggen op hun beurt via de directie verantwoording af aan het verenigingsbestuur. Het verenigingsbestuur legt verantwoording af aan de ledenraad.

De ledenraad
De ledenraad bestaat uit districtsafgevaardigden en een afgevaardigde uit het Caribisch gebied, aangevuld met nationaal gekozen afgevaardigden die vanuit een specialisme zitting nemen.
De zetelverdeling van de ledenraad is als volgt:

- Districtsafgevaardigden (25 zetels)
- Zetel voor de Cariben (1 zetel).
- Internationale Hulp (2 zetels)
- Nationale Hulp (2 zetels)
- Fondsenwerving (2 zetels)
- Financiën (2 zetels)
- Diversiteit (1 zetel)

De ledenraad heeft als wettelijke taak de statuten vast te stellen, de jaarrekening goed te keuren en het bestuur te benoemen. Daarnaast beslist de ledenraad mee over koersbepalende zaken, zoals de strategie van het Nederlandse Rode Kruis. De ledenraad komt twee maal per jaar bijeen, in juni en december. Ook vond er in april een themasessie plaats. De vergaderingen van de ledenraad worden voorgezeten door de voorzitter van het verenigingsbestuur.

Leden en vrijwilligers
Cruciaal voor het werk van het Nederlandse Rode Kruis is dat de leden zich daarvoor vrijwillig inzetten. In 2015 zijn 29.466 vrijwilligers actief.

Verenigingsbestuur
Het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis bestaat uit 7 leden. Statutair bestaat het verenigingsbestuur uit 9 leden. In 2015 was er 1 vacature en 1 bestuurslid is in de loop van het jaar afgetreden. Voor alle functies binnen het bestuur bestaat een functieprofiel. Alle bestuursleden zijn vrijwillig en onbezoldigd verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis en ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte kosten. € 891,-. In 2014 was dit € 3.264,-.

De voorzitter en de vicevoorzitter worden op voordracht van de ledenraad benoemd door de Kroon. De overige bestuursleden door de ledenraad. De benoemingstermijn is 4 jaar. De maximale zittingsduur bedraagt 2 termijnen. In een rooster van aftreden staan ook de periodieke herbenoemingen.

Kanselier
De kanselier is benoemd door het verenigingsbestuur en geeft uitvoering aan het onderscheidingenbeleid. De huidige kanselier is mevrouw H.M.C. Dwarshuis.

Hoofdstuk 6

Financiën

Rode Kruis

helpt direct

Samenvatting **financiële resultaten** inclusief toelichting

Samenvatting financiële resultaten

Financieel was 2015 voor het Rode Kruis een zeer succesvol jaar. Zowel de inkomsten uit eigen fondsenwerving als de totale inkomsten bereikten het hoogste niveau sinds meer dan tien jaar. Daardoor was het Rode Kruis in staat nog meer hulp te verlenen.

Uitschieters in de baten waren de septembercampagne voor de vluchtelingen, de actie van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) voor Nepal, de extra bijdrage van de Nationale Postcodeloterij voor Syrië en de uitzonderlijk hoge inkomsten uit nalatenschappen.

Ook de lasten liggen hoger dan begroot, vooral vanwege de internationale hulpverlening naar aanleiding van de SHO-actie voor Nepal en de vluchtelingencampagne.

De verkoop van Mappa Mondo is verwerkt als eenmalige kosten van nationale hulp. De opname van de Caribische afdelingen is als een directe vermogensmutatie ten gunste van de continuïteitsreserve verwerkt.

Met een mutatie van de continuïteitsreserve van € 39 duizend positief is de exploitatie van het Rode Kruis in 2015 nagenoeg in evenwicht.

Ontwikkeling in de baten

Dit boekjaar bedragen de totale baten bijna € 104 miljoen. Dat is € 7 miljoen meer dan vorig jaar en € 22 miljoen meer dan begroot. Het is voor het eerst sinds 2010 dat de inkomsten van het Rode Kruis meer dan € 100 miljoen bedragen. De positieve afwijking van de begroting wordt (als het om eigen fondsenwerving gaat) vooral veroorzaakt door uitzonderlijk hoge inkomsten uit nalatenschappen en de fondsenwervende activiteiten voor vluchtelingen. Die worden gerapporteerd onder de giften voor internationale doeleinden. Verder hebben we een niet-begrote bijdrage ontvangen van de Nationale Postcode Loterij en kwamen niet-begrote bedragen binnen vanuit de acties van de Samenwerkende Hulporganisatie (SHO) na de ramp in Nepal en voor de bestrijding van Ebola.

Baten In € mln

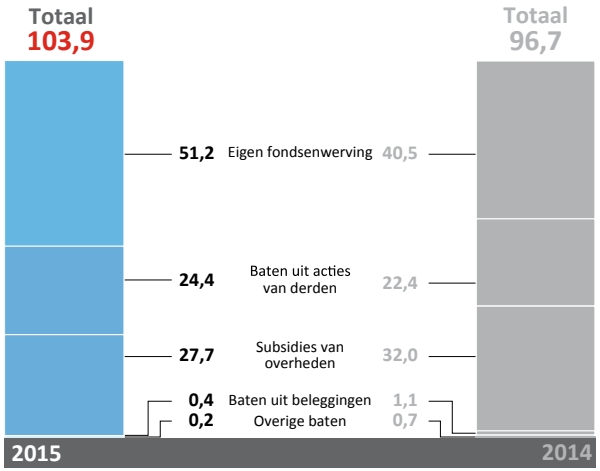

De samenstelling van de baten over 2015 (in miljoenen euro's): Hieronder volgt een korte toelichting op de belangrijkste elementen.

Eigen fondsenwerving

In totaal ontvangt het Rode Kruis in 2015 ruim € 51 miljoen via de eigen fondsenwerving; dat is maar liefst € 11 miljoen meer dan in 2014 en € 16 meer dan begroot.

Ook werven we in 2015 ruim 20.000 nieuwe donateurs via huis-aan-huiswerving. Deze nieuwe donateurs compenseren ruimschoots het natuurlijk verloop in het donateursbestand. Als gevolg hiervan stijgen de contributies met ruim € 0,5 miljoen

Kwaliteitszorg

Nationale Hulpverlening
Om de kwaliteit van de nationale hulp een extra impuls te geven, richten we in 2015 een kwaliteitsteam op. In dit team werken kwaliteitsmedewerkers van de verschillende afdelingen binnen het cluster Nationale Hulp samen aan kwaliteitsthema's. De focus ligt op:

- De ontwikkeling van kwaliteitsbeleid voor hulpverlening samen met de vereniging
- Duidelijke en toegankelijke informatie over hoe we onze hulpverleningsactiviteiten willen uitvoeren (ambitie, beleid, kader, taken verantwoordelijkheden, bevoegdheden, proces, prestatie indicatoren)
- Klanttevredenheid
- Meten van het effect van onze hulp in de praktijk

Dit resulteert in 2015 in een analyse van kwaliteitsmanagement en beleid bij vergelijkbare organisaties, een strategie voor kwaliteitsontwikkeling, een concept kwaliteitsvisie, een nieuw format voor kaderstellingen, een duidelijk beeld van alle interne en externe klanten en een tevredenheidsonderzoek over onze zelfredzaamheidsactiviteiten.

Internationale Hulpverlening
Het ISO certificaat voor onze internationale hulpverlening wordt in juni 2015 verlengd voor een periode van drie jaar. Eind 2015 maken we een start met het updaten van het kwaliteitsbeleid en de managementbeoordeling. Deze updates moeten het kwaliteitsbeleid nauwer laten aansluiten op onze veranderende context en de eisen die een nieuwe ISO norm stelt.

We voeren de volgende externe evaluaties uit:

- Response preparedness mid-term evaluatie
- HIV programma evaluatie
- Impact studie van het Partners for Resilience programma

Opsporing en Ondersteuning
De tracingdiensten van de afdeling Opsporing en Ondersteuning zijn sinds 2009 gecertificeerd conform de ISO 9001 norm. Dit ISO-certificaat is in 2015 wederom verlengd tot 2018.

(4%) ten opzichte van 2014 en vallen ruim € 1 miljoen (8%) hoger uit dan begroot. Nadat de inkomsten uit de buscollecte in 2014 met ongeveer 10% waren gedaald zijn deze in 2015 nagenoeg stabiel gebleven. Omdat de opbrengsten per bus over de jaren een dalende trend vertonen, betekent dit dat we meer collectanten moeten werven om de opbrengst op peil te houden.

De giften voor internationale hulpverlening vallen flink hoger uit. Reden hiervoor is de noodhulpcampagne via giro 6868, die we in september lanceren om aandacht te vragen voor de noden van de vluchtelingen. In geld gemeten is dit, samen met de Japancampagne in 2011, de campagne met de hoogste opbrengst sinds meer dan tien jaar. Waar de inkomsten gebundeld worden gerapporteerd onder internationale hulpverlening, is de besteding gedeeld over nationale en internationale hulpverlening.

Nalatenschappen vormen voor het Rode Kruis altijd een belangrijke bron van inkomsten. We begroten deze - als onderdeel van ons financieel risicomanagement - altijd behoudend op een niveau van iets minder dan € 10 miljoen. De realisatie kan flink variëren. Doorgaans vallen deze met € 11 à 12 miljoen 10 à 20% hoger uit dan begroot. Met bijna € 17 miljoen aan inkomsten was 2015 wat nalatenschappen betreft een uitzonderlijk gunstig jaar. Maar in 2015 was zowel het totaal aantal nalatenschappen als het aantal grote nalatenschappen hoger dan in andere jaren.

Acties van derden
De baten uit acties van derden bedragen ruim € 24 miljoen.

Met de actie 3FM Serious Request wordt in 2015 ruim € 8 miljoen opgehaald. Dit bedrag geven we verdeeld over drie jaar uit aan acties voor kinderen en jongeren in oorlogsgebieden. De inkomsten waren fors lager dan in 2014 en ook lager dan begroot. Naast de (begrote) jaarbijdrage van € 5,4 miljoen van de Nationale Postcode Loterij ontvangt het Rode Kruis een bijdrage van maar liefst € 5 miljoen voor hulp aan vluchtelingen in en rondom Syrië. Van

de Vriendenloterij ontvangen we € 0,4 miljoen.
De Stichting Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) organiseert in het voorjaar van 2015 een nationale actie na de aardbevingen in Nepal. Het Rode Kruis ontvangt uit deze actie een bijdrage van € 4,8 miljoen. De resterende € 0,3 miljoen zijn inkomsten uit de actie tegen Ebola die in 2014 werd gevoerd. Het Rode Kruis begroot geen inkomsten uit SHO-acties.

Subsidies van overheden
De jaarlijkse inkomsten uit subsidies van overheden variëren de laatste jaren tussen € 20 en 30 miljoen. De variatie heeft vooral te maken met de fasering van de subsidies voor internationale hulpverlening vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken. In 2015 vallen de subsidie-inkomsten ruim € 4 miljoen lager uit dan het jaar ervoor. De inkomsten uit subsidies voor nationale hulpverlening blijven in 2015 gelijk aan die van 2014. Voor de hulp aan vluchtelingen ontvangt het Rode Kruis een subsidie van € 0,6 miljoen.

Baten uit beleggingen
Baten uit beleggingen betreffen traditioneel vooral rente op spaarrekeningen en deposito's. Met de historisch lage renteniveaus van de laatste jaren zijn deze sterk gedaald. De grote terugval ten opzichte van 2014 is het gevolg van een negatief koersresultaat op een aandelenportefeuille uit een nalatenschap, waarvan de erflater heeft bepaald dat deze in stand moet worden gehouden.

Overige baten
Deze categorie van inkomsten betreft doorgaans vooral de resultaten van waardering en verkoop van vastgoed door een of meer lokale afdelingen van het Rode Kruis.

Ontwikkeling in de lasten

De totale lasten bedragen in 2015 € 104 miljoen. Dit is fors meer dan begroot en dan vorig jaar.

Internationale hulpverlening

De lasten voor internationale hulpverlening worden voor het overgrote deel gefinancierd uit zogenaamde geoormerkte inkomsten. Dit zijn inkomsten waarvan de donor heeft aangegeven waaraan ze besteed moeten worden. Een deel van deze inkomsten heeft het Rode Kruis in vorige jaren geworven. Zo worden de inkomsten van 3FM Serious Request besteed over een periode van maximaal drie jaar.

Inkomsten worden op het moment van ontvangst toegevoegd aan bestemmingsfondsen. Uitgaven (lasten) worden vervolgens aan deze bestemmingsfondsen onttrokken op het moment dat deze worden gedaan. In totaal zijn de lasten met bijna € 59 miljoen ruim € 9 miljoen hoger dan vorig jaar en dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door de uitgaven die gefinancierd worden uit inkomsten van acties van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO), die in 2015 € 8 miljoen hoger lagen dan in 2014.

Nationale hulpverlening

De lasten voor nationale hulpverlening bedragen in 2015 ruim € 28 miljoen, dat is gelijk aan 2014 en iets boven de begroting. Het verschil met de begroting wordt verklaard door de hulp aan vluchtelingen in Nederland. Daarnaast valt een verschuiving te zien; bestedingen voor bijzondere vakanties dalen en bestedingen voor noodhulp stijgen. Ongeveer de helft van de stijging van de uitgaven aan noodhulp heeft te maken met de (eenmalige) kosten van omvorming van de noodhulporganisatie in lijn met de afspraken met de overheid in het kader van het Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB) model. Daarnaast bevat 2015 een aantal eenmalige lasten, met als belangrijkste een boekverlies van € 0,8 miljoen als gevolg van de overdracht van Mappa Mondo aan ExperTcare/KiZo.

Voorlichting en bewustmaking en fondsenwerving

De lasten voor voorlichting en bewustmaking stijgen licht tussen 2015 en 2014. Ook dit is een gevolg van de activiteiten voor de ondersteuning van vluchtelingen.

Het beleid van het Rode Kruis bij de lasten voor fondsenwerving is om zich te houden aan het door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) vastgestelde maximum van 25% over

De samenstelling van de lasten over 2015 (in miljoenen euro's):

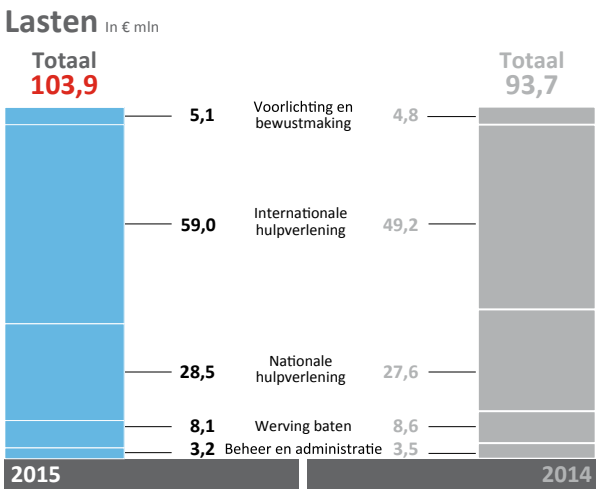

Totale lasten Nationale Hulpverlening 2015

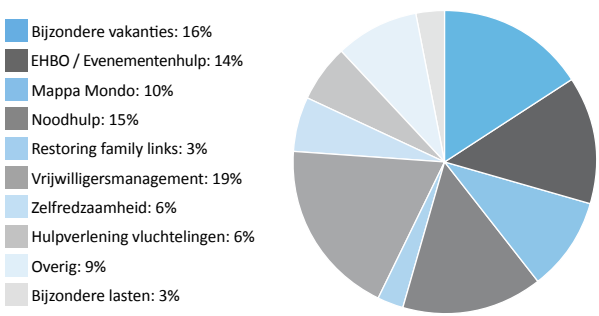

Totale lasten Internationale Hulpverlening 2015

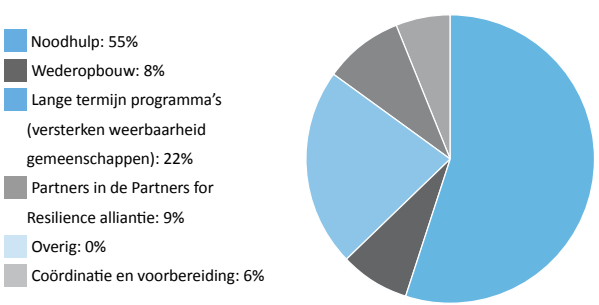

Klachtenbehandeling en -afhandeling

Het Nederlandse Rode Kruis houdt klachten structureel bij in een registratiesysteem. Hiermee hebben we een goed beeld van het aantal klachten, de inhoud en de afhandeling. Ook registreren we suggesties. In 2015 komen in totaal 495 klachten binnen. De meeste klachten en suggesties komen van niet-vrijwilligers en hebben te maken met grote campagnes en mailings. Bij de afhandeling van de klachten hanteren we een vast stappenplan en zetten we soms mediation in. Met succes, want alle klachten kunnen we in onderling overleg oplossen. Het Geschillencollege krijgt geen enkele klacht in 2015.

Fraudeprotocol
In 2014 stelt het Nederlandse Rode Kruis een fraudeprotocol op om meldingen van fraude goed op te volgen. Dit betreft onze activiteiten in Nederland. In 2015 komt één melding binnen. De klachtenfunctionaris is daarbij de coördinator. Wanneer iemand een fraudemelding doet, stelt hij een commissie samen van specialisten van de afdelingen Juridische zaken, Communicatie en Financiën. Ook betrekken we het district en de lokale afdeling.

Vertrouwenspersoon
De vertrouwenspersoon is een onafhankelijk persoon, die meldingen behandelt van discriminatie, agressie, geweld, pesten, seksuele intimidatie en seksueel misbruik. In 2015 ontvangt de vertrouwenspersoon geen meldingen. Wel vindt een aantal telefoontjes plaats om informatie en advies in te winnen.

Klokkenluidersmeldpunt
Bij het klokkenluidersmeldpunt kunnen vermoedens van misstanden eenvoudig en veilig gemeld worden. Het meldpunt wordt beheerd door de secretaris van het Geschillencollege. In 2015 komen er bij het klokkenluidersmeldpunt geen meldingen binnen.

een periode van drie jaar. De lasten liggen in 2015 iets hoger dan begroot, vooral als gevolg van de kosten voor de noodhulpcampagne van giro 6868 en kosten die samenhangen met acties van derden. Ten opzichte van vorig jaar liggen de lasten licht lager.

Echter, als gevolg van de veel hogere baten van de eigen fondsenwerving ligt het bestedingspercentage met 15% veel lager dan in 2014 (en de begroting) en ook ruim onder het maximum van 25%.

In de toelichting op de jaarrekening splitsen we de lasten voor internationale en nationale hulpverlening verder uit.

Financiële positie
Het Rode Kruis is houder van het CBF-Keurmerk en houdt zich met het financieel beheer aan de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland.

Vaste activa
De grote meerderheid van de materiële vaste activa van het Rode Kruis zijn panden en vervoermiddelen, die in gebruik zijn in het kader van de doelstelling, veelal bij de overige onderdelen (districten en lokale afdelingen). De boekwaarde van de vaste activa daalt in 2015 met ruim € 2 miljoen. Vanuit de 'gewone bedrijfsvoering' geldt dat in 2015 de investeringen ongeveer € 1,5 miljoen lager dan de afschrijvingen. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de waardetoename als gevolg van de opname van de Caribische afdelingen (€ 0,5 miljoen).

Daarbovenop vinden in 2015 nog drie ontwikkelingen plaats met een totale impact van € 1,5 miljoen: als gevolg van de verkoop van Mappa Mondo gaan ook de drie panden in Rijswijk, Waalre en Wezep over naar een nieuwe eigenaar. De gezamenlijke boekwaarde van deze panden was € 0,8 miljoen.

Daarnaast worden bijzonder waardeverminderingen gerealiseerd op een pand van een lokale afdeling (€ 0,4 miljoen) en het ICT-platform vanwege sneller dan geplande ingebruikname van het vernieuwde platform (€ 0,3 miljoen).

Beleggingen
Verantwoord beleggen
Het beleggingsbeleid van het Rode Kruis sluit aan bij de uitgangspunten reserves en beleggingsbeleid uit het CBF-reglement.

	2015	2014	2013	2012	2011
Beleggingen					
Obligatierente	103	108	93	109	144
Dividend	57	47	47	63	72
Gerealiseerd koersresultaat	-1	4	-5	13	-6
Ongerealiseerd koersresultaat	-285	406	192	-107	-11
Bruto beleggingsresultaat	**-126**	**565**	**327**	**78**	**199**
Kosten beleggingen	-26	-16	-12	-15	-2
Netto beleggingsresultaat	**-152**	**549**	**315**	**63**	**177**
Waarde beleggingen per einde boekjaar	4.902	5.262	4.899	4.739	5.613
Rendement beleggingen	-0,03%	10,43%	6,42%	1,33%	3,15%
Gemiddeld rendement 2011-2015	4,26%				
Gemiddeld rendement 2011-2015 bedrag	190				
Netto inkomsten uit verhuur	122	162	157	154	162
Netto resultaat liquide middelen	433	390	547	456	548
Totaal resultaat uit beleggingen	**403**	**1.101**	**1.019**	**673**	**887**

Resultaat spaar- en beleggingsvormen

De belangrijkste elementen van het beleggingsbeleid van het Rode Kruis zijn:

- De hoofdsom blijft in stand
- Beleggingen worden beschermd tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico of koersrisico
- Prestaties worden beoordeeld over een termijn van vijf jaar
- Inkomsten worden gebruikt voor de doelstelling
- Beleggen gebeurt bij voorkeur in rekening courant, spaarrekening en deposito's
- De beleggingsportefeuille wordt getoetst aan de grondbeginselen.

Het Rode Kruis heeft inmiddels alle aandelenbeleggingen bij de centrale organisatie en de lokale afdelingen verkocht. De gerapporteerde belegging in aandelen komt voort uit een legaat, waarvan de erflater heeft aangegeven dat het Rode Kruis deze effecten in stand moet houden. Dit is ook de oorzaak van het gerapporteerde koersverlies op aandelen.

Verantwoording over het beleid en de uitvoering
Vanwege het conservatieve beleggingsbeleid is het totale resultaat uit beleggingen bijna elk jaar positief. De steeds verder dalende rente zorgt dat de rente-inkomsten, ook op de liquide middelen, wel steeds lager worden. Daarnaast is op het bovenvermelde aandelenlegaat in 2015 een aanzienlijk (ongerealiseerd) koersverlies geleden, waardoor het rendement op de beleggingen over 2015 zelfs net negatief uitpakt. Het gemiddelde rendement over vijf jaar bedraagt nog steeds ruim 4%.

Reserves en fondsen

Het Rode Kruis besteedt gelden zoveel mogelijk aan de doelstelling. Wel zijn reserves nodig om de continuïteit van de

hulpverlening en de bedrijfsvoering voor enige tijd te garanderen. Bovendien kan het Rode Kruis op die manier steeds snel inspelen op rampen en noodsituaties.

Bestemmingsreserves
De solidariteitsreserve gebruikt het Rode Kruis voor het financieren van lokale projecten, waarvoor anders onvoldoende financiële middelen bijeen kunnen worden gebracht. Daarnaast is de reserve beschikbaar voor afdelingen die over onvoldoende middelen beschikken. Andere – meer vermogende – districten en afdelingen dragen vermogen af om deze reserve aan te vullen. In 2015 wordt bijna € 1 miljoen aan de reserve onttrokken en ruim € 0,5 miljoen afgedragen vanuit de districten en afdelingen. Daarnaast is in 2015 een bedrag van € 3 miljoen teruggestort als aflossing op de voorfinanciering van de activiteiten van het KernGezond veranderprogramma in 2013 en 2014. Hierna resteert nog een terug te betalen bedrag van € 0,8 miljoen. In totaal neemt het saldo in de reserve toe van € 2,3 naar € 5,1 miljoen.

De bestemmingsreserve innovatie en verbetering hulpverlening is in 2012 gevormd uit het exploitatie-overschot van dat jaar en is in 2013 tot en met 2015 aangevuld met middelen die apart gehouden worden voor nationale projecten. Belangrijke voorbeelden van dergelijke projecten zijn het KernGezond veranderprogramma in 2013 en 2014 en de overgang naar het nieuwe model van Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB), zoals dit is afgesproken met de overheid. Daarnaast worden projecten gefinancierd op het gebied van EHBO, zelfredzaamheid en vrijwilligersmanagement. De toevoeging in 2015 is bestemd voor projecten die worden uitgevoerd in de periode 2016 - 2018.

De bestemmingsreserve voor internationale hulpverlening is ontstaan doordat van een gedeelte van de fondsen is vastgesteld dat deze inmiddels vrij besteedbaar zijn. Dit bedrag wordt met ingang van 2015 dus als reserve (en niet als fonds) verantwoord.

Bestemmingsreserves van de overige onderdelen (voornamelijk plaatselijke afdelingen en districten) zijn gevormd door de lokale besturen. Deze zijn vooral bedoeld voor het onderhoud van bestaande activa of de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa. Het saldo van deze reserves is in 2015 met € 0,5 miljoen gestegen naar ruim € 9 miljoen, gedeeltelijk als gevolg van de opname van de Caribische afdelingen.

Het is het beleid van het Rode Kruis om een reserve aan te houden voor het financieren van activa. We kunnen niet op korte termijn beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop. Om die reden bestaat een reserve financiering activa, voor zover deze activa zijn gefinancierd met eigen middelen. Het saldo van deze reserve bedraagt in 2015 € 21 miljoen, bijna € 2 miljoen minder dan 2014. De afname weerspiegelt de afname van de boekwaarde van de materiële vaste activa en is dus vooral een gevolg van de overdracht van de Mappa Mondo locaties en de afschrijving op het ICT-platform.

Continuïteitsreserve
Het Rode Kruis heeft een continuïteitsreserve om de kosten van de werkorganisatie te kunnen financieren. Dat kan nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer een deel van de inkomsten onverwachts wegvalt of sterk terugloopt. Daarnaast moeten we de continuïteit van onze hulpverlening kunnen garanderen. Deze reserve mag volgens de regelgeving van het CBF en de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie zijn. Het Rode Kruis hanteert zelf een lager maximum van eenmaal de jaarlijkse kosten, dat wil zeggen bijna € 40 miljoen. De reserve in 2015 bedraagt bijna € 16 miljoen, ruim beneden het zelf vastgestelde maximum.

Over het gewenste niveau van de continuïteitsreserve kan het volgende worden gesteld: de ervaring leert dat voor het uitvoeren van grote hulpverleningsacties - met hoge kosten - doorgaans financiering van het publiek of de overheid wordt gerealiseerd. Dit betekent dat de continuïteitsreserve vooral dient als 'buffer voor slechte tijden', dat wil zeggen sterk dalende inkomsten. Het saldo bedraagt in 2015 bijna € 16 miljoen.

Indien afgezien wordt van kosten, die gefinancierd worden uit specifiek 'geoormerkte gelden', dan gelden de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie van € 40 miljoen als het uitgangspunt voor het bepalen van het gewenste niveau van de continuïteitsreserve. Het niveau van de structurele baten en lasten is ongeveer in evenwicht op dit niveau, waarbij voor de baten geldt dat deze conservatief worden begroot en doorgaans wat hoger uitkomen. Deze structurele baten zijn de afgelopen jaren globaal stabiel gebleven met in de laatste jaren een lichte stijging.

Indien de baten in een jaar tijd met 10% dalen, betekent dit een terugval van € 4 miljoen. 20% geeft een daling van € 8 miljoen. In beide gevallen kan deze daling vanuit de continuïteitsreserve worden opgevangen. Indien deze terugval geheel of gedeeltelijk structureel is, dan zal de organisatie extra kosten moeten maken om op een lager kostenniveau te kunnen functioneren. Bij een structurele daling van de baten van 10% zal de continuïteitsreserve hiervoor voldoende zijn. Bij een structurele daling van 20% of meer is dit mogelijk niet het geval.

Gegeven de meerjarige trend van stabiliteit en - de laatste jaren - lichte stijging van de 'structurele baten', gekoppeld aan de praktijk van conservatief begroten van inkomsten, is dit laatste scenario niet erg waarschijnlijk. Bovendien kan in noodgevallen ook een beroep worden gedaan op de solidariteitsreserve. Zo is het KernGezond veranderprogramma in 2013 en 2014 gedeeltelijk gefinancierd vanuit de solidariteitsreserve.

Het niveau van de continuïteitsreserve wordt daarom op dit moment voldoende geacht. Desalniettemin zal het Rode Kruis in 2016 het beleid over het gewenste niveau van de continuïteitsreserve beoordelen.

Als gevolg van de statutenwijziging in 2014 en de nieuwe samenwerkingsovereenkomst zijn de Caribische eilanden vanaf 1 januari 2015 opgenomen in de jaarrekening van het Nederlandse Rode Kruis. Het effect hiervan is een eenmalige toename van de continuïteitsreserve van ruim € 2 miljoen en betreft het gezamenlijke vermogen van deze afdelingen.

Samenstelling vermogen In € mln

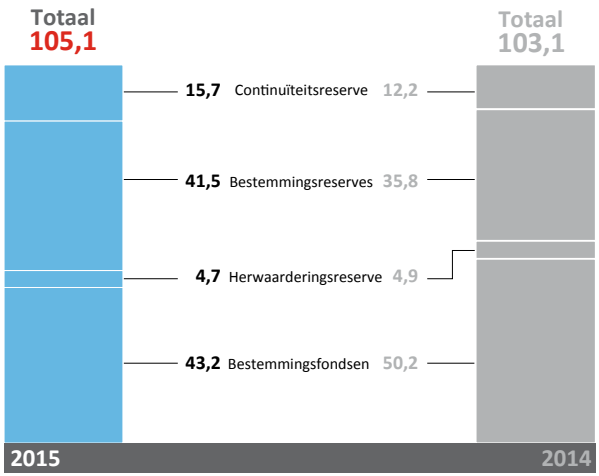

Fondsen
Het Rode Kruis brengt de inkomsten van derden met een specifiek doel - de geoormerkte middelen - onder in bestemmingsfondsen. Fondsensaldi bestaan uit het verschil tussen ontvangen middelen en bestedingen en dienen dus ter financiering van activiteiten in de toekomst. We streven ernaar deze middelen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor ze zijn ontvangen.

Het totaal aan bestemmingsfondsen bedraagt € 43 miljoen. Bijna € 28 miljoen hiervan (65%) betreft internationale hulp, € 15 miljoen hiervan betreft 3FM Serious Request. In 2015 daalt het totale saldo van fondsen stevig met € 7 miljoen. Deze daling wordt vooral verklaard door de daling van de fondsen voor internationale hulp met € 10 miljoen, voornamelijk als gevolg van hogere bestedingen aan Serious Request programma's uit 2012 tot en met 2014 en lagere inkomsten in 2015 en bovenvermelde 'overheveling' van € 2 miljoen naar de bestemmingsreserves. Ook op de overige fondsen zijn de bestedingen iets hoger dan de inkomsten.

Voor hulp aan vluchtelingen geldt dat ongeveer € 7 miljoen aan inkomsten is gerealiseerd. Daarvan is in 2015 ongeveer € 3,5 miljoen besteed, zowel voor nationale als internationale hulp.

Tot slot geldt dat de resterende middelen uit het fonds Mappa Mondo in 2015 zijn besteed.

Solvabiliteit, liquiditeit, kasstromen en financieringsbehoefte
De meeste goede doelen, en ook het Rode Kruis, zijn zeer conservatief gefinancierd. Een enkele uitzondering daargelaten zijn activa allemaal met eigen vermogen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen zoals voorzieningen en reguliere verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst. Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en - in 2015 - vooruit ontvangen bedragen. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor (doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken). Daardoor is er 'netto' voor de organisatie nauwelijks sprake van een impact op de solvabiliteit. Voor elke verplichting bestaat namelijk ook een toezeg-

ging dat fondsen worden ontvangen. Hooguit is sprake van een liquiditeitsimpact. Als afgezien wordt van de projectverplichtingen en vooruit ontvangen bedragen, is er nauwelijks vreemd vermogen en dus een solvabiliteit van meer dan 80%. Dit is een direct gevolg van de inrichting en financiering van de organisatie.

Hetzelfde geldt voor de liquiditeit. Er is in zeer bescheiden mate sprake van verplichtingen, die op korte termijn betaald moeten worden. Anderzijds is de omvang van de liquide middelen aanzienlijk, onder andere als gevolg van vooruit ontvangen bedragen, maar ook als gevolg van fondsen die in eerdere jaren zijn ontvangen en nog niet zijn besteed. Zo worden de baten van de jaarlijkse 3FM Serious Request acties over drie jaren besteed en bevatten de bijbehorende fondsen dus gemiddeld een saldo aan liquide middelen van een à twee jaar.

Over 2015 genereert het Rode Kruis een positieve kasstroom van bijna € 12 miljoen. Hoewel deze bestaat uit allerlei in- en uitgaande stromen kan worden gesteld dat de grootste individuele oorzaak het vooruit ontvangen bedrag van het ministerie van Buitenlandse zaken van ruim € 8 miljoen is. Dit bedrag is bestemd voor de uitvoering van het programma Strategic Partnership Dialogue and Dissent 2016 - 2020.

Een positieve kasstroom geeft overigens geen kwalitatief oordeel over de operatie. Het is goed mogelijk dat in een bepaald jaar relatief veel geld wordt besteed aan activiteiten, waarvoor in eerdere jaren geld is ontvangen. In een dergelijk jaar zal de kasstroom negatief zijn.

Uit het bovenstaande volgt dat bij het Rode Kruis normaal gesproken geen behoefte is aan externe financiering. Ook dit is niet ongebruikelijk bij goede doelen.

Controle en evaluatie

De externe accountant PricewaterhouseCoopers Accountants NV (PwC) toetst de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en interne controle. In overleg met PwC heeft het Rode Kruis in 2014 de verantwoording van projecten voor internationale hulpverlening aangepast. In 2015 zijn geen stelselwijzigingen toegepast.

Begroting 2016 (in miljoenen euro's)

	Begroting 2016	Realisatie 2015	Afwijking
Baten uit eigen fondsenwerving			
Collecten	1,9	1,7	0,2
Contributies	15,3	16,1	-0,8
Giften en schenkingen:			
- Nationale doeleinden	7,1	7,9	-0,8
- Internationale doeleinden	3,5	8,8	-5,3
Nalatenschappen	10,2	16,7	-6,5
	38,0	**51,2**	**-13,2**
Baten uit acties derden	15,8	24,4	-8,6
Beschikbaar uit fondsenwerving	**53,8**	**75,6**	**-21,8**
Subsidies van overheden	28,8	27,7	1,1
Baten uit beleggingen	0,4	0,4	0,0
Overige baten	-0,1	0,2	-0,3
Som van de baten	**82,9**	**103,9**	**-21,0**
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	6,0	5,1	0,9
Internationale hulpverlening	43,5	59,0	-15,5
Nationale hulpverlening	23,6	28,5	-4,9
Totaal besteed aan doelstelling	73,1	92,6	-19,5
Werving baten	8,3	8,1	0,2
Beheer en administratie	3,3	3,2	0,1
Som van de lasten	**84,7**	**103,9**	**-19,2**
Saldo	**-1,8**	**0,0**	**-1,8**
Verwerking saldo:			
Bestemmingsreserves	-2,1	7,0	-9,1
Continuïteitsreserve	0,0	0,0	0,0
Bestemmingsfondsen	0,3	-7,0	7,3
	-1,8	**0,0**	**-1,8**

Jaarrekening

Rode Kruis

helpt direct

Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

(in duizenden euro's)

ACTIVA	31-12-2015	31-12-2014
Materiële vaste activa (1)		
- panden	22.076	22.741
- vervoermiddelen	1.954	2.124
- ICT-kosten	958	1.743
- overige activa	1.544	2.251
	26.532	28.859
Voorraden (2)	288	442
Vorderingen en overlopende activa (3)	36.999	38.142
Effecten (4)	4.902	5.262
Liquide middelen (5)	78.628	66.987
	120.817	110.833
Totaal	**147.349**	**139.692**

Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming), vervolg

(in duizenden euro's)

PASSIVA	31-12-2015	31-12-2014
Reserves en fondsen		
Reserves		
- continuïteitsreserve (6)	15.694	12.164
- bestemmingsreserves (7)	41.540	35.790
- herwaarderingsreserve (8)	4.708	4.873
	61.942	52.827
Fondsen		
- bestemmingsfondsen (9)	43.188	50.223
Totaal reserves en fondsen	105.130	103.050
Voorzieningen (10)	3.284	4.274
Schulden op lange termijn (11)	2.202	5.121
Schulden op korte termijn (12)	36.733	27.247
Totaal	**147.349**	**139.692**

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015

(in duizenden euro's)

BATEN	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Baten uit eigen fondsenwerving			
Collecten	1.721	1.885	1.728
Contributies	16.054	14.890	15.441
Giften en schenkingen:			
- Nationale doeleinden (13)	7.882	7.071	6.727
- Internationale doeleinden (14)	8.853	1.510	4.696
Nalatenschappen	16.698	9.678	11.939
	51.208	**35.034**	**40.531**
Baten uit acties van derden (15)	24.366	15.730	22.364
Beschikbaar uit fondsenwerving	**75.574**	**50.764**	**62.895**
Subsidies van overheden (16)	27.671	30.303	31.981
Baten uit beleggingen (17)	403	492	1.101
Overige baten (18)	225	121	680
Som van de baten	**103.873**	**81.680**	**96.657**

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

LASTEN	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Besteed aan doelstellingen (19):			
Voorlichting en bewustmaking	5.089	5.210	4.796
Internationale hulpverlening	58.938	48.882	49.240
Nationale hulpverlening	28.528	26.156	27.593
Totaal besteed aan doelstelling	**92.555**	**80.248**	**81.629**
Werving baten (19):			
Eigen fondsenwerving	7.559	7.301	7.854
Acties van derden	528	246	704
Totaal kosten werving baten	**8.087**	**7.547**	**8.558**
Beheer en administratie (19):			
Beheer en administratie	3.245	3.459	3.511
Totaal beheer en administratie	**3.245**	**3.459**	**3.511**
Som van de lasten	**103.887**	**91.254**	**93.698**
Saldo	-14	-9.574	2.959
Totaal	**103.873**	**81.680**	**96.657**

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

LASTEN	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Verwerking saldo			
- Mutatie bestemmingsfondsen	-7.035	-7.681	4.076
- Mutatie bestemmingsreserves	6.982	-1.893	-1.189
- Mutatie continuïteitsreserve	39	-	72
	-14	**-9.574**	**2.959**
- Het percentage eigen fondsenwerving is (maximum norm 25%):	**14,8%**	**20,8%**	**19,4%**
(Kosten eigen fondsenwerving als percentage van Baten uit eigen fondsenwerving)			
- Het bestedingspercentage is:	**89,1%**	**98,2%**	**84,5%**
(Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de baten)			
- Het bestedingspercentage lasten is:	**89,1%**	**87,9%**	**87,1%**
(Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de lasten)			

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)

	2015		2014	
Saldo van baten en lasten		-14		2.959
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen (zie Materiële vaste activa (1))	3.153		2.941	
- mutaties voorzieningen (zie Voorzieningen (10))	-990		-3.134	
- mutatie continuïteitsreserve a.g.v. eerste waardering lokale afdelingen 'Cariben' (zie Continuïteitsreserve (6))	2.259		-	
- mutatie herwaarderingsreserve	-165		-	
		4.257		-193
Veranderingen in het werkkapitaal:				
- mutaties voorraden (zie Voorraden (2))	154		-40	
- mutaties vorderingen (zie Vorderingen (3))	1.143		6.470	
- mutaties schulden op korte termijn (zie Schulden op korte termijn (12))	9.486		-2.946	1.598
		10.783		3.484
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		**15.026**		**6.250**
Netto-investering in materiële vaste activa (zie Materiële vaste activa (1))	-826		-1.917	
Aan- en verkopen beleggingen (zie Effecten (4))	360		-363	
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		**406**		**-2.280**
Mutatie schulden op lange termijn (zie Schulden op lange termijn (11))	-2.919		-3.624	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**-2.919**		**-3.624**
Mutatie liquide middelen		**11.641**		**346**
Liquide middelen (zie Liquide middelen (5))				
- stand per 1 januari		66.987		66.641
- stand per 31 december		78.628		66.987
Mutatie liquide middelen		**11.641**		**346**

Toelichting

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening 2015 is opgesteld overeenkomstig Titel 9, Boek 2 BW en in het bijzonder de voorschriften van de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ650). Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen, en in de financiële positie van het Nederlandse Rode Kruis en de rechtspersonen die tot zijn economische eenheid behoren.

Geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van het Nederlandse Rode Kruis en de zelfstandige rechtspersonen die onder één naam in de publiciteit treden en ook als zodanig een beroep doen op de publieke offervaardigheid en verder van de entiteiten waarover zij een overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van de districten en afdelingen (incl. afdelingen in het Caribische gebied) die integraal onderdeel zijn van het Nederlandse Rode Kruis. Ultimo 2015 (evenals 2014) zijn drie onderdelen nog een separate juridische entiteit, die zijn verwerkt in deze geconsolideerde jaarrekening. Gezien de omvang van deze aparte juridische entiteiten is geen separate enkelvoudige jaarrekening voor het Nederlandse Rode Kruis opgesteld. Dit is gelijk aan de situatie ultimo 2014; voor de duidelijkheid is er voor gekozen ingaande 2015 het geheel aan te duiden als geconsolideerde jaarrekening Nederlandse Rode Kruis.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van (bedragen x € 1.000,-):

	Balanstotaal	Reserves en fondsen	Resultaat
Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag	146.019	103.886	242
Stichting Dorgelo Energierampenfonds te Den Haag	817	817	-193
Stichting Nationale Rode Kruis Tourrally te Den Haag	87	2	-1
Stichting Rode Kruis Bungalow te Someren	426	425	-62
	147.349	**105.130**	**-14**

Samen met de districten en afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis worden bovengenoemde stichtingen aangeduid als de 'Overige onderdelen NRK'.

Ingaande 2015 zijn de afdelingen in het Caribische gebied ook opgenomen als integraal onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening. Door aanpassing van de governance maken zij nu onderdeel uit van het Nederlandse Rode Kruis. Per 1 januari 2015 zijn de activa en passiva van deze afdelingen in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. De vermogenssprong samenhangend met deze eerste opname van € 2,3 miljoen is separaat als vermogensmutatie in de reserves zichtbaar gemaakt.

Activiteiten

De activiteiten van Het Nederlandse Rode Kruis betreffen voornamelijk het verlenen van noodhulp, het versterken van de zelfredzaamheid van mensen en het vergroten van het respect en de hulpbereidheid in de samenleving. Internationaal draagt het Nederlandse Rode Kruis bij aan het verlenen van noodhulp bij calamiteiten, voorbereiding op rampen en het geven van meer structurele hulp bij stille rampen.

Vestigingsplaats

Het Nederlandse Rode Kruis is feitelijk gevestigd op Leeghwaterplein 27, 2521 CV te 's-Gravenhage.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De hierdoor ontstane koersresultaten worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder de post resultaat beleggingen. Tenzij anders vermeld luiden alle bedragen in duizenden euro's.
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.
Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Nederlandse Rode Kruis zich over verschillende zaken een oordeel vormt,

en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Balans

Materiële vaste activa
De onder materiële vaste activa opgenomen activa voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De activa voor de bedrijfsvoering en de activa direct in gebruik voor de doelstelling worden afgeschreven volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Daarnaast bezit het Rode Kruis panden die doorgaans zijn verkregen via nalatenschappen. Op een van deze panden rust een (tijdelijke) beperking tot verkoop en voor de tijd dat het pand wordt aangehouden worden huuropbrengsten gerealiseerd. Voor de boekwaarde van deze beleggingspanden is tevens een herwaarderingsreserve gevormd. De waardering van de onder de materiële vaste activa opgenomen beleggingspanden is afgeleid van de laatst beschikbare getaxeerde waarde. Op de beleggingspanden wordt niet afgeschreven.

Ontvangen giften in verband met de aanschaf van vaste activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde.

Gezien het huidige economische klimaat is het van belang na te gaan of de boekwaarde van de activa niet hoger is dan de marktwaarde. Jaarlijks wordt per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voorraden
De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de waarde wordt rekening gehouden met een voorziening voor incourante artikelen.

Vorderingen
Debiteuren en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Geldzendingen
Voor projecten in het kader van internationale hulpverlening worden op basis van een cashplanning bedragen afgeroepen door de projectverantwoordelijken. Deze geldzendingen worden onder de vorderingen verantwoord totdat terugrapportage over de bestedingen is ontvangen.

Kapitalen in blote eigendom
De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden niet in de jaarrekening verwerkt in verband met de onzekerheid over de hoogte van de toekomstige uitkering en het tijdstip van de uitkering. De tot uitkering gekomen kapitalen worden in het jaar dat de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld in de staat van baten en lasten verantwoord.

Effecten
Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen. Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van het Rode Kruis en staan ter vrije beschikking.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Herwaarderingsreserve
Indien herwaarderingen in de herwaarderingsreserve zijn verwerkt, worden de gerealiseerde herwaarderingen bruto ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Overige financiële verplichtingen
Leningen, crediteuren en overige schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Projectverplichtingen
Contractueel vastgelegde bijdragen aan zusterorganisaties worden verantwoord als projectverplichtingen, gesplitst in langlopende en kortlopende verplichtingen. Dit betreft vastgestelde verplichtingen, die derhalve als lasten verantwoord zijn, maar die nog niet uitgevoerd zijn of waarover nog geen rapportage is ontvangen.

Staat van baten en lasten

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat
Baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord voor de ontvangen dan wel toegezegde bedragen zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen en ten laatste als ze zijn ontvangen.

Giften in natura
Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt conform de richtlijn niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Nalatenschappen
Nalatenschappen worden als baten verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar van ontvangst als baten uit nalatenschappen verantwoord in geval eerder geen betrouwbare schatting mogelijk was.

Baten uit acties van derden
Onder de baten uit acties van derden vallen de acties waarvoor de vereniging geen risico draagt. Deze baten worden verantwoord in de periode dat de opbrengst is ontvangen dan wel door de derde is toegezegd.

Subsidies van overheden
Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projectkosten worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden, danwel contractueel zijn vastgelegd. De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarvoor de subsidiegever deze bestemd heeft.

Voor zover het Nederlandse Rode Kruis risico loopt als het gaat om subsidies ontvangen voor internationale hulpverleningsactiviteiten die door derden worden uitgevoerd, worden deze bestedingen en de bijbehorende subsidiebaten ook in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten uit beleggingen
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Lasten
Internationale projecten worden doorgaans samen met zusterorganisaties uit de Rode Kruis-beweging uitgevoerd. Toegezegde bijdragen in het kader van internationale hulpverleningsprojecten komen ten laste van het jaar waarin de bijdrage onvoorwaardelijk contractueel is vastgelegd. De eigen bijdragen van partners, afnemers of facturatie voor de betreffende activiteit worden in mindering gebracht op de kosten van de betreffende activiteit.
De overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Operationele leasing
Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationale leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.
De pensioenregeling is volledig extern ondergebracht. Onder de personele lasten opgenomen pensioenverplichtingen zijn beperkt tot de jaarlijkse overeengekomen premie.

Overig

Kostentoerekening:
Voor de toerekening van de kosten wordt jaarlijks dezelfde systematiek toegepast. Hierbij wordt de aanbeveling 'Kosten toerekening Beheer en Administratie' van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Door in de administratie gebruik te maken van kostenplaatsen en projecten, die ingedeeld zijn naar activiteiten doelstelling (Voorlichting en Bewustmaking, Internationale Hulpverlening, Nationale Hulpverlening) en Werving baten worden kosten zoveel mogelijk rechtstreeks vastgelegd. Daar waar het kosten betreft die aan verschillende activiteiten kunnen worden toegerekend, wordt een verdeling gemaakt naar die activiteiten. In de lastenverdeelstaat worden deze kosten weergegeven als directe kosten.

Kosten voor beheer en administratie (directie en financiën) en niet direct toerekenbare kosten (kosten van ICT, personeelszaken en organisatieontwikkeling, inkoop en facilitaire zaken, projectenbureau en contactcenter) kunnen niet rechtstreeks aan de doelstellingen en/of fondsenwerving worden toegerekend en worden weergegeven als indirecte kosten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de personeelsformatie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.

Voor een aantal activiteiten ontvangt het Nederlandse Rode Kruis vergoedingen van derden voor geleverde prestaties of diensten (eigen bijdrage). De eigen bijdrage wordt in mindering gebracht op de kosten in het kader van de doelstelling.

Financiële instrumenten en risicobeheersing
Het Nederlandse Rode Kruis is zeer conservatief gefinancierd. Behoudens een enkele uitzondering zijn activa allemaal met eigen vermogen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen, zoals voorzieningen en reguliere verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst. Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en de vooruit ontvangen baten. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor (doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken), waardoor er 'netto' voor de organisatie nauwelijks sprake is van impact op de solvabiliteit: voor elke verplichting is er ook een toezegging dat er fondsen zullen worden ontvangen. De toezeggingen vanuit de donor zijn opgesteld in euro's en de projectverplichtingen worden doorgaans eveneens aangegaan in euro's. Van een valutarisico is derhalve geen sprake.

Het beleggingsbeleid van het Rode Kruis sluit aan bij de uitgangspunten reserves en beleggingsbeleid uit het CBF-reglement. Het Rode

Kruis heeft inmiddels alle aandelenbeleggingen verkocht. De gerapporteerde belegging in aandelen komt voort uit een legaat, waarvan de erflater heeft aangegeven dat het Rode Kruis deze effecten in stand moet houden. Eventuele koersverliezen worden gerapporteerd in het jaar waarin ze zich voordoen. Door de omvang van de portefeuille is het Rode Kruis van mening dat het prijsrisico dat hierdoor wordt gelopen dermate gering is en dat geen aanvullende maatregelen hoeven te worden genomen.

De liqiuiditeitsrisico's zijn zeer beperkt, aangezien het Nederlandse Rode Kruis over meer dan voldoende liquide middelen beschikt. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds vooruit ontvangen bedragen, maar anderzijds ook als gevolg van fondsen die in eerdere jaren zijn ontvangen en nog niet zijn besteed. Daarnaast is maar in zeer bescheiden mate sprake van verplichtingen, die op korte termijn betaald moeten worden.

Voor reguliere debiteuren wordt een betaaltermijn gehanteerd van 30 dagen. Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen worden ingelost door de betreffende executeur-testamentair als de nalatenschap is afgehandeld. De kredietrisico's zijn derhalve ook zeer beperkt. Het Rode Kruis heeft de liquide middelen in beheer gegeven bij diverse grootbanken in Nederland (voornamelijk ABN AMRO, ING, Rabobank, Staalbankiers en ASN). Er zijn beperkte kredietfaciliteiten afgesproken, maar daarvan wordt geen gebruik gemaakt.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015

(in duizenden euro's)

Materiële vaste activa (1)	Panden	Vervoer-middelen	ICT-kosten	Overige activa	Totaal 2015	Totaal 2014
Aanschafwaarde per 1 januari	42.816	6.660	5.750	8.412	63.638	63.919
Bij: investeringen	1.655	704	250	469	3.078	1.943
Af: desinvesteringen	-2.399	-61	-	-1.384	-3.844	-2.224
Aanschafwaarde per 31 december	**42.072**	**7.303**	**6.000**	**7.497**	**62.872**	**63.638**
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	20.075	4.536	4.007	6.161	34.779	34.036
Afschrijvingen ten laste van boekjaar	1.247	725	743	438	3.153	2.941
Af: desinvesteringen	-1.761	88	-	-646	-2.319	-2.198
Bij: bijzondere waardevermindering	435	-	292	-	727	-
Afschrijvingen t/m boekjaar	**19.996**	**5.349**	**5.042**	**5.953**	**36.340**	**34.779**
Boekwaarde per 31 december	**22.076**	**1.954**	**958**	**1.544**	**26.532**	**28.859**
Specificatie:						
Bedrijfsmiddelen	1.174	-	950	53	2.177	3.208
Direct in gebruik voor doelstelling	16.194	1.954	8	1.491	19.647	20.778
Beleggingspanden	4.708	-	-	-	4.708	4.873
Boekwaarde per 31 december	**22.076**	**1.954**	**958**	**1.544**	**26.532**	**28.859**
Boekwaarde per 31 december 2014	*22.741*	*2.124*	*1.743*	*2.251*	*28.859*	
Afschrijvingsgrondslagen (in percentage van de verkrijgingsprijs):						
Panden			2-4%			
Verbouwingen			10,0%			
Vervoermiddelen			10-20%			
ICT-kosten (hard- en software)			14-33%			
Inventaris			12,5%			
Overige activa			20,0%			

De materiële vaste activa 'direct in gebruik voor de doelstelling' bestaan voornamelijk uit het vakantieschip de J Henry Dunant en de panden van de Overige onderdelen NRK groep. De totale verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 107,1 miljoen.

In 2015 zijn voornamelijk de volgende feiten van invloed geweest op de mutaties in de samenstelling van de materiële vaste activa:
1. De eerste waardering van materiële vaste activa van de lokale afdelingen 'Cariben';
2. De overdracht van de Mappa Mondo huizen per 31-12-2015;
3. Impairment van een lokaal Rode Kruisgebouw;
4. Een bijzondere waardeverminding van het ICT-systeem vanwege de besluitvorming tot ontwikkeling en implementatie van een nieuw systeem in 2016;
5. De verkoop van het beleggingspand te Reuver, welke in het verleden uit een nalatenschap was verkregen

De overige investeringen betreffen voornamelijk vervangingsinvesteringen.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Voorraden (2)	31-12-2015	31-12-2014
Bedrijfsmiddelen	50	50
Direct beschikbaar voor doelstelling	238	392
Totaal	**288**	**442**

Vorderingen en overlopende activa (3)	31-12-2015	31-12-2014
Vorderingen in verband met internationale hulpverlening	2.350	4.686
Geldzendingen internationale hulpverlening	9.027	9.480
Nationale Postcode Loterij	5.400	5.400
Nog te ontvangen 3FM Serious Request	2.771	5.715
Debiteuren	2.548	1.140
Te vorderen nalatenschappen	10.188	9.173
Belastingen en sociale lasten	585	138
Verstrekte leningen	1.530	866
Overige vorderingen en overlopende activa	2.600	1.544
Totaal	**36.999**	**38.142**

Met uitzondering van een deel van de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen en verstrekte leningen (€ 0,9 miljoen) hebben alle vorderingen een resterende looptijd van korter dan 1 jaar. De balanspost Geldzendingen internationale hulpverlening per 31-12-2015 bevat uitsluitend geldzendingen uit 2015. De balanspost per 31-12-2014 is in het boekjaar 2015 verantwoord door middel van rapportages over bestedingen.

Effecten (4)	Aandelen	Obligaties	Totaal 2015	Totaal 2014
Boekwaarde per 1 januari	927	4.335	5.262	4.899
Aankopen	-	175	175	596
Verkopen	-	-249	-249	-644
	927	4.261	5.188	4.851
Koersresultaten	-220	-66	-286	411
Boekwaarde per 31 december	**707**	**4.195**	**4.902**	**5.262**
Boekwaarde per 31 december 2014	*927*	*4.335*	*5.262*	

Het Nederlandse Rode Kruis onderschrijft en handelt in lijn met de Uitgangspunten 'Reserves en Beleggingsbeleid', zoals opgenomen in het CBF-reglement en de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Liquide middelen (5)	31-12-2015	31-12-2014
Deposito's	92	173
Spaarrekeningen	63.750	56.250
Rekeningen-courant	14.621	10.354
Kassen	165	210
Totaal	**78.628**	**66.987**

De liquide middelen zijn met uitzondering van de deposito's direct opeisbaar. De deposito's hebben een gemiddelde resterende looptijd tussen de 6 maanden en 1 jaar.
Begin december 2015 werd een bijdrage ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken (€ 8,3 miljoen) conform de beschikking voor de subsidie voor uitvoering van het programma Strategic Partnership Dialogue and Dissent 2016-2020.

Reserves en fondsen

Het vermogen van het Nederlandse Rode Kruis moet op grond van de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen worden onderverdeeld in reserves en fondsen. Onder de reserves worden verantwoord de continuïteitsreserve, de herwaarderingsreserve en een gedeelte van reserves dat door het verenigingsbestuur nader bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden (zogenaamde bestemmingsreserves). Onder fondsen worden die gelden opgenomen waaraan door een derde een specifieke bestemming is gegeven (waardoor het Nederlandse Rode Kruis deze gelden alleen aan deze specifieke bestemming kan besteden).

Continuïteitsreserve (6)	2015	2014
Stand per 1 januari	12.164	12.333
Eerste waardering lokale afdelingen 'Cariben'	2.259	-
Mutatie Solidariteitsreserve	-586	-1.032
Mutatie reserve financiering activa	1.818	791
Verwerking saldo boekjaar	39	72
Stand per 31 december	**15.694**	**12.164**

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven. Met deze reserve kan het Nederlandse Rode Kruis ook in minder goede tijden zijn activiteiten voortzetten.

Als CBF-keurmerkhouder is het Nederlandse Rode Kruis gehouden aan de regels voor het aanhouden of opbouwen van reserves door fondsenwervende instellingen, en ook aan de aanwijzingen voor de wijze waarop het vermogensbeleid in de jaarverslaggeving dient te worden verantwoord. Aansluitend op de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland heeft het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis besloten om de norm voor de continuïteitsreserve voor het Nederlandse Rode Kruis als geheel op maximaal 1 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie te stellen. Op basis van de realisatie 2015 volgt hieruit per 31 december 2015 een continuïteitsreserve van maximaal € 39,1 miljoen. Het gerealiseerde saldo van € 15,7 miljoen ligt substantieel lager dan deze € 39,1 miljoen en voldoet daarmee ruimschoots aan zowel de CBF-richtlijn als de eigen richtlijn.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Bestemmingsreserves (7)	Solidariteits-reserve	Innovatie en verbetering hulp-verlening	Inter-nationale hulp-verlening	Overig verenigings-kantoor	Overige onderdelen NRK-groep	Reserve financiering activa	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	2.312	1.509	-	412	8.637	22.920	35.790	36.738
Overboeking continuïteitsreserve	586	-	-	-	-	-1.818	-1.232	-791
Toevoeging	3.020	2.850	2.055	320	2.074	-	10.319	5.037
Onttrekking	-821	-842	-	-130	-1.544	-	-3.337	-5.194
Stand per 31 december	**5.097**	**3.517**	**2.055**	**602**	**9.167**	**21.102**	**41.540**	**35.790**

De Solidariteitsreserve is gevormd door middel van jaarlijkse afdrachten (2015: € 0,6 miljoen) van de Overige onderdelen NRK-groep, waarvan de vrije reserves hoger zijn dan de maximumnorm (1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, gelijk aan de CBF-norm). Deze reserve is bestemd voor de ondersteuning van lokale activiteiten van de Overige onderdelen NRK-groep of voor internationale noodhulp. Aan de Solidariteitsreserve is in 2015 € 0,8 miljoen onttrokken ter ondersteuning van lokale activiteiten. In 2015 is € 3,0 miljoen teruggestort als aflossing van de financiering van de activiteiten uit het veranderprogramma KernGezond uit voorgaande jaren.

De bestemmingsreserve Innovatie en verbetering hulpverlening dient ter financiering van activiteiten op het gebied van innovatie en verbetering van de hulpverlening. De onttrekking van € 0,9 miljoen heeft betrekking op de financiering van projecten in 2015. De toevoeging van € 2,9 miljoen heeft betrekking op geplande projecten 2016-2017, al dan niet gestart in 2015.

In 2015 is de bestemmingsreserve Internationaal gevormd ter grootte van € 2,1 miljoen vanuit de vrijval van overige bestemmingsfondsen internationaal. Deze reserve zal in de komende jaren ingezet gaan worden ter financiering van kosten voor internationale hulpverlening, zoals kosten voor infrastructuur in het buitenland en door donoren vereiste cofinanciering.

In 2015 is een bedrag van € 0,2 mijloen toegevoegd aan de Overige bestemmingsreserves verenigingskantoor voor de viering van het 150-jarig jubileum van het Rode Kruis in 2017. De overige € 0,1 miljoen is bestemd voor kosten die verband houden met huisvesting van de beroepsorganisatie. De onttrekking van € 0,1 miljoen heeft betrekking op financiering van onvoorziene onderhoudskosten.

De bestemmingsreserve Overige onderdelen NRK-groep is door de besturen van de Overige onderdelen gevormd. De overgrote meerderheid van deze reserves is gevormd met als doel om toekomstige kosten van onderhoud van bestaande activa te dekken of is bestemd voor de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa. In 2015 is een bedrag van € 2,1 miljoen toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en een bedrag van € 1,5 miljoen onttrokken.

Vanwege het feit dat eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van financiering van activa wordt een bestemmingsreserve aangehouden. Aangezien het Rode Kruis niet direct kan beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop, is deze als bestemmingsreserve verantwoord. De omvang van de bestemmingsreserve is gelijk aan de waarde van de materiële vaste activa (excl. beleggingspanden) vermeerderd met de voorraden, eventuele verstrekte leningen en verminderd met financiering door derden. De mutaties in de materiële vaste activa vanwege (des)investeringen hebben tot gevolg dat de bestemmingsreserve kan worden verlaagd met € 1,8 miljoen.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het verenigingsbestuur.

Herwaarderingsreserve (8)

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de ongerealiseerde herwaardering van de beleggingspanden opgenomen onder de materiële vaste activa. Evenals bij de reserve financiering activa komt deze reserve pas beschikbaar voor de doelstelling bij de verkoop van de panden. In 2015 is een bedrag van € 0,2 miljoen vrijgevallen vanwege de verkoop van het (in het verleden uit nalatenschap verkregen) beleggingspand te Reuver.

Bestemmingsfondsen (9)	Mappa Mondo	Prinses Margriet Fonds	Overige nationale hulpverlening	Vluchtelingen	Internationale hulpverlening	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	300	1.428	10.635	-	37.860	50.223	46.147
Totaal toevoegingen	900	498	6.870	6.712	42.741	57.721	57.742
Totaal bestedingen	-1.200	-697	-5.876	-3.388	-53.595	-64.756	-53.666
Stand per 31 december	**-**	**1.229**	**11.629**	**3.324**	**27.006**	**43.188**	**50.223**

Onder de bestemmingsfondsen is dat deel van de reserves en fondsen opgenomen, dat een beperkte bestemmingsmogelijkheid heeft doordat a) een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of b) dat het geld is ingezameld voor een specifiek doel. De toevoegingen aan de bestemmingsfondsen vloeien voort uit het feit dat giften en (overheids)bijdragen met een specifieke bestemming zijn ontvangen.

Het beleid van het Nederlandse Rode Kruis is erop gericht om bestemmingsfondsen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor de gelden zijn ontvangen. Het Mappa Mondo fonds is ontstaan uit ontvangen geoormerkte giften voor activiteiten in het kader van Mappa Mondo. Jaarlijks wordt de exploitatie van de activiteit Mappa Mondo ondersteund met een bijdrage vanuit dit bestemmingsfonds. Met de overdracht van de Mappa Mondo huizen per eind 2015 is het bestemmingsfonds totaal verbruikt.

Het Prinses Margriet Fonds richt zich op rampenvoorbereiding, zodat omvang en schade van rampen beperkt wordt en groter leed wordt voorkomen. Het wordt beheerd door het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis. De inkomsten in 2015 bestaan uit donaties van particulieren en bedrijven. De uitgaven in 2015 hebben betrekking op activiteiten in het kader van de doelstelling van het fonds.

De bestemmingsfondsen Overige nationale hulpverlening is gegroepeerd naar thema's in het kader van de doelstellingen en worden waar mogelijk ingezet om de kosten van de hulpverleningsactiviteiten te dekken. Van de fondsen wordt € 6,2 miljoen door de Overige onderdelen NRK-groep beheerd en dient ter financiering van lokale hulpactiviteiten. Tevens is hieronder een bedrag van € 52 duizend opgenomen onder de naam Reddingsboei Fonds, dat dient ter ondersteuning van activiteiten die worden gefinancierd door het Stille Rampen Fonds.

Van fondsen heeft € 1,1 miljoen per 31-12-2015 betrekking op in stand te houden nalatenschappen. Op deze gelden rust een beperkende voorwaarde voor besteding of worden in de toekomst specifieke plannen ontwikkeld voor de besteding ervan.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Samenstelling bestemmingsfonds internationale hulpverlening		31-12-2015		31-12-2014
Internationale hulpverlening:				
Regiofondsen		4.575		3.453
SHO - Ebola		-		1.155
SHO - Filipijnen		-		1.624
SHO - Nepal		329		-
3FM Serious Request:				
- Actie 2012 - Babysterfte	532		3.560	
- Actie 2013 - Diarree	2.415		4.926	
- Actie 2014 - Seksueel geweld	3.755		11.601	
- Actie 2015 - Kinderen en jongeren in oorlogsgebieden	8.247		-	
		14.949		20.087
Overige fondsen		7.153		11.541
Totaal		**27.006**		**37.860**

De overige fondsen voor internationale hulpverlening zijn ontvangen met als doel om programma's te financieren, zonder dat door de gever een specifieke regio aangegeven is waarbinnen de middelen besteed moeten worden. Van deze overige fondsen is € 2,2 miljoen ondergebracht bij de Overige onderdelen NRK-groep.

Voorzieningen (10)	Overdracht vakantiehotels	Personeel	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	1.982	2.292	4.274	7.408
Toevoeging	-	838	838	1.644
Onttrekking	-955	-760	-1.715	-4.778
Vrijval	-16	-97	-113	-
Stand per 31 december	**1.011**	**2.273**	**3.284**	**4.274**

Voor de overdracht van de vakantiehotels is een voorziening gevormd en bedraagt per eind 2015 € 1,0 miljoen, voornamelijk ter dekking van de kosten van de bezettingsgaranties over de periode 2016 en 2017.

De personeelsvoorziening heeft een overwegend langlopend karakter (1 tot 5 jaar) en is bestemd voor werknemersregelingen, pre-pensioen en levensloop (€ 1,2 miiljoen) en jubilea (€ 0,4 miljoen). Tevens is een voorziening gevormd voor verbetering van de pensioenregeling (€ 0,7 miljoen). Bij de berekening van de werknemersregeling en de jubileumvoorziening is rekening gehouden met een verdisconteringsvoet van 0,5%. De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Schulden op lange termijn (11)	31-12-2015	31-12-2014
Kredietinstellingen	1.244	1.338
Projectverplichtingen	958	3.783
Totaal	**2.202**	**5.121**

De langlopende schulden die zijn opgenomen bij kredietinstellingen zijn veelal aangegaan voor de financiering van de onroerende goederen van de Overige onderdelen van de NRK-groep. De aflossingsverplichtingen voor het nieuwe boekjaar zijn gerubriceerd onder kortlopende schulden. Als zekerheden voor een aantal langlopende schulden zijn onroerende goederen hypothecair bezwaard.

De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd van langer dan 1 jaar.

Schulden op korte termijn (12)	31-12-2015	31-12-2014
Projectverplichtingen	11.677	14.787
Crediteuren	2.244	2.493
Belastingen en sociale lasten	1.219	1.120
Overige vooruit ontvangen bedragen	13.015	2.474
Afronding Veranderprogramma KernGezond	321	1.265
Overige schulden	8.257	5.108
Totaal	**36.733**	**27.247**

De schulden op korte termijn hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

De vooruitontvangen bedragen betreffen nagenoeg allemaal voorschotten op subsidies ter financiering van activiteiten in het kader van de internationale hulpverlening. In 2015 werd van het ministerie van Buitenlandse Zaken een bedrag ontvangen van € 8,3 miljoen voor uitvoering van het programma Strategic Partnership Dialogue and Dissent 2016-2020.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Bij de overdracht van de vakantiehotels Valkenberg en Paardestal aan de Stichting Valkenberg (onderdeel van De Gouden Leeuw Groep) is overeengekomen dat er voor de financiering van de activiteiten een kredietfaciliteit ter beschikking wordt gesteld. De totale faciliteit is € 1,5 miljoen groot. Per 31-12-2015 is een opname gedaan van € 0,9 miljoen en verantwoord onder de vorderingen (verstrekte leningen). De laatste aflossing zal uiterlijk in 2030 plaatsvinden.

Het Nederlandse Rode Kruis is één van de mede-oprichters van het Humanity House. Het NRK heeft de intentie om het Humanity House over een periode van 4 jaar, te rekenen vanaf 1 januari 2015, jaarlijks te financieren met een jaarbijdrage. In 2015 is reeds een bedrag van € 0,5 miljoen overgemaakt. De totale bijdrage voor de komende jaren bedraagt maximaal € 1,5 miljoen.

Onder de onderhanden nalatenschapsdossiers van het Nederlandse Rode Kruis bevinden zich 50 nalatenschappen met vruchtgebruik, waarvan de waarde niet betrouwbaar is vast te stellen en waarvan niet zeker is wanneer eventuele baten uitgekeerd zullen worden.

Bij de verkoop van de activiteit Mappa Mondo (incl. activa) is bedongen dat ExperTcare/KiZo kinderverpleging nog minstens 4 jaar de activiteit zal voortzetten. Tevens is bedongen dat 50% van de netto opbrengst van de onroerende zaken zal worden betaald indien één of meer van de onroerende zaken binnen vijf jaren na overdracht worden verkocht aan een derde (25% binnen periode van 5 en 10 jaar).

In verband met de aanschaf van nieuwe werkkleding voor de vrijwilligers is er eind 2015 een order geplaatst bij leverancier Helly Hansen. De kleding wordt in 2016 geleverd en als onderdeel van de overeenkomst zal dan ook de rest van de financiële verplichting moeten worden voldaan, groot € 0,8 miljoen.

Het Nederlandse Rode Kruis heeft beschikkingen ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Unie voor programma's die meerdere jaren omvatten, waarbij het tijdvak tot maximaal eind 2017 loopt. Volgens de waarderingsgrondslagen worden lasten en baten voor de internationale activiteiten verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Met (alliantie)partners worden afspraken schriftelijk vastgelegd. Specifieke donorvoorwaarden worden zoveel mogelijk overgenomen. De opgenomen verplichtingen uit hoofde van programma's en projecten zijn onder de schulden verantwoord. Voorzover de met deze programma's samenhangende baten en lasten geen betrekking hebben op 2015, zullen deze in toekomstige jaren worden verantwoord.
Het Nederlandse Rode Kruis is penvoerder van de alliantie Partners for Resilience (PfR), welke gefinancierd wordt uit gelden van het Medefinancieringsstelsel II. Als penvoerder heeft het Nederlandse Rode Kruis de subsidie aangevraagd en is tegenover het ministerie van Buitenlandse Zaken verantwoordelijk voor de activiteiten van de gehele alliantie. De totale subsidie voor de periode 2011-2015 bedraagt € 35,7 miljoen. Begin 2016 wordt de eindverantwoording ingediend, waarop de eindbeschikking van het ministerie zal worden ontvangen.
In november 2015 is een beschikking ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de uitvoering van het programma Strategic Partnership Dialogue and Dissent 2016-2020. Voor dit programma is het Nederlandse Rode Kruis de penvoerder van de alliantie Partners for Resilience (PfR) en is tegenover het ministerie van Buitenlandse Zaken verantwoordelijk voor de activiteiten van de gehele alliantie. De maximale subsidie bedraagt € 50,4 miljoen.

Bij de diverse banken (ABN AMRO, ING en Rabobank) bestaan kredietlimieten die optellen tot € 0,5 miljoen. Ten behoeve van derden partijen zijn bankgaranties afgegeven, die optellen tot € 0,1 miljoen.

Voor de overige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen geldt onderstaande tabel:

	tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	langer dan 5 jaar
Rechten			
Inkomsten uit verhuur	555	1.366	-
Verplichtingen			
Erfpacht	47	35	-
Lease (auto's, kopieermachines etc.)	499	932	38
Huur / onderhoud	694	1.985	18

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015

(in duizenden euro's)

Giften en schenkingen, nationale doeleinden (13)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Doelbestemd:			
Bijzondere vakanties	93		455
Mappa Mondo	247		171
Noodhulp nationaal	-		317
Sociale hulp	-		452
Prinses Margriet Fonds	348		749
Overig ten behoeve van nationale doeleinden	1.356		962
Niet-doelbestemd	5.838		3.621
Totaal	**7.882**	**7.071**	**6.727**

Giften en schenkingen, internationale doeleinden (14)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Noodhulpcampagne via giro 6868 in september	6.712	-	2.922
Noodhulp	1.738	1.312	1.091
Overig ten behoeve van internationale doeleinden	403	198	683
Totaal	**8.853**	**1.510**	**4.696**

Specificatie baten uit eigen fondsenwerving	2015	2014
Collecten	1.721	1.728
Nalatenschappen	16.698	11.939
Fondsenwerving particulier	30.548	23.804
Fondsenwerving zakelijk	1.319	1.830
Overige fondsenwervingsactiviteiten	922	1.230
	51.208	**40.531**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Baten uit acties van derden (15)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Nationale Postcode Loterij, jaarbijdrage	5.400	5.400	5.400
Nationale Postcode Loterij, overige loterijbijdragen	5.000	-	2.154
Nationale Postcode Loterij, GoodGames	-	-	-
3FM Serious Request	8.466	10.000	11.750
Stichting Samenwerkende Hulporganisaties	5.099	-	2.621
Vriendenloterij	401	330	439
Totaal	**24.366**	**15.730**	**22.364**

Met de Nationale Postcode Loterij is een overeenkomst gesloten waarin het Nederlandse Rode Kruis als beneficiënt wordt aangemerkt. Van de Nationale Postcode Loterij ontving het Rode Kruis in 2015 een projectbijdrage voor hulp aan vluchtelingen in en rondom Syrië. In 2014 ontving het Rode Kruis een projectbijdrage voor het project 'Dijk van een Wijk' op de Filipijnen ter grootte van € 2,2 miljoen.

De inkomsten uit 3FM Serious Request betreft het aandeel dat het Nederlandse Rode Kruis ontvangen heeft als resultaat van de actie. In 2015 stond het Glazen Huis in Heerlen en is de opbrengst van de actie bestemd voor projecten ten behoeve van kindreen en jongeren in oorlogsgebied. In 2014 stond het Glazen Huis in Haarlem en ging de opbrengst van de actie naar projecten om seksueel geweld tegen te gaan.

De inkomsten 2015 van de Stichting Samenwerkende Hulporganisaties hadden betrekking op het aandeel van het Nederlandse Rode Kruis in de opbrengsten van de Stichting als gevolg van de acties na de ramp in Nepal (€ 4,8 miljoen) en de bestrijding van Ebola (€ 0,3 miljoen). De inkomsten uit 2014 hadden betrekking op opbrengsten van de acties na de rampen in de Filipijnen en ten behoeve van de bestrijding van Ebola.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Financiële verantwoording 3FM Serious Request-acties:

Inkomsten		2015	2014	2013/2012	Totaal
Actie 2012 - Babysterfte	Inkomsten actie	-	-	13.840	13.840
	Toegerekende interest	-	62	110	172
	Wervingskosten	-	-	-407	-407
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	-	62	13.543	13.605
Actie 2013 - Diarree	Inkomsten actie	-	-	12.303	12.303
	Toegerekende interest	-	80	-	80
	Wervingskosten	-	-	-394	-394
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	-	80	11.909	11.989
Actie 2014 - Seksueel geweld	Inkomsten actie*	-	11.750	-	11.750
	Eigen bijdrage Nederlandse Rode Kruis	-	380	-	380
	Minder ontvangen	-92	-	-92	
	Toegerekende interest	-	1	-	1
	Wervingskosten	-7	-378	-	-385
	Project nationaal - Hulpverlening Slachtoffers Mensenhandel	-	-150	-	-150
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	-99	11.603	-	11.504
Actie 2015 - Kinderen en jongeren in oorlogsgebieden	Inkomsten actie	8.466	-	-	8.466
	Toegerekende interest	-	-	-	-
	Wervingskosten	-288	-	-	-288
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	8.178	-	-	8.178
Totale inkomsten volgens jaarverslag		**8.466**	**11.750**		
Totale wervingskosten		-288	-378		
% wervingskosten		3,4%	3,2%		

* = De totale inkomsten van de actie bedroegen € 12,0 miljoen. Hiervan is € 250 duizend door 3FM Serious Request beschikbaar gesteld aan Warchild.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Subsidies van overheden (16)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Ontvangen subsidies voor:			
- nationale hulpverlening	4.557	5.160	4.861
- vluchtelingen	601		-
- internationale hulpverlening			
• Europese Unie	7		1.726
• Ministerie van Buitenlandse Zaken:			
- Ten behoeve van reguliere projectuitgaven	16.134		19.997
- Ten behoeve van MFSII-uitgaven van het NRK	1.063		200
- Ten behoeve van MFSII-uitgaven van medepartners in de alliantie PfR	5.309		5.197
	22.513	25.143	27.120
Totaal	**27.671**	**30.303**	**31.981**

Baten uit beleggingen (17)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Rente op obligaties	103		108
Overige beleggingsresultaten	-199		297
Kosten effectenbeheer	-26		-16
Rente op spaarrekeningen en deposito's (minus kosten)	525		712
Per saldo	**403**	**492**	**1.101**

Overige baten (18)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Boekwinst verkoop panden	177		325
Overige baten	47		355
Per saldo	**224**	**121**	**680**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Toelichting lastenverdeling (19) Kosten ▼ Activiteiten ▶	Voorlichting en bewustmaking	Internationale hulpverlening	Nationale hulpverlening	Eigen fondsenwerving	Acties derden	Beheer en administratie	Totaal 2015	Begroting 2015	Totaal 2014
Directe kosten									
Direct personeel	1.655	4.773	12.062	1.922	117	-	20.529	20.415	18.622
Overige personeelskosten	230	415	1.160	236	23	-	2.064	1.885	1.843
Contributie internationale organisatie	-	979	-	-	-	-	979	1.049	864
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	111	312	2.843	107	75	-	3.448	3.061	3.054
Aankopen en verwervingen	3	5	3.069	2	-	-	3.079	1.655	1.863
Communicatie	2.524	55	782	4.035	259	-	7.655	7.694	7.780
Lokale projecten	-	-	6.362	-	-	-	6.362	6.913	6.654
Internationale projecten	-	52.702	-	-	-	-	52.702	40.382	43.065
Huisvesting, kantoor en transport	185	67	1.922	397	35	-	2.606	2.093	3.062
Afschrijvingen	-	-	980	-	-	-	980	852	860
Eenmalige kosten	18	53	1.376	21	1	-	1.469	361	1.984
Totaal directe kosten	*4.726*	*59.361*	*30.556*	*6.720*	*510*	*-*	*101.873*	*86.360*	*89.651*
Indirecte kosten									
Indirect personeel	136	494	1.504	172	13	1.291	3.610	3.241	3.275
Overige personeelskosten	43	157	358	55	4	172	789	825	839
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	32	116	266	41	3	543	1.001	956	1.200
Huisvesting, kantoor en transport	213	665	3.694	405	16	873	5.866	5.971	6.531
Afschrijving	88	273	1.574	170	7	352	2.464	2.092	2.081
Eenmalige kosten	2	5	13	2	-	14	36	68	265
Totaal Indirecte kosten	*514*	*1.710*	*7.409*	*845*	*43*	*3.245*	*13.766*	*13.153*	*14.191*
Totale kosten	*5.240*	*61.071*	*37.965*	*7.565*	*553*	*3.245*	*115.639*	*99.513*	*103.842*
Tegemoetkoming in de kosten	-151	-2.133	-9.437	-6	-25	-	-11.752	-8.259	-10.144
Totaal	**5.089**	**58.938**	**28.528**	**7.559**	**528**	**3.245**	**103.887**	**91.254**	**93.698**
Begroting 2015	***5.210***	***48.882***	***26.156***	***7.301***	***246***	***3.459***	***91.254***		
Realisatie 2014	***4.796***	***49.240***	***27.593***	***7.854***	***704***	***3.511***	***93.698***		

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Uit de toelichting lastenverdeling blijkt dat de kosten voor Beheer en Administratie 3,1% van de totale bestedingen bedragen (2014: 3,7%; Begroting 2015: 3,8%). Onder de kosten voor Beheer en Administratie worden ook de accountantskosten verantwoord. In 2015 zijn de volgende kosten ten laste van het resultaat gebracht:
Controle van de jaarrekening: € 167 duizend
Andere controlewerkzaamheden: € 96 duizend

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Internationale hulpverlening is als volgt:

	2015	2014
- Reguliere projectuitgaven	35.942	33.897
- Voorbereiding en Coördinatie	3.647	3.707
- Projectuitgaven gefinancierd met SHO-inkomsten	13.400	5.146
- Projectuitgaven ten behoeve van MFSII-projecten	1.063	1.134
- Projectuitgaven van partners in de MFSII-alliantie PfR	5.309	5.197
- Indirecte kosten	1.710	1.590
- Tegemoetkoming in de kosten	-2.133	-1.431
	58.938	**49.240**

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Nationale hulpverlening is als volgt:

	Directe kosten	Indirecte kosten	Tegemoet-koming in de kosten	Totaal 2015	Begroting 2015	Totaal 2014
- Bijzondere vakanties	4.922	975	-3.214	2.683	2.374	3.569
- EHBO / Evenementenhulp	4.353	1.177	-3.173	2.357	2.287	2.990
- Mappa Mondo	3.110	658	-1	3.767	3.538	4.339
- Noodhulp	4.495	1.205	-910	4.790	4.696	2.784
- Restoring family links	879	221	-3	1.097	976	1.080
- Vrijwilligersmanagement	5.663	1.402	-448	6.617	7.163	8.383
- Zelfredzaamheid	1.762	561	-273	2.050	3.035	1.589
- Hulpverlening vluchtelingen	1.929	136	-540	1.525	-	-
- Overig	2.201	1.074	-875	2.400	2.087	2.859
- Bijzondere lasten	1.242	-	-	1.242	-	-
	30.556	**7.409**	**-9.437**	**28.528**	**26.156**	**27.593**

Voor een aantal van bovenstaande activiteiten worden subsidies ontvangen, deze zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht, maar worden verantwoord onder Subsidies van overheden (16).

Onder de bijzondere lasten is opgenomen:
- Impairment lokaal Rode Kruisgebouw (€ 0,4 miljoen)
- Boekverlies Mappa Mondo (€ 0,8 miljoen)

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Hieronder volgen nadere verantwoordingen/splitsingen die betrekking hebben op bestedingen Internationale hulpverlening:

Splitsing directe kosten Internationale hulpverlening naar regio/thema:

	Afrika	Azië	Europa	Latijns Amerika	Midden Oosten	Overig	Totaal 2015	Totaal 2014
Noodhulp	10.278	6.436	2.903	1.027	10.730	1.479	32.853	22.297
Wederopbouw	50	1.834	-	599	2.035	-	4.518	4.836
Lange termijn programma's (versterken weerbaarheid gemeenschappen)	9.396	486	6	1.157	37	1.952	13.034	11.249
Partners in de Partners for Resilience alliantie	-	-	-	-	-	5.309	5.309	5.197
Overig	-	-	-	-	-	-	-	1.598
Subtotaal internationale projecten	19.724	8.756	2.909	2.783	12.802	8.740	55.714	45.177
Totaal 2014	*10.905*	*5.355*	*5.417*	*4.965*	*7.961*	*10.574*		
Coördinatie en voorbereiding							3.647	3.707
Totaal directe kosten internationale hulpverlening							**59.361**	**48.884**

Opmerkingen:
1. De noodhulp in de kolom Europa betreft hulp aan vluchtelingen in Europese gebieden (€ 1,9 miljoen) en hulpverlening Oekraïne (€ 1,0 miljoen).
2. De uitgaven in de kolom Overig hebben betrekking op hulpverlening die uitgevoerd wordt door partners uit de Rode Kruis-beweging in het kader van stille rampen in 22 landen (€ 1,0 miljoen). € 2,3 miljoen betreft kosten die niet specifiek aan regio's toe te wijzen zijn en kosten voor de combinatie innovatie/verbetering/interne beheersing, inclusief rondom rampenvoorbereiding. Aan de partners in de Partners for Resilience alliantie zijn overmakingen gedaan (€ 5,3 miljoen) voor de hulpverlening in Guatemala, Nacaragua, Kenia, Ethiopië, Uganda, Mali, India, Indonesië en Filipijnen.

Bestedingen 3FM Serious Request:

Besteed aan hulpverlening	2015	Cumulatief t/m 2014
Actie 2012 - Babysterfte	3.041	10.045
Actie 2013 - Diarree	2.565	7.063
Actie 2014 - Seksueel geweld	7.771	2
Actie 2015 - Kinderen en jongeren in oorlogsgebieden	23	-
	13.400	**17.110**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Financiële verantwoordingen SHO-acties:

Actie: Nepal	2015			Tot en met 2015		
Baten						
Baten uit baten uit acties van derden			4.844			4.844
Rente			-			-
Totaal baten			**4.844**			**4.844**
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)						
AKV			**269**			**269**
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit			**4.575**			**4.575**
Lasten	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Commiteringen van NRK						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	667	**667**	-	667	**667**
- verstrekte steun via de IFRC	930	939	**1.869**	930	939	**1.869**
- verstrekte steun via het NRK zelf	1.711	-	**1.711**	1.711	-	**1.711**
Totaal (mutatie) beschikbare commiteringsruimte			**328**			**328**
Kasstromen van NRK	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Overmakingen door NRK met betrekking tot:						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	630	**630**	-	630	**630**
- verstrekte steun via de IFRC	930	939	**1.869**	930	939	**1.869**
- verstrekte steun via NRK zelf	1.711	-	**1.711**	1.711	-	**1.711**
Bestedingen ter plaatse						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	-	**-**	-	-	**-**
- verstrekte steun via de IFRC	930	-	**930**	930	-	**930**
- verstrekte steun via NRK zelf	1.711	-	**1.711**	1.711	-	**1.711**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Actie: Filipijnen	2015			Tot en met 2015		
Baten						
Baten uit baten uit acties van derden			-			7.213
Rente			6			23
Totaal baten			**6**			**7.236**
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)						
AKV			**-34**			**471**
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit			**40**			**6.765**
Lasten	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Commiteringen van NRK						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	260	2.682	**2.942**	260	2.682	**2.942**
- verstrekte steun via de IFRC	1.052	-1.220	**-168**	3.140	526	**3.666**
- verstrekte steun via het NRK zelf	-285	-825	**-1.110**	83	74	**157**
Totaal (mutatie) beschikbare commiteringsruimte			**-1.624**			**-**
Kasstromen van NRK	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Overmakingen door NRK met betrekking tot:						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	260	2.682	**2.942**	260	2.682	**2.942**
- verstrekte steun via de IFRC	1.052	-1.220	**-168**	3.140	526	**3.666**
- verstrekte steun via NRK zelf	-285	-825	**-1.110**	83	74	**157**
Bestedingen ter plaatse						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	260	2.682	**2.942**	260	2.682	**2.942**
- verstrekte steun via de IFRC	1.052	-1.220	**-168**	3.140	526	**3.666**
- verstrekte steun via NRK zelf	-285	-825	**-1.110**	83	74	**157**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Actie: Ebola	2015			Tot en met 2015		
Baten						
Baten uit baten uit acties van derden			255			1.930
Rente			**1**			**2**
Totaal baten			**256**			**1.932**
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)						
AKV			**16**			**126**
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit			**240**			**1.806**
Lasten	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Commiteringen van NRK						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	-	**-**	-	-	**-**
- verstrekte steun via de IFRC	1.406	-	**1.406**	1.806	-	**1.806**
- verstrekte steun via het NRK zelf	-11	-	**-11**	-	-	**-**
Totaal (mutatie) beschikbare commiteringsruimte			**-1.155**			-
Kasstromen van NRK	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**	Noodhulp	Weder-opbouw	**Totaal**
Overmakingen door NRK met betrekking tot:						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	-	**-**	-	-	**-**
- verstrekte steun via de IFRC	1.406	-	**1.406**	1.806	-	**1.806**
- verstrekte steun via NRK zelf	-11	-	**-11**	-	-	**-**
Bestedingen ter plaatse						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	-	-	**-**	-	-	**-**
- verstrekte steun via de IFRC	1.406	-	**1.406**	1.806	-	**1.806**
- verstrekte steun via NRK zelf	-11	-	**-11**	-	-	**-**

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Personeelslasten	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Salarissen	18.942	19.745	16.997
Sociale lasten	2.938	2.083	2.576
Pensioenlast	2.260	1.827	2.325
Subtotaal	**24.140**	**23.655**	**21.898**
Onder eenmalige kosten opgenomen	225	172	1.338
Totaal	**24.365**	**23.827**	**23.236**

De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.
Het Nederlandse Rode Kruis is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg & Welzijn. De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke indexatie uit de winst voor zowel de actieve als de inactieve deelnemers. De verplichtingen van het Nederlandse Rode Kruis zijn beperkt tot het betalen van de overeengekomen jaarlijkse premie.
Op bovenstaande pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden contractuele premies aan het pensioenfonds betaald door het Nederlandse Rode Kruis. De pensioengrondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag in december 2015 op 97%.
De herstelpremie is onderdeel van de reguliere premie en wordt als lasten gepresenteerd in het jaar van betalen. Er zijn geen bijstortingen benodigd.

Gemiddelde bezetting in fte	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014
Direct personeel:		
- voorlichting en bewustmaking	22	18
- internationale hulpverlening	38	36
- nationale hulpverlening	184	189
- fondsenwerving	30	29
Beheer / Administratie	19	18
Indirect personeel	25	26
	318	**316**
Internationale activiteiten (met gedelegeerden worden arbeidsovereenkomsten gesloten voor de duur van de uitzending)	43	37
Totaal	**361**	**353**

Het aantal fte's in dienst per 31 december 2015 (excl. gedelegeerden) is 322 (2014: 317).

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Bezoldiging directie				
Naam:		P.G. de Vries		
Functie:		Algemeen directeur		
Dienstverband:	Aard (looptijd)	onbepaald		
	Uren	40		
	Parttime percentage	100		
	Periode	01-01-2015 t/m 31-12-2015		
Bezoldiging (EUR):	Jaarinkomen	Brutoloon/salaris	125	
		Vakantiegeld	10	
		Eindejaarsuitkering	-	
		Variabel inkomen	-	
	Totaal jaarinkomen			**135**
	Sociale lasten (werkgeversdeel)			9
	Belastbare vergoedingen/bijtellingen			16
	Pensioenlasten (werkgeversdeel)			16
	Overige beloningen op termijn			-
	Uitkeringen beëindiging dienstverband			-
	Totaal bezoldiging 2015			**176**
	Totaal bezoldiging 2014			*179*

De bezoldiging van de algemeen directeur blijft met € 176 duizend binnen het maximum van € 178 duizend volgens beloningsregeling van Goede Doelen Nederland. Tevens is bij de vaststelling van de directiebeloning rekening gehouden met de normering van de Wet Normering Topinkomens.

De belastbare vergoeding / bijtelling betreft geheel de bijtelling wegens privé gebruik van de bedrijfsauto. De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de verschuldigde premie.

Aan de algemeen directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015, vervolg

(in duizenden euro's)

Aan bestuurders is geen bezoldiging betaald en zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. In 2015 is aan bestuurders voor een bedrag van € 891,- (2014: € 3.264,-) op declaratiebasis vergoed voor de door hen in het kader van hun bestuursfunctie gemaakte reis-, verblijf- en representatiekosten.

Den Haag, 28 april 2016

Verenigingsbestuur	
Mevrouw mr. I. (Inge) Brakman	voorzitter
Z.H. Prins P.C. (Pieter-Christiaan) van Oranje-Nassau, van Vollenhoven	vice-voorzitter
De heer drs. V.W.J.A. (Vincent) van Stijn RA MGA	penningmeester, lid auditcommissie
De heer em. prof. dr. J.W. (Hans) Egtberts	bestuurslid, lid auditcommissie
Mevrouw drs. K.A.E. (Kirsten) van den Hul	bestuurslid
Mevrouw L. (Liu) Liu	bestuurslid
Mevrouw mr. G. (Geke) Faber	bestuurslid

Directie	
De heer mr. P.G. (Gijs) de Vries	algemeen directeur

Overige gegevens

(in duizenden euro's)

Bestemming resultaat	2015
Saldo	-14
Totaal	**-14**
Dit is opgebouwd uit:	
Mutatie fonds internationale activiteiten	-10.854
Mutatie overige fondsen	3.819
Mutatie bestemmingsreserves	6.982
Mutatie continuïteitsreserve	39
Totaal	**-14**

Baten waarvoor een derde een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft aangegeven worden toegevoegd aan een bestemmingsfonds; bestedingen van deze gelden worden aan dit fonds onttrokken. Gelden waarvoor het verenigingsbestuur een specifieke bestemming heeft gegeven, worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve; uitgaven van deze gelden worden ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. Het saldo dat resteert na verwerking van de mutaties in de bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves wordt conform artikel 50 van de statuten ingevolge een besluit van het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis verwerkt in de continuïteitsreserve.

Het saldo van baten en lasten van de overige onderdelen is een samenvoeging van de saldi van de Overige onderdelen NRK groep. De besturen van deze overige onderdelen bepalen op basis van centrale richtlijnen de bestemming van het saldo.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de ledenraad van Het Nederlandse Rode Kruis

Verklaring over de geconsolideerde jaarrekening 2015

Ons oordeel
Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Het Nederlandse Rode Kruis op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650).

Wat we hebben gecontroleerd
Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2015 van Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag ('de vereniging') gecontroleerd. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:
- de balans per 31 december 2015;
- de staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening is RJ 650.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening.'

Wij zijn onafhankelijk van Het Nederlandse Rode Kruis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de ledenraad
Het bestuur is verantwoordelijk voor:
- het opmaken en het getrouw weergeven van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met RJ 650, en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de geconsolideerde jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de geconsolideerde jaarrekening.
De ledenraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening nemen.
Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Overige gegevens, vervolg

Mededeling betreffende het bestuursverslag

Wij hebben het bestuursverslag gelezen teneinde van materieel belang zijnde inconsistenties, indien aanwezig, met de gecontroleerde geconsolideerde jaarrekening te onderkennen. Op basis van het doorlezen van het bestuursverslag vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de informatie in de geconsolideerde jaarrekening en dat het bestuursverslag alle informatie bevat die vereist is volgens RJ 650. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd op de informatie in het bestuursverslag.

Den Haag, 28 april 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M. van Ginkel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de geconsolideerde jaarrekening 2015 van Het Nederlandse Rode Kruis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de geconsolideerde jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de ledenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Colofon

Dit is een publicatie van het
Verenigingsbestuur van
het Nederlandse Rode Kruis

Postbus 28120
2502 KC Den Haag
070 44 55678
service@redcross.nl

Projectleiding
Annemieke van Willigen en
Esther Adam

Redactie
Leene Communicatie:
Job Leene, Esther Rikkengaa en
Laura van der Mark

Vormgeving
PanArt Creatie & Communicatie,
Rhoon

Fotografie
- Het Nederlandse Rode Kruis Fotografenteam
- IFRC
- ICRC
- Pascal Fielmich